

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, od 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVIII. št. 86 (14.177)

Trst, torek, 16. aprila 1992

Prostor za dogovarjanje na levi se je včeraj spet zožil

Craxijeve predlogi hudo razočarali tajnika DSL

Socialistični sekretar je predlagal dogovor levice s KD

Voditelj DSL mu očita, da ne nakazuje novih perspektiv

RIM - Dialog se bo najbrž nadaljeval, a v slabših pogojih od tistih, ki so jih nakazovali zadnji dnevi. Socialistični sekretar Craxi je v poročilu vodstvu stranke predlagal skupen nastop levičarskih strank PSI, DSL in PSDI in dogovor s KD za oblikovanje vladne koalicije. Occhetto pa ga je prek agencij takoj zavrnil, da je »razočaran«
nad njegovim poročilom, ki »ne nakazuje novih perspektiv ne levi in ne državi«. Prostor za dialog na levi, ki ga je sekretar DSL razširil, potem ko je v prejšnjih dneh »popravil«
D'Alema, se je tako spet zožil. In vprašanje je, kakšne sado ve bo lahko rodilo srečanje med vodstvi strank, ki je napovedano za prihodnje dni.

Bettino Craxi je v svojem poročilu izhajal iz dejstva, da štiristranska večina ni več možna in poudaril potrebo, da bi se PSI, PSDI in DSL srečali za oblikovanje skupne platforme. Opozoril je na nevarnost politične paralize, ki bi lahko zablokirala situacijo in zahtevala zopetne vo-

litve. Zato se morajo po njegovem mnenju vse demokratične stranke začeti z največjimi lotiti problemov s konstruktivnim pristopom in z dialogom. Pri tem je opozoril, da volilni izidi ne dopuščajo alternative v Italiji in da je zato treba nujno iskati dogovor s KD. Treba je oceniti različne hipoteze, ki naj omogočijo oblikovanje programa in dokaj trdne politične temelje, na katerih naj sloni nova vlada. V svojem poročilu je Craxi samo enkrat omenil »socialistično enotnost«
in jo je nakazal kot perspektivo, »ki so jo drugi imenovali enotnost reformističnih sil«
in ki je koristna za Italijo in tudi, širše vzeto, za evropsko socialistično gibanje.

Pomen dialoga in srečanja z DSL so poudarili vsi najvidnejši socialistični voditelji, ki so posegli v razpravo. Tudi zaradi tega je bil Occhetov odgovor, ki so ga odtipkale agencije, ko je bil sestanek vodstva PSI še v teku, prava hladna prha.

Podpredsednik vlade Martelli, ki je zagovornik dogovora, je najprej reagiral z osuplim »ne verjamem«, nato pa menil, da Occhetto najbrž ni razumel Craxijevega poročila in njegovega dosega, podsekretar Di Donato pa je dejal, da je Occhetto zagrešil hudo napako, »vendar ne take, da bi nas prisilil k umiku«.

Occhetto je že popoldne poudaril, da ga je Craxijevo poročilo »razočaralo«. Po njegovem mnenju Craxi ni ponovil »pomembnih novosti, ki so jih socialistični voditelji nakazali po volitvah«. To oceno je zvečer ponovil v odgovor na replike socialističnih voditeljev. Srečanje med vodstvi PSI in DSL bo po Occhetovi oceni vsekakor koristno, da »bi preverili možnost zblizanja o najpomembnejših programskih točkah in pripravljenost na programski in politični preokret«, želel pa bi bil, da bi bilo uvod v srečanje »bolj odprto in zavestno razmišljanje«
od tistega, ki ga je Craxi ponudil na seji vodstva lastne stranke.

Na pritisk velike večine vodstva KD

Arnaldo Forlani

umaknil odstop

Sedaj ga čaka prenovitveni kongres

RIM — Na pritisk velike večine članov Vsestržavnega sveta KD je Arnaldo Forlani umaknil svoj odstop. Vsestržavni svet KD je tajnika Forlanija pozval, naj umakne svoj odstop, »saj je Forlanijev doprinos pri vodenju stranke in novega političnega obdobja, ki se začne, nujno potreben.«
To je med drugim zapisano v dokumentu večine iz vseh komponent, ki so zagotovile svojo podporo dosedanjemu tajniku KD. Dokument je podpisalo 120 članov vsestržavnega sveta, med katerimi so vsi najvidnejši predstavniki »ljudske akcije,«
»novih sil«
in levice, z izjemo tistega dela, ki se je strinjal s Forlanijevim odstopom.

Dokument je bil predstavljen ob zaključku včerajšnje razprave in naj bi predstavljal bistveni element, s katerimi naj bi Forlanija (na sliki AP skupaj s predsednikom stranke De Mito) prepričali, da še ostane na čelu KD, o čemer se je moral odločiti ob zaključku vsestržavnega sveta. Forlanija so skušali popoldne prepričati tudi nekateri cerkveni krogi, telefoniral pa mu naj bi tudi kardinal Ruffini.

V zaključku dokumenta zavezuje tajnika in vodstvo stranke, da se odločita za vse pobude, ki bi pomagale, da se v komaj začeti zakonodajni dobi rešijo institucionalna in volilna vprašanja, kot tudi čim prej sestavi nova vlada. Ob tem pa je bil poseben poudarek dan tudi že sprejeti obvezi, da se stranka in njene vodilne strukture prilagodijo novim potrebam družbe.

Tudi skoraj vsi posegi na vsestržavnem svetu (izjemo je predstavljal del levice) so bili usmerjeni v prepričevanje Forlanija, naj umakne odstop. Fanfani je tako poudaril, da vloga političnega tajnika »še ni končana,«
notranji minister Scotti se je zavzel, naj vsestržavni svet Forlaniju poveri »nova časovno omejena pooblastila, s katerimi bi lahko vodil spremembe in pripravil prenovitveni kongres.«
Podobna stališča v podporo Forlaniju je bilo slišati tudi od Gave, medtem ko se Martinazzoli o odstopu ni želel jasno izreči, temveč je samo pozitivno ocenil politično gesto demokrščanskega voditelja.

Svet je končno spoznal, kdo je glavni krivec za krvavi zaplet v BiH

Opozorilo Cyrusa Vancea v Beogradu

Z vojno ne bo nihče dobil prednosti

Washington je začel diplomatsko ofenzivo

WASHINGTON — ZDA so začele pravo diplomatsko ofenzivo, da bi izolirale Srbijo zaradi napada na BiH. Ameriški državni tajnik Baker je stopil v stik s šefi francoske, britanske, nemške in portugalske diplomacije, da bi uskladil pritiske na Beograd. Na sestanku z zunanjim ministrom BiH Siladžićem pa je poudaril, da so vesti o pokolih, ki jih je zagrešila srbska soldateska »izredno tragične in žaljive«. Njegova glasnica Tutwiler je obnašanje srbskega vodstva in armade ocenila kot »izven vsake civilizacijske logike«, tako da bodo Beograd izločili iz mednarodne skupnosti, če bo nadaljeval agresijo. Podtajnik Eagleburger pa je »jugoslovanskemu«
veleposlaniku izročil novo protestno noto, ki dokazuje, da so se Srbi zmotili, ko so mislili, da bodo tudi v primeru BiH ZDA reagirale kot ob napadu na Slovenijo in Hrvaško.

SARAJEVO — V Bosni in Hercegovini je bil včeraj najmirnejši dan od začetka vojaških spopadov, kar je najverjetneje posledica najavljenega prihoda posebnega odposlanca generalnega sekretarja Združenih narodov Cyrusa Vancea. Ta naj bi v Sarajevo prispel danes.

Sicer pa je Vance že včeraj po prihodu v Beograd na tiskovni konferenci dejal, da je prišel pomagati prizadevanjih za odpravo zelo resne in skrb zbujajoče krize v BiH. Po njegovi oceni je treba rešitev iskati v tristranskih pogajanjih pod pokroviteljstvom Evropske skupnosti, saj vojna ni ustrezna rešitev, ker škoduje vsem stranem. Vance je ob tem vse sprte strani opozoril, naj ne mislijo, da bodo v vojni dobile kakršnokoli prednost. Kot je tudi dejal, razmere v BiH ne bodo ogrozile načrtovano nameščanje mirovnih sil. Združeni narodi pa bodo v BiH poslali okrog sto opazovalcev. Vance je bil tokrat bolj odločen kot med zadnjimi obiski, kar potrjuje ocene, da je njegova misija v sozvočju s spremenjenimi ameriškim ocenami do vloge Srbije in jugoslovanske armade.

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Slovenija in begunci

LJUBLJANA — Dejstvo, da so barake sedanega zbirnega centra za begunce iz BiH nekoč dajale streho sezonskim delavcem, ki so povečini prihajali iz taiste Bosne, se zdi simptomatično.

Vendar kam jih sicer nastaniti? Vsak dan prihajajo novi. Na obrobje Ljubljane so samo včeraj prispeli trije avtobusi izmučenih beguncev iz BiH.

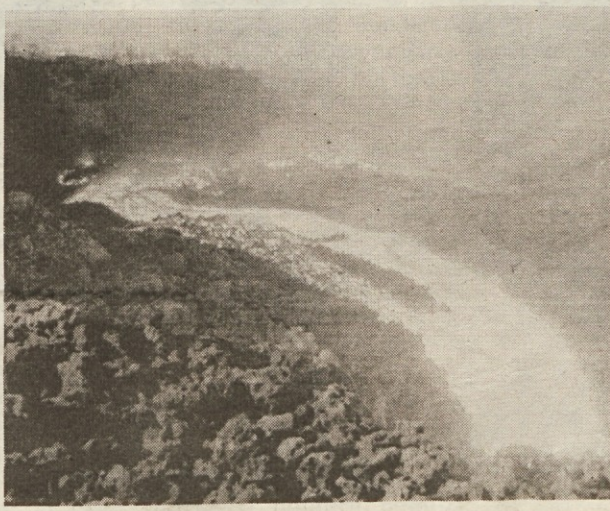
Velika večina prispelih je Muslimanov. Vendar v centrih beguncev ne ločujejo po nacionalnosti. Nekaj naj bi bilo tudi Srbov. Na vprašanje uradnice Rdečega križa, NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Lava z Etne še vedno ogroža Zafferano

Slabo vreme včeraj motilo obrambne akcije

ZAFFERANA — Etna je včeraj zvečer poskrbela za nov hladen tuš ekipam, ki se borijo proti napredovanju žareče reke (na sliki AP), ki že resno ogroža Zafferano. Potem ko je lava v torek uničila prvo hišo, se je njen tok ustavil in vsi so pričakovali, da bodo imeli vsaj nekaj dni miru za pripravo učinkovite akcije, s katero naj bi dokončno zaustavili napredovanje lave. Toda zadnje včerajšnje vesti so govorile, da je Etna okrepila bruhanje in da se je reka lave ponovno začela premikati proti Zafferani.

Zaradi slabega vremena včeraj niso mogli v neki kanal spustiti stotonskega »zamaška«
iz 50 betonskih blokov, ki so med seboj povezani s posebno jekleno mrežo. Na nadmorski višini približno 2.100 metrov so postavili tudi jeklene plošče, po katerih bodo betonski blok kot po toboganu spustili v reko lave. S tem naj bi zaustavili njen tok in ustvarili umeten nasip preko katerega naj bi se lava razlila v številnih rečicah in zato hitro ohladila.

Začetek sankcij proti Libiji

NA 2. STRANI

Drama v zahodni Hercegovini

NA 12. STRANI

Prekinjen letalski promet, izgnani številni libijski diplomatski predstavniki Po začetku izvajanja gospodarskih sankcij se Libija bori proti popolni osamljenosti

NEW YORK, TRIPOLIS — Včeraj ob 6. uri jutraj po srednjeevropskem času (v New Yorku je bila ura polnoči) so začele veljati gospodarske sankcije proti Libiji, ker ni izpolnila določil resolucije VS 748 in izročila ameriškim ali britanskim oblastem dveh libijskih agentov, ki sta obtožena, da sta zakrivila atentat v Lockerbieju, v katerem je umrlo 270 ljudi. Sankcije je na torkovi seji potrdil VS, ki ni sprejel pobude skupine neuvršenih držav, ki so zahtevale odlog sankcij, kot tudi ni sprejel libijske ponudbe, da naj bi domnevna atentatorja izročila Malti kot nevtralni državi.

Sankcije predvidevajo popoln embargo za civilni in trgovski letalski promet z izjemo humanitarnih poletov, prepoved nujenja tehnične pomoči in vzdrževanja libijskih letal skupaj z zavarovalnim kritjem, prepoved prodaje orožja Libiji in prepoved vojaškega svetovanja, zmanjšanje števila oseb v libijskih diplomatskih in konzularnih predstavništvih, predvidevajo pa tudi prepoved izdaje vstopnih vizumov libijskim državljanom, ki so bili zaradi teroristične dejavnosti izgnani iz katerekoli druge države. Ob vsem tem mora Libija - v skladu z resolucijo 731, z dne 21. januarja letos - »konkretno in v najkrajšem času« dokazati, da se odreka terorizmu.

Toda Libija kljub začetku uresničevanja sankcij išče načine, kako bi se izognila popolni izolaciji. Kljub egiptovski prepovedi je tako libijsko letalo včeraj dopoldne priletelo v egiptovski zračni prostor, potem ko je iz Tripolisa poletelo proti Kairu. S tem v zvezi je direktor libijskega civilnega letalstva Sirjani izjavil, da bo nacionalna letalska družba še naprej opravljala vse notranje in mednarodne polete, ker letalski embargo nima nobene veljave, saj Mednarodna letalska zveza IATA proti Tripolisu še ni sprejelo nobenega ukrepa. Včeraj je tako eno od letal Libian Airlines poletelo tudi proti Rimu, vendar ni dobilo dovoljenja za vstop v italijanski zračni prostor. Iz Rima tudi ni poletelo letalo Alitalia, ki običajno vozi na liniji za Tripolis.

Prva država, ki je začela izvajati tudi del resolucije VS, ki govori o občutnem skrajšanju libijskega diplomatskega osebja v tujini, je bila Belgija, ki je včeraj tri od osmih libijskih predstavnikov v Bruslju pozvala, da zapustijo državo, ostali peterici pa je sporočila, da se brez dovoljenja belgijskih oblasti ne morejo oddaljiti od centra Bruslja za več kot 30 km. Libijska ambasada v Bruslju ima pooblastila tudi za Nizozemsko, Luksemburg in ES. Temu zgledu je sledila Italija, ki je odrekla gostoljubje šestim libijskim diplomatom, Nemčija je »povabila« dva libijska, da zapustita državo, pa tudi Japonska je že sprejela sklep o izgonu enega od libijskih diplomatskih predstavnikov. Včeraj je dekret o izvajanju sankcij proti Libiji podpisal tudi ameriški predsednik Bush, pri čemer pa gre predvsem za simbolično dejanje,

saj ZDA z Libijo nimajo diplomatskih odnosov ne letalskih povezav, s Tripolisom pa tudi vojaško ne sodelujejo.

Libijsko zunanje ministrstvo pa je včeraj komentiralo tudi sklep Mednarodnega sodišča v Haagu, ki je zavrnilo libijsko zahtevo po sprejemu varnostnih ukrepov, ki bi ZDA in Veliki Britaniji preprečili izvajanje sankcij proti Libiji. V posebni izjavi je rečeno, da je sodišče v Haagu le delno zavrnilo libijsko zahtevo, »medtem ko mora šele sklepati o glavnih zahtevih, ki zadeva vprašanje, kdo je v skladu z Montrealsko konvencijo za zaščito civilnega letalstva pristojen, da sodi obtoženim za atentat v Lockerbieju.«

V Tripolisu včeraj takoj po začetku uresničevanja sankcij ni bilo manifestacij, medtem ko je do protestnih shodov prišlo v torek pozno zvečer, potem ko se je izvedelo, da je Varnostni svet OZN zavrnil zahtevo po odlogu sankcij. Zato pa je tiskovna agencija Džana posredovala vest, da se je Libija odločila, da bo uvedla recipročne ukrepe proti vsem državam, ki bodo izvajale določila resolucije VS 748.

Vprašanje je, kakšne učinek bodo sankcije sploh imele, saj bi po mnenju opazovalcev Libijo občutno prizadel le naftni embargo, o čemer pa za zdaj še ni bilo govora. Vendar pa je britanski zunanji minister Hurd včeraj spregovoril tudi o tej možnosti in dejal, da se sankcije lahko razširijo tudi na naftni embargo.

Boris Jelcin izničil napad konservativcev v parlamentu

MOSKVA — Ruska vlada je včeraj preklcala svoj odstop, ker so na kongresu ljudskih poslancev osvojili politično resolucijo, ki podpira Jelcinovo radikalno gospodarsko reformo. Za resolucijo je glasovalo 578 poslancev, proti jih je bilo 203, 64 poslancev pa se je vzdržalo.

Podpredsednik ruske vlade Jegor Gaidar je sklep ljudskih poslancev ocenil kot konec institucionalnega spopada med vlado in parlamentom. Boris Jelcin je nedvomno požel pomembno zmago, saj je izničil ofenzivno konservativne opozicije bivših partijskih funkcionarjev. Njegove zmage se veseli tudi nekdanji predsednik Gorbaciov, ki je v Tokiu izjavil, da bo lahko sedaj Jelcin z večjimi izgledi in realizmom reševal pereče probleme ruskega gospodarstva. Spor med Jelcinom in poslanci pa je ocenil kot dokaz življenjskosti in normalnih političnih odnosov v ruskem sistemu. Po njegovem bo Ruska federacija prebrodila najhujše težave in premostila gospodarsko krizo v obdobju od enega do dveh let. S podobnimi drastičnimi ekonomskimi reformami bo po mnenju Gorbaciova to uspelo tudi drugim republikam nekdanje Sovjetske zveze.

Med polemikami v teku pogajanja koalicije 4 + 1

LJUBLJANA — Včeraj se je sestala koalicija 4 + 1. Nato so bili dvostranski sestanki med liberalnimi demokrati, prenovitelji in zelenimi. Danes pa se bo sklenil najprej krog dvostranskih razgovorov, nato pa bo prvi pomembnejši sestanek vseh zainteresiranih. Sestali se bodo torej predstavniki koalicije štiri plus ena, socialdemokrati, socialisti, zeleni, demokrati, neodvisni s predstavniki liberalnih demokratov in seveda z njihovim predsednikom in kandidatom za mandatarja Janezom Drnovškom.

Danes naj bi torej prišlo do delnega razpleta celotnega položaja. Tak razplet napoveduje tudi ugotovitev, da se bo danes popoldne sestalo širše vodstvo liberalnih demokratov, na katerem bo poročal Drnovšek, ki se ne bo mogel izogniti obrazložitvi položaja pred strankinim vodstvom.

Včeraj pa je v imenu koalicije 4 + 1 predsednik demokratov Igor Bavčar poudaril, da so se sestali zato, da se dogovorijo za skupna stališča, da jih predvsem zanima politični okvir nove koalicije in seveda tudi sestava bodoče vlade. Glede ministrov, ki so podpisali solidarnostno izjavo Peterletu in ki so v strankah, ki mu oporekajo, pa je dodal, da gre za popolno zmedo in za besedilo, ki je bilo bistveno spremenjeno.

Okrog te izjave se je dvignilo nekaj prahu in polemik. Predsednik Peterle trdi, da gre samo za eno besedilo, katerega so videli in podpisali ministri. Toda predsednik skupščine Bučar trdi nasprotno. V odgovoru Peterletu pa navaja, da vzroka za ponavljajoče nezaupnice ne gre iskati v obstoju konstruktivne nezaupnice. Načlenjeni vprašanje ustreznosti ustavne ureditve, ki so jo komaj sprejeli, pomeni samo po sebi izredno nevaren poseg v pravno zavest, ki je že tako ali tako zelo omajana.

Te polemike seveda malo prispevajo k razčiščenju položaja, saj je vse odvisno izključno od dogovora in notranje trdnosti koalicije 4 + 1. V tej zvezi pa se slišijo govorice, da omahuje predsednik socialdemokratov Jože Pučnik. (NIA)

nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani - nadaljevanji s 1. strani

● Opozorilo Cyrusa Vancea

de, ki sta za Washington glavna krivca za zaostreitev položaja v BiH.

V Beograd je včeraj prispel tudi poveljnik sil Združenih narodov za Jugoslavijo indijski general Satiš Nambiar. Cyrusa Vancea je seznanil z razmerami v BiH ter namestitvijo mirovnih sil OZN. Vance se je kasneje o razmerah v BiH pogovarjal z generalom Blagojem Adžićem zvečer pa tudi s srbskim predstavnikom Slobodanom Miloševićem. Kot je tudi sam dejal novinarjem, naj bi se danes v Sarajevu sešel s predsednikom BiH Alijo Izetbegovićem ter vodjema drugih dveh nacionalnih strank v tej republiki.

Sicer pa je o razmerah v BiH včeraj v Sarajevu na tiskovni konferenci govoril tudi poveljnik drugega armadnega območja general Milutin Kukanjac, ki je ocenil, da oblast v BiH ne deluje ter da je JLA edini dejavnik stabilnosti v tej republiki. General Kukanjac je tudi dejal, da armada ne glede na takšne razmere za sedaj namerava ukrepati tako, da bi povelzala oblast v svoje roke. Obsodil je politiko nacionalnih strank in opozoril škodljivost vseh odločitev, ki jih v republiki sprejemajo brez soglasja srbskega naroda. Ko je navedel zgrešene ukrepe, ki so bistveno vplivale na poslabševanje razmer v BiH, je general Kukanjac poudaril predvsem mednarodno priznanje BiH v času, ko so v tej republiki potekali srđiti boji ter odločitev predsedstva BiH o ustanovitvi republiške TO. Eden od ključnih problemov v BiH so, po njegovem mnenju, hrvaške oborožene sile, ki prihajajo in zasedajo dele ozemlja te republike. General Kukanjac je med drugim tudi obsodil sedanje vodstvo BiH, da se je odločilo za vojno, kot tarči pa je izbralo JLA ter Srbe v tej republiki.

Kljub navideznemu miru v BiH, pa je bilo tudi včeraj na vseh kriznih območjih še vedno čutiti negotovost in zaskrbljenost, o čemer pričajo tudi poročila, da ljudje še vedno množično zapuščajo svoje domove. Število beguncev iz BiH se bliža številki stotisoč. Sodeč po nepopolnih informacijah, saj so številne telefonske zveze s kriznimi območji pretrgane, so včeraj precej hudi boji potekali pri Bosanskem Brodu in Derventi. Enote JA so skupaj s srbskimi rezervisti začele silovit napad na

obrambne položaje združenih muslimanskih in hrvaških sil. Podrobnejših informacij o poteku bojev ter številu žrtev in ranjenih za zdaj ni. Sicer občasno streljanje je bilo slišati tudi v Sarajevu, kjer so včeraj govorili o ugrabitvi dveh članov štaba Unproforja. Član predsedstva BiH Ejup Ganić je novinarjem povedal, da so srbski teritorialci zajeli dva oficirja za zvezo mirovnih sil neke na cesti proti Palam. V republiškem ministrstvu za notranje zadeve pa se je zvedelo, da so neznane uniformirane osebe zajele dva oficirja Unproforja, ki so ju kasneje osvobodili pripadniki Jugoslovanske armade. (NIA)

● Slovenija o beguncih

kakšne nacionalnosti so, jih večina odgovarja, da so neopredeljeni.

Mnogo je mater z otroki. Nekateri moški ostajajo, da branijo svoje vasi in mesta, druge iz avtobusov snamejo cestne kontrole. Preskrba - hrana, obleka, streha - je zaenkrat minimalna, drugih možnosti ni. Rdeči križ in Karitas (in nova humanitarna organizacija slovenskih bosancev »World BiH«) nenehno prosijo za pomoč. V zbirnem centru, kjer smo bili, so morali farmacevtske družbe prositi za zdravila, ki jih je sicer zmanjkalo.

Slovenija noče postati edina država, ki bi skrbela za begunce iz BiH. To je sporočilo včerajšnje seje vlade, ki je bila posvečena tematiki beguncev iz BiH.

V Sloveniji je še vedno 5200 beguncev iz Hrvaške. Iz Bosne jih je trenutno okoli 6 tisoč. Število narašča. Prišteti pa je treba še 25 do 30 tisoč delavcev iz BiH, ki so v Sloveniji na začasnem delu in se ne morejo vrniti domov.

Ker za stanje v BiH trenutno velja ocena, da gre za medetnične spopade (medtem ko vlada v BiH meni, da ima opraviti z agresijo), slovenski organi nimajo posebnih kriterijev za ugotavljanje statusa beguncev. Tudi takrat ko begunci pri sebi nimajo dokumentov, s katerimi bi dokazali, da prihajajo iz kriznih žarišč: Bosanski Brod, Kupres, Zvornik, Foča...

Vlada je včeraj poudarila, da je materialno omejena, zato lahko Slovenija optimalno sprejme le 10 tisoč beguncev. Po kakšnih kriterijih je nastala ta ocena, še ni znano. Slovenija je - med vrhuncem vojne na Hrvaškem - skrbela za okoli 25 tisoč hrvaških beguncev.

Ker Slovenija ni sposobna poskrbeti za večje število beguncev, je prevzela določene

ukrepe. Na mednarodne ustanove, sosedne države in ostale evropske države je bilo poslano pismo, v katerem se prosi za pomoč pri reševanju problematike beguncev. Pričakuje se, da bodo sosedne države prevzele del beguncev iz BiH. Če ne bo oprijemljive pomoči, bo Slovenija prisiljena nastopiti restriktivno. Zanekrat to pomeni uvedbo posebnih kriterijev, ki bodo strožji pri dodeljevanju statusa beguncev in podpore. Restriktivni nastop bi se lahko končal tudi z zaprtjem meje na vzhodu oziroma z zavračanjem beguncev. Do zaprtja meje bi lahko prišlo v petih dneh, če Slovenija ne bi dobila ustreznega odgovora.

V oporo vladi je tudi mnenje komisarja za begunce pri OZN, ki pravi, da lahko neka država zavrne sprejemanje beguncev, če njihovo sprejemanje ogroža varnost lastnih državljanov. K temu ne pomaga trenutna vladna ocena, da ne gre začasne begunce iz BiH - temveč za pravi eksodus. Kmalu pa bo moč pričakovati klasične - »namišljene« - begunce: ljudi, ki iščejo status zaradi ekonomskih koristi.

Večina beguncev iz BiH je trenutno pri svojih sorodnikih. Le okoli 1200 jih je v posebnih zbirnih centrih. Ti so brez sorodnikov v Sloveniji - glavnina jih prihaja s slovensko-avstrijske meje. Pri vstopu v Slovenijo ni bilo težav, toda ko so hoteli v Avstrijo in v Nemčijo k sorodnikom, so jih na meji zavrnili, ker nimajo urejenih dokumentov ali dovolj denarja.

Tako so zaradi pomanjkljivih dokumentov Alijo skupaj z 23 potniki vrgli iz avtobusa na avstrijski meji. Potem se je z avtobusom vrnil v Ljubljano. Kakšne posebne želje, da bi ostal v zbirnem centru v Ljubljani, nima. Sam pravi, da cel dan razmišlja, kako bi prestopil mejo, da bi lahko šel k sorodnikom v Nemčijo. Dokumentov si ne more urediti, kajti njegova občina je v rokah rezervistov.

Dževad je zapustil Sarajevu potem, ko so vrgli bombo v njegovo delavnico. Mlajši brat je v teritorialni obrambi. Mati želi, da bi vsaj en sin ostal živ. Malo ven iz Sarajeva so ga ujeli četniki in ga zasilševali, medtem ko je bil zvezan z žico. Kasneje je pobegnil v Dalmacijo in z ladjo prišel iz Splita na Reko. Na avstrijski meji so ga zavrnili, ker ni imel dovolj denarja. Pri sebi je imel samo 240 nemških mark. Pravi, da jih je bilo zelo težko poiskati v Sarajevu - če bi jih imel 300, na meji ne bi bilo težav.

Kdaj se bo vrnil domov? Ko bo demokracija... (NDJ)

Izredna ponudba
pršuta SAN DORLIGO
s kostjo in brez kosti

DUKE
grandi marche

DOLINA
Industrijska cona - TRST
Ul. Muggia 16
Tel.: 820334-5-6 Telex: 460237
Avto.: 23 - 40 - 41
PROSTORNO PARKIRIŠČE

ODPRTO OD PONEDELJKA DO SOBOTE
od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

Za izdelovanje snežnih verig Melzi bo odprl tovarno v Sežani

TRBIŽ — Pri Sežani bodo zgradili tovarno avtomobilskih snežnih verig znamke Weissenfels. Gre za eno prvih pobud znanega furlanskega podjetnika in predsednika furlanskih industrijcev Carla Melzija na Slovenskem. V obratu, ki bo stal v bližini obmejne prehode, pravzaprav ne bodo izdelovali verig v celoti, ampak bodo samo oblikovali elemente iz polizdelanega jekla (iz jeklarne Weissenfels), ki jih bodo zatem montirali v trbiški tovarni. Investicija bo znašala eno milijardo lir, kar ni niti toliko.

To pa še ni vse. Predsednik družbe Weissenfels je sklenil podobno pogodbo tudi z metalurškim kompleksom Veriga na Lescah pri Bledu, kateremu bo dobavljal lastne avtomobilske snežne verige.

Carlo Melzi je izrecno poudaril, da pobuda na Sežanskem nikakor ni usmerjena zgolj v izkoriščanje cenejše delovne sile, kar bi oškodovalo zaposlenost na italijanskih tleh. Nasprotno, oba sporazuma bosta še povečala obseg proizvodnje na Trbižu, to pa bo pomenilo nova delovna mesta. Sicer pa industrijec utemeljuje sodelovanje s Slovenijo tudi z okoliščino, da v Italiji niso več mogoči takšni proizvodni procesi, ki zahtevajo veliko delovne sile, kajti ustrezni izdelki so zaradi previsokih proizvodnih stroškov predragi in potemtakem ne morejo biti konkurenčni.

Jeklarne Weissenfels na Trbižu, ki zaposluje trenutno 300 delovnih moči, je dosegla s svojimi avtomobilskimi snežnimi verigami svetovni sloves, njen lanskeletni promet pa je znašal 80 milijard lir.

S spomladanske skupščine Deželne odbora za izseljenišvo v Vidmu Potomcem emigrantov omogočiti ohranitev etničnih in kulturnih vezi z rodno zemljo

VIDEM — Vsak deseti Evropejec je sin emigrantov iz Italije. To je dejal na pomladni skupščini Deželne odbora za emigracijo v Vidmu predsednik Deželne ustanove za migracijske probleme Ottorino Burelli, to pa je tudi znamenje, kolikšen je bil obseg migracije v Italiji in kakšne spremembe je ta povzročila tam, od koder so se ljudje odselili, in tam, kjer so se naselili. Gre za desetine milijonov »sodržavljancev«, ki podoživljajo svet« in jih ni mogoče prezreti; prav zato mora omenjena ustanova odločno zastopati skupnosti Furlanov, Slovencev in Italijanov v svetu na pristojnih ravneh izsiliti operativne načrte za ovrednotenje glasu zlasti takih izseljencev, kot so npr. člani slovenske narodnostne skupnosti, na katere se je pogosto pozabljalo in jih je namenoma zanemarjalo.

Skupščina, na kateri so Zvezo Slovencev po svetu zastopali Aldo Borgù (Avstralija), Cesar De Luca Zabrieszsch (Argentina), Riccardo Ruttar, Ferruccio Clavara in Renzo Mattelig, je pomenila konkreten začetek pripravljalnih del za IV. deželno konferenco o izseljenstvu, ki bo predvidoma jeseni 1993. Ugotovili so, da pravih emigrantov ni več oz. jih ni več mogoče tako nazivati, saj so gospodarske in socialne razmere prekinile izseljevanje iz Italije ter izzvale priseljevanje. Zdaj imamo pred

sabo evropske, ameriške, avstralske in druge državljane, ki jih družijo skupne etnično-kulturne korenine in volja, da jim te korenine opredelijo identiteto. Skupščinsko delo se je po predsednikovem poročilu odvijalo znotraj treh delovnih skupin, ki so odražale tri zemljepisno in kulturno dovolj homogena območja: evropsko, anglosaško in latinskoameriško. Vsaka je izdelala zaključni dokument, te listine pa predstavljajo programsko platformo za omenjeno deželno konferenco, katere glavni namen bo revizija deželne zakonodaje na tem področju.

Ustrezno ukrepanje pristojnih deželnih teles bo moralo v prihodnje sloneti na potrebi, da izseljenci ohranijo kulturne vezi z rodno zemljo, kakor tudi na ustaljenem dejstvu, da svobodno združevanje sodeželanov v inozemstvu temelji na ohranjanju in vrednotenju etnične pripadnosti slovenskih, furlanskih in italijanskih ljudi, nikakor pa ne na kakšnih ideoloških ali političnih osnovah, ki jih emigranti ne razumejo in ne sprejemajo. Ob dolžnostni solidarnosti s šibkejšimi plastmi izseljencev in ob prizadevanjih za ponovno vključitev tistih, ki se vračajo domov, v deželno stvarnost, pa so na zasedanju ocenili kot prednostno vprašanje odnosa z novimi generacijami,

kajti brez tega ne bo mogoče ohraniti njihovih kulturnih vezi z rojstnimi kraji.

Hkrati s tem kaže boljše pojasniti, kaj pomeni »izvorni kraj«, opredeliti etnično substanco in močnejše poudariti različne ravni etnične pripadnosti nasproti državnim pripadnosti. V tem okviru ne igraata slovenskost in furlanskost podrejene ali folkloristične vloge, marveč postaneta nosilna os zrelejšega čuta pripadnosti, ki ga ni mogoče več zadovoljiti kampanilistično ali nostalgično, pač pa mora biti usmerjen v vnovično strnitev skupnosti mimo njene teritorialne razpršenosti. Pripadnikom novih generacij, ki so se rodili v državi, kjer prebivajo, in vsrkali njen jezik, kulturo in deloma tudi miselnost, je treba nakazati najkrajšo, najbolj korektno, primerno in koristno pot, kako etnično opredeliti svoje »državljanstvo sveta«. To sporočilo jim bo potrebno posredovati preko najsodobnejših tehnoloških informativnih sredstev in sicer v jezikih držav, kjer živijo.

Na zasedanju so nazadnje tudi izrecno poudarili potrebo po preovrednotenju temeljne vloge žensk v svetu izseljencev in posledično po primernejšem zastopstvu žensk v raznih predstavniških telesih Deželne ustanove za migracijske probleme.

RENZO MATTELIG

Deželni odbornik Gianfranco Carbone obiskal Obalo in italijansko manjšino

KOPER — Zapleteni pa tudi novi problemi, s katerimi se ubada v zadnjih časih italijanska narodnostna skupnost v slovenski in hrvaški Istri, narekujejo deželni vladi Furlanije-Juljske krajine, da jih aktivno spremlja in da si skupaj z italijansko vlado prizadeva za skladno zaščito etnične skupnosti v obeh republikah.

To je srž pogovorov, ki jih je imel včeraj deželni odbornik za zunanje odnose Gianfranco Carbone (sicer tudi odbornik za področje urbanistično regionalnega razvoja) s predsednikom skupščine skupnosti obalnih občin Markom Globevnikom, s predsednikom obalnega Izvršnega sveta Dinom Kodarinom in predsednikom koprške občine Aureliom Jurijem, kasneje pa še s predstavništvom italijanske manjšine v Istri, ki sta ga vodila predsednik Unije Italijanov Antonio Borme in predsednik izvršnega odbora UI Maurizio Tremul in v katerem so bili še poslanec v slovenskem parlamentu Roberto Battelli, član izvršnega odbora unije Silvano Sau, Claudio Geissa in Sergio Settomini.

Predstavniki italijanske skupnosti so izrazili gostu zaskrbljenost zaradi nove državne meje med Slovenijo in Hrvaško ter zaprosili, naj bi italijanska vlada dosegla od obeh strani homogeno ravnanje z njimi in ohranitev nji-

hovih skupnih institucij. Manjšinci so nadalje opozorili Carboneja, da njihove šolske, kulturne in gospodarske strukture ne ustrezajo »številčnemu etničnemu prebujenju« in da so zaradi tega potrebna zajetna finančna sredstva za sedeže skupnosti, šole, kulturne centre in komunikacijska središča.

Odbornik Carbone je označil prošnje in zahteve italijanske narodnostne skupnosti kot legitimne, sicer pa je dal pobudo, da bi na obeh straneh meje boljše premislili, kako bi izkoristili denar za vrsto skupnih naložb, ki bi jih lahko pridobili iz sredstev, predvidenih po italijanskem zakonu o obmejnih območjih. Menil je, da bi lahko kar 15 odstotkov teh sredstev uporabili za skupno gradnjo cest, vodovoda, plinovoda, kakršnih koli ekoloških načrtov, ki bi jih zastavili v obmejnih krajih. Ob tem ga je Maurizio Tremul opozoril, da bi morala Italija bolj razmišljati o vlaganjih v slovensko, predvsem pa v istrsko gospodarstvo, hitreje bi se morala vključevati v skupne načrte in naložbe.

Predstavniki Dežele FJK se je nadalje zavzel za uveljavitev načela o nedotakljivosti obstoječih mej, vendar hkrati tudi za presejanje teh mej, pri tem pa bi lahko ključno vlogo igrala lokalna avtonomija. Dober primer preseganja

mej sta po njegovem prav časopisna projekta - Il Piccolo v Kopru in Primorski dnevnik v Trstu, ki postaja vseslovenski časopis.

Običajne kanale za podpiranje kulturnih ustanov bo treba po njegovem še okrepiti, predvsem pa bo potrebno spodbuditi rimsko vlado k poiskanju primernih oblik za zagotovitev nadaljnjega razvoja manjšine v kulturnem in gospodarskem pogledu in sicer tako v okviru dvostranskih dogovorov s Slovenijo in Hrvaško kot preko »neizbežne« revizije Osimskih sporazumov. Ob zdajšnjih nestabilnih razmerah na ozemlju poprej celovite Jugoslavije ne bo mogoče tako kmalu sklepati velikih mednarodnih dogovorov, je nadaljeval Carbone, pač pa lahko zdaj Dežela FJK ojači svoje ukrepe v podporo kulturnim ustanovam manjšine. V tej zvezi je še poudaril, da bo moral odigrati posebno vlogo tudi Trst, »ki se lahko ima skoraj za referenčno središče idealne istrske province«.

Deželni odbornik Furlanije-Juljske krajine se je sešel tudi z italijanskim konzulom v Kopru dr. Luigiem Solarijem. Zatem je odpotoval še na Reko, kjer se je srečal s predstavniki tamkajšnje italijanske skupnosti, v večernih urah pa se je sešel še s predstavniki Istrskega demokratskega zbora.

Z razstav v Čedadu

Z odprtja razstav v Čedadu

(Foto Ruttar)

ČEDAD — V prisotnosti ministra za Slovence po svetu Janeza Dularja so v čedajskem občinskem središču odprli razstavi o Soški fronti in slikarke Vide Slivnik-Belantič. Pobudi je omogočil Svet slovenskih organizacij pod pokroviteljstvom Občine Čedad. Na odprtju razstav so ob predsednici SSO Mariji Ferletič pozdravili še župan Pascolini in minister Dular, kritik Milček Komelj pa je osvetlil delo umetnice Slivnikarjeve.

Ob tej priložnosti je bilo poudarjeno prizadevanje za mir, ki je bilo vodilo prirediteljev ob postavitvi obeh razstav. Na njunem odprtju je sodeloval tudi moški pevski zbor Nediški puobi. Razstavnici prostori bodo odprti do 21. aprila.

Vida Slivnik-Belantič se je rodila 6. oktobra 1945 v Radljah ob Dravi. Šolala se je na Pedagoški akademiji v Mariboru pri profesorjih Maksu Kavčiču, Lajčiju Pandurju in Slavku Koresu, leta 1966 pa se je vpisala na ljubljansko Akademijo za likovno umetnost. Po diplomu pri Maksimu sedelju je študij nadaljevala na slikarski specialki pri profesorjih Zoranu Didku in Gabrielu Stupici. Kot študentka je prejela študentsko Prešernovo nagrado. Udeležila se je številnih mednarodnih kolonij in študijsko potovala po Tuniziji, Združenih državah Amerike, Nemčiji in Franciji. Od leta 1970 je delala kot likovni pedagog na ljubljanskih srednjih šolah, dokler se ni leta 1986 odločila za status samostojnega umetnika. Istega leta ji je bil podeljen naziv docentke za slikarstvo.

R. P.

Peter Vencelj se je mudil tudi v Špetru

ŠPETER — Slovenski minister za izobraževanje Peter Vencelj si je med včerajšnjim obiskom v Furlaniji-Juljski krajini z zanimanjem ogledal tudi prostore zasebne dvojezične šole v Špetru, kjer so ga predstavniki ravnateljstva seznanili s stvarnostjo v tem centru, ki šteje več kot osemdeset otrok.

Namen ministrovega obiska v deželi je bil pretežno usmerjen v poglobitev sodelovanja na področju poklicnega izobraževanja med deželo F-JK in republiko Slovenijo.

Minister Peter Vencelj, ki je sklenil svoj obisk v Špetru, kjer si je ogledal tudi še center za gostinsko strokovno izobraževanje, se je seznanil tudi z nekaterimi načrti za sodelovanje na turističnem in obrtnem področju. (i.p.)

Sloveniji dobrodošli tudi ameriški turisti

PORTOROŽ — Ne gre za posel stoletja, niti za goljufijo, ampak preprosto za priložnost, ki bi jo radi izkoristili. Tako so nam po vrsti zagotavljali predstavniki turističnih organizacij, članic slovenskega Združenja za razvoj turizma, v zvezi s pobudami na ameriškem turističnem tržišču. Ob zaključku potovanja skupine organizatorjev počitnic iz ZDA po Sloveniji so namreč v portoroškem Hotelu Riviera pripravili tiskovno konferenco, predstavili vtise ameriških turističnih operaterjev in načrte omenjenega združenja - TDA.

Slovenski turistični delavci oziroma podjetja, ki so pristopila v združenje (zdaj gre za menda 19 pomembnih slovenskih turističnih podjetij) se zavedajo, da ameriški trg ne more biti alternativa za slovenske turistične možnosti, pač pa je prav gotovo lahko dobra dopolnitev evropskih tržišč. Primer: na Bledu so imeli v normalnih sezonah v nekaterih hotelih po 20 odstotkov ameriških turistov in temu deležu se ne nameravajo odreči. Nasprotno, radi bi ga presegle. Pobuda Združenja za razvoj turizma, ki je sklenilo posel z ameriško agencijo iz Seattlea (zvezna država Washington) Yankee Traders International, je prišla kot naročena.

Milan Zagoda, v.d. direktorja združenja TDA (sicer tudi direktor Rogaške Slatine), je povedal, da ga ozadje tega ameriškega podjetja niti ne zanima veliko, ampak ga bolj posel oziroma

to, kako so sklenili dogovor. V posel so doslej slovenska turistična podjetja res že vložila 40 tisoč dolarjev, vendar so za to doslej tudi že nekaj dobila. Najprej celovito gradivo - inventarizacija slovenske turistične ponudbe, ki bo ameriškim turističnim agencijam pomagalo pripravljati programe. Zatem so v Seattleu dobili izpostavo združenja TDA, ki trenutno opravlja tudi funkcijo pomoči pri informacijskem servisu za Slovenijo. V Seattleu so meseca junija ponudili slovenskemu gospodarstvu 200 kvadratnih metrov razstavnih površin za promocijo (brezplačno), Seattle je dal uradno pobudo, da se pobrati s katerim od slovenskih mest, novembra bo slovenski turizem lahko pripravil predstavitev ob vseameriškem srečanju tour-operaterjev, junija naj bi v 16 ameriških mestih pripravili predstavitev slovenske turistične ponudbe, itd. Vse to in še druge možnosti več kot presegajo vloženi 40 tisoč dolarjev. Vse ostalo pa je posel, ki teče samodejno. Za vsako prenočitev ameriškega gosta, ki ga prisrbi ameriški partner, dobi en dolar in to potem, ko je storitev plačana.

Hotelirji, s katerimi smo se lahko pogovarjali v Portorožu, so povedali, da še nikoli niso tvegali tako malo in da poslovni partnerji niso še nikoli tako zlahka pristali na postavljene pogoje in cene. Slovenski hotelirji ponujajo

ameriškim agencijam cene polpenzionov po 45 do 50 dolarjev na dan (takšno je povprečje). Pri poslu pa so si postavili sorazmerno visok cilj - na leto 30 tisoč gostov iz ZDA, zadovoljni pa bodo tudi z manjšim obiskom. Seveda je treba vedeti, da ameriški partnerji ne bodo ničesar darovali. Preprosto ugotavljajo, da so ameriški gostje izbirčni in naveličani zmeraj iste Evrope, Slovenija pa se v tem trenutku lahko pokaže kot »dragulj sredi puščave«. Ne samo zato, ker gre za nekaj novega. Tudi zato, ker je mogoče isto Evropo (z Benetkami, Dunajem in Budimpešto vred) prodati ceneje, če je pri tem izhodišče Slovenija. Navsezadnje pa je tudi slovenski turistični proizvod vreden zahtevnega denarja in s tem so soglašali tudi predstavniki ameriških tour-operaterjev, ki končno nimajo nobene zveze z agencijo »dvomljivega slovesa« iz Seattlea. Pri tem ni zanemarljivo, da pomaga turistične partnerje v Združenih državah Amerike izbirati tudi Lufthansa, ki bo tako ali drugače vpletena v posle.

Zdaj ostane desetim organizatorjem počitnic, ki so se po študijski poti pomudili po vseh najpomembnejših slovenskih turističnih krajih, le še naloga, da bodo znali kraje, ki so jih tako navdušili, vključiti v svoje dvo- ali tritedenske pakete počitnic v Evropi.

BORIS ŠULIGOJ

Za tesnejše oblike sodelovanja med sosednjima državama Slovenski minister Vencelj obiskal deželne izobraževalne institucije

V okviru sicer že tesnih odnosov z obmejnima državama Avstrije in Nemčije, želimo te odnose povzdigniti na isto raven tudi z Italijo in s Furlanijo-Julijsko krajino; to pa zaradi tega, ker se v Sloveniji postavlja na noge boljši šolski sistem, ki ga želimo oblikovati ne sami, ampak v sodelovanju z našimi sosedi.

V teh besedah je osnovni cilj, ki ga je izrazil minister za izobraževanje slovenske republike Peter Vencelj na včerajšnjem obisku v naši deželi, v okviru katerega se je v Trstu srečal z deželnim odbornikom Silvanom Antoninijem in nato obiskal šolo za grafiko v večnamenskem centru IRPOF v Vidmu ter gostinsko šolo v Špetru. Obisk slovenskega ministra je

predvsem omogočil poglobitev obstoječih pozitivnih odnosov sodelovanja v okviru poklicnega izobraževanja med Slovenijo in našo deželo.

Preverili smo možnost -je dejal slovenski minister - za hitro rešitev problemov in odnosov, ki so bili vzpostavljeni na področju poklicnega izobraževanja med Slovenijo in F-JK, predvsem med institutom Jožef Stefan iz Ljubljane in institutom IRFOP; do izraza pa so prišla tudi druga področja, v okviru katerih obstajajo možnosti za okrepitev medsebojnih odnosov, predvsem na področjih turizma in hotelskih dejavnosti, kjer se beleži, da je položaj v F-JK mnogo boljši, kot pa v Sloveniji.

Srečanja z odbornikom Antoninijem so se udeležili direktor IRFOP Lamberto Terzuoli ter pristojni deželni direktorji; za slovensko stran pa predstavniki Instituta Jožef Stefan prof. Drago Cepar, prof. Viljana Lukas in Marjan Polanč.

Šlo je za srečanje, kot sta ob koncu poudarila minister Vencelj in odbornik Antonini, ki poleg izkušenj in izobraževalnih načrtov, predstavlja novo etapo za konkretizacijo sodelovanja v specifičnih sektorjih. Ob vsem tem je odbornik Antonini izjavil, da ima F-JK ves interes, da se sodelovanje med obema stvarnostima še okrepi. Dodal je še, da so na področju poklicnega izobraževanja možne še druge oblike tudi tesnejšega sodelovanja. Sogovornika sta si bila v sklepni oceni enotna, da je treba vse napore vložiti v praktične in hitro izvedljive cilje z medsebojnimi izmenjavami.

Proti pričakovanju pa ni minister Vencelj med včerajšnjim obiskom v Trstu obiskal Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje. Njegovi predstavniki so ga v teku letošnjega šolskega leta že obiskali in se z njim pogovarjali o raznih oblikah sodelovanja. Ob včerajšnjem obisku ministra Vencelja v Trstu pa se ta pogovor o možnostih medsebojnega sodelovanja ni nadaljeval.

Na sliki (foto Rizzo): slovenski minister Peter Vencelj (drugi z leve) med pogovori z deželnim odbornikom Antoninijem.

Od včeraj na Gradu razstava o morski biologiji Ali bo Miramar ostal brez morskega parka?

Včerajšnja otvoritev razstave o morski biologiji je potekala pod globokim vtisom torkovega pisma deželnega ravnatelja oddelka za naravne dobrine, ki je odredil stanovanjski izgon za sprejemni center, kjer ima svoj sedež miramarski morski park WWF. Poteza ravnatelja Franca Bocchierija je močno presenetila ne samo voditelje parka in Svetovnega sklada za naravo (WWF), ki ga upravlja, ampak tudi politične kroge, ki so že nastopili proti temu sklepu. Predsednik miramarskega parka Graziano Benedetti je na včerajšnji otvoritvi dokumentarne razstave o morski biologiji vsekakor napovedal takojšen priziv proti temu izgonu, ki bi moral stopiti v veljavo konec tega meseca. Gre za tako

imenovani gradič, ki je bil zgrajen leta 1858, morski park ima v njem sedež od leta 1987, za adaptacijo zgradbe novemu namenu pa so svojčas potrosili več kot tristo milijonov lir. Miramarski morski park, ki je edini v Italiji, je bil formalno ustanovljen leta 1986.

Predsednica WWF Grazia Francescato je torkov sklep deželnega ravnatelja za naravne dobrine označila za nesprejemljivega, nerazumljivega in absurdnega, pri čemer se je tudi vprašala, kaj nameravajo pristojna telesa v bodočnosti narediti z gradičem. Naravovarstveniki vsekakor napovedujejo oster boj za zaščito in za obstoj miramarskega parka, z usodo katerega se bo v kratkem ukvarjala tudi deželna skupščina.

Skupina svetovalcev Demokratske stranke leve (prvi podpisnik Ugo Poli) je namreč naslovila na predsednika Dežele Vinicia Turella interpelacijo, v kateri poziva odbor, da nemudoma poseže v korist miramarske znanstvene ustanove, ki uživa ugled ne samo v Italiji, ampak tudi v širši mednarodni javnosti. Predstavniki DSL predlagajo, naj deželna vlada v zvezi s tem nenavadnim stanovanjskim izgonom takoj vložijo priziv na Deželno upravno sodišče (TAR) ter naj glede tega vstopi čimprej v stik s pristojnimi ministri. Z ostrim stališčem se je v zvezi s to afero oglasil tržaški glasnik Zelene liste smejočega se sonca Paolo Ghersina, proti odločitvi deželnega ravnatelja za naravne dobrine pa je nastopil tudi voditelj Zelene alternativne liste Maurizio Bekar. Ghersina na tihem upa, da gre konec koncev samo za nesporazum, v nasprotnem primeru bodo zeleni napeli vse sile za razveljavitev tega sklepa. Bekar pa upa, da se bodo v zvezi s to afero oglasili tudi znanstveniki in strokovnjaki iz tega sektorja.

Razstava o morski biologiji na Gradu sv. Justa bo odprta do konca aprila, na ogled bo vsak dan (tudi ob nedeljah) od 9. do 13. ure in od 16. do 19. ure. Med strokovnjaki, ki so oblikovali to zanimivo dokumentarno razstavo, je tudi mlada slovenska biologinja, dolinska rojkinja Damjana Ota. Razstava je razdeljena na več tematskih sklopov, njen uvodni del pa je posvečen bogati krajevni tradiciji v proučevanju morske biologije.

Na sliki (foto Magajna) Benedetti in biolog Elvezio Ghirardelli otvarjata razstavo o morski biologiji.

Končan tridnevni mednarodni posvet o izvoru veselja

Na mednarodni višji šoli za višje študije (SISSA) pri Miramaru se je včeraj zaključil tridnevni mednarodni posvet o astrofiziki, ki so se ga udeležili nekateri med najbolj vidnimi strokovnjaki iz vsega sveta. Posvet je zaključil Anglež Stephen Hawking, trenutno verjetno najbolj znani kozmolog na svetu, ki je orisal svoja najnovejša spoznanja s področja tako imenovanih »črnih lukenj«, proučevanje katerih naj bi privedlo do pomembnih ugotovitev o samem nastanku vesolja.

»Bonjour Triestesse« vsako nedeljo popoldne po Radiu Trst A Verč in Kobal z novim kabaretom

Znana kabaretna dvojica Sergej Verč in Boris Kobal, ki se je prav pred nedavnim predstavila v Kulturnem domu v Trstu s predstavo »Ime mu bo Just« in doživela z njo prodoren uspeh tako pri publiki kot pri kritiki, se je spet vrnila v matično hišo, na Radio Trst A, ki je pred več kot desetimi leti prvi spustil v eter njune miselne in besedne bodice.

To pot se Verč in Kobal predstavljata z novim kabaretom »Bonjour Triestesse ali kabaret podirajočih se dni«, ki bo v osnovi tak kot vsi njuni dosednji, seveda pa z novimi junaki, ki krojijo usodo mestu in nam samim. Dnevi, ki se podirajo, pravita naša avtorja, so pač taki, da puščajo za sabo veliko iluzij in upanj pa tudi prahu. Priložnost več torej, da se v tem najnovejšem Verčevem in Kobalovem kabaretu

srečamo z osebnostmi, ki jim je zgodovina odmerila častno mesto. Mednje sodi tudi pokojni maršal Tito, ki bo v interpretaciji igralca Ivana Godniča od časa do časa obiskal kabaretista. Naj vas opozorimo, da je kabaret »Bonjour Triestesse« premierno na sporedu vsako nedeljo ob 14.10, ponavljajo pa ga ob pektih približno ob 9. uri zjutraj v sklopu popularne oddaje »Halo? Dober dan...«.

A to ni edini termin, ki ga Radio Trst A v tem času namenja Kobalovemu in Verčevemu humorju. V sklopu »Mladega vala« namreč ponavljajo približno ob 18.30 uspešno serijo kabaretnih oddaj »Ona + jaz = oba« v interpretaciji Borisa Kobala in Polone Vetrh ter režiji Sergeja Verča.

Bencinski boni: tankanje brez vsake časovne omejitve

Odbor Tržaške trgovinske zbornice je na zadnji seji odločil, da razveljavi napis »uporabno od 1. julija 1992 dalje« na delu bencinskih bonov, ki so jih pred časom že razdelili tržaškim avtomobilistom. Bencinske bone s takim napisom bodo tako lastniki lahko uporabili že od danes dalje na bencinskih črpalkah tržaške pokrajine, veljavnost bonov pa bo zapadla 31. decembra letos.

Tržaška trgovinska zbornica je opremila del bencinskih bonov z omenjenim napisom, da bi časovno bolje porazdelila uporabo bencinskih bonov. Tak ukrep je narekovalo dejstvo, da je bil kontingent bencina po znižani ceni za tržaško pokrajino omejen. Pred časom pa je bil kontingent ob-

novljen in tudi zvišan za kakih 20 odstotkov bencina. Prav zaradi tega se je Tržaška trgovinska zbornica odločila, da »zbršne« z dela bonov omejevalni ukrep o uporabi teh bonov šele v drugem polletju.

Novi urniki občinskih izpostav

Tržaška občina je sporočila nov urnik poslovanja občinskih izpostav na sedežih rajonskih svetov, ki je začel veljati v ponedeljek, 13. aprila.

Od ponedeljka do sobote od 8.15 do 12.30 bodo odprte naslednje izpostave: Vzhodni Kras (Proseška ulica 28); Rojan, Greta, Barkovlje (Rojanski trg 3/3); Stara mitnica (Ul. Foscolo 7); Valmaura, Naselje sv. Sergija (Ul. Paisiello 4 A). Od ponedeljka do petka od 8.15 do 12.30 bodo odprte izpostave: Zahodni Kras (Prosek 220); Kolonja, Škorklja (Ul. Cologna 30); Sv. Vid, Staro mesto (Ul. Locchi 23 A); Sv. Ivan (Ul. Bonomo 2/4); Sv. Jakob (Ul. Caprin 18/1).

Izpostave bodo enkrat tedensko poslovale tudi popoldne (od 14.30 do 17.30), in sicer: Zahodni Kras in Sv. Vid, Staro mesto ob ponedeljkih; Rojan, Greta, Barkovlje in Stara mitnica ob torkih; Vzhodni Kras, Kolonja, Škorklja in Valmaura, Naselje sv. Sergija ob sredah; Sv. Jakob in Sv. Ivan ob četrkih.

Občinski izpostavi za Novo mesto, Novo mitnico in za Škedenj, Čarbolo bosta odprti od 8.15 do 11. ure za overevanje podpisov in kopij dokumentov. Izpostava za Novo mesto, Novo mitnico bo poleg tega odprta še v torek popoldne od 14.30 do 17.30, izpostava za Škedenj, Čarbolo pa v sredo od 14.30 do 17.30.

Pri
ARCOBALENO
POPOLNA RAZPRODAJA
ZARADI ZAMENJAVE LASTNIŠTVA
s popusti od 30% do 80%
tudi pri novostih pomlad - poletje

NEKAJ PRIMEROV:

- krila po 10.000.- lir
- srajce po 25.000.- lir
- ženske bombažne srajce po 15.000.- lir
- fusó modnih barv po 19.000.- lir
- ženske hlače po 39.000.- lir
- raznobarvne majice po 19.000.- lir
- jeans modni kraj po 25.000.- lir
- površniki modni kraj po 99.000.- lir
- moške hlače po 20.000.- lir
- moške srajce po 10.000.- in 25.000.- lir

TRST - Ulica Filzi 2

Na junijskih upravnih volitvah na Tržaškem SKP se bo predstavila z lastnim simbolom

Na junijskih upravnih volitvah se bo Stranka komunistične pre-nove predstavila s svojim simbolom, ne izključuje pa »program-skih sporazumov« z ostalimi levičarskimi silami. Tako je sklenil strankin pokrajinski politični odbor, ki je ocenil izid parlamentarnih volitev in postavil temelje za bližnjo volilno kampanjo. Tajnik Giorgio Canciani je v svojem poročilu izrekel veliko zadovoljstvo nad nedavnim volilnim rezultatom SKP, hkrati pa tudi precejšnjo zaskrbljenost nad uspehom desnčarskih strank in Severne lige. O finančnem položaju stranke je poročal blaginjak Sergio Perini, ki je rekel, da je SKP za nedavno volilno kampanjo na Tržaškem potrošila približno 40 milijonov lir.

V debati, ki je sledila uvodnim poročilom, je tekla beseda o volilnem programu in o kandidaturah, na koncu pa so odobrili politična stališča, ki jih je v začetku iznesel tajnik Canciani. Voditelj SKP se bodo v prihodnjih dneh srečali s krajevnimi predstavniki DSL, Orlandove »Mreže« in zelenega gibanja, da bodo skupno preverili možnost programskih sporazumov. Skupni volilni nastop, kot nam je povedal član vodstva Fausto Monfalcon, pa je pravzaprav neuresničljiv, »saj se dejansko ponavljajo pogoji iz parlamentarnih volitev, ko je DSL predlagala SKP vstop v Demokratično zvezo«. Odločitev o kandidaturah bo padla po širšem posvetovanju s strankinim članstvom, na seji vodstva pa je padla odločitev, da morajo biti le-te, kot

piše v tiskovnem sporočilu SKP, kar se da »odprte in prestižne«.

O pripravi na junijske pokrajinske in občinske volitve bo tekla beseda na nocošnjem zborovanju Zelene liste smejočega se sonca, ki bo ob 18.30 v hotelu Continentale v Ul. San Nicolò 23. Skupščini so dali naslov »Ali se tržaški zeleni lahko kandidirajo za vodenje Občine in Pokrajine?«, ob 18. uri pa bo krajša družabnost, na kateri bodo proslavili rezultate parlamentarnih volitev. Na junijskih upravnih volitvah bo poleg Zelene liste smejočega se sonca najbrž sodelovala tudi Zelena alternativna lista, ki se je na političnih volitvah predstavila s simbolom »zelenih federalistov«.

Stipe Mesić danes v Trstu

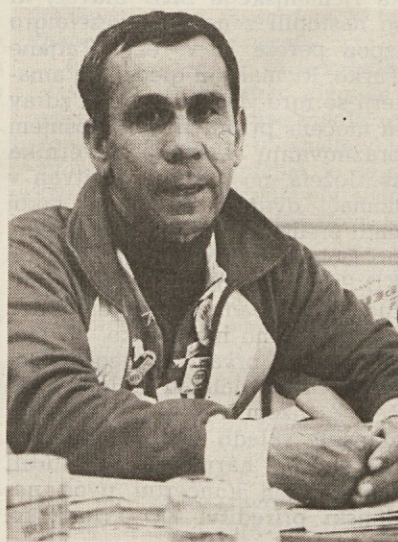
Stipe Mesić, zadnji predsednik predsedstva bivše Jugoslavije, se bo danes mudil na obisku v Trstu, kjer se bo sestal s predsednikom deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine Viniciom Turellom. Stipe Mesić je zdaj predsednik hrvaške vladne stranke HDZ (Hrvaška demokratska zveza). Na srečanju s predsednikom Turellom, ki bo na sedežu Dežele na Trgu Unità, bo Mesića spremljal reški župan Lužavac.

»Kolesar miru« Domingo Collado se je včeraj ustavil v Trstu Dva milijona kilometrov na kolesu za mir in razumevanje med ljudmi

Temnolas, zagorel, v belordeči trenirki nogometnega kluba Pieris s številnimi značkami pripetimi na dresu, tako se je Domingo Collado Rostro predstavil včeraj popoldne novinarjem na deželnem sedežu Demokratične stranke levice. Na prvi pogled, tako, brez kolesa, bi kazalo da gre za kakega Karneada, ob kolesu (ali bolje na kolesu) pa se »prelevi« v pravcato osebnost — v »kolesarja miru«, kot so ga poimenovali potem ko se je lotil svojega kolesarjenja po svetu, da bi med ljudi ponesel idejo miru, nenasilja in solidarnosti.

Svojo kolesarsko avanturo je začel pred dvanajstimi leti, leto potem, ko ga je Pinochetov režim izpustil iz zapora, kamor ga je bil zaprl leta 1973, takoj po državnem udaru, ker je bil mirovnik in je pripadal mednarodni protifašistični organizaciji. Leta prebita v zaporu so tega klenega moža španskega porekla »prepričala«, da mora storiti vse, kar je v njegovi moči, zato, da bi čimveč ljudi prepričal o življenjski potrebi po miru. Začel je tako kolesariti od vasi do vasi, od mesta do mesta, iz države v državo, najprej po Latinski Ameriki, nato pa še po drugih celinah. Prekolesaril je večji del Severne Afrike, Bližnjega vzhoda in drugih azijskih držav, pred kratkim pa se je lotil tudi Evrope. Začel je na Portugalskem, nadaljeval svojo mirovno turo po Španiji in Franciji, sedaj je na vrsti Italija.

Po lastnih izračunih je doslej prekolesaril kar 2 milijona kilometrov! »Povprečno sto kilometrov na dan,« je pojasnil. Odkar je odpotoval na svojo brezkončno pot, je zamenjal že pet koles, preluknjal nič-

Domingo Collado Rostro

koliko zračnic. V Trst je prispel včeraj dopoldne iz Gorice. S seboj je prinesel obilen sveženj skrbno arhiviranih časopisnih izrezkov o svojih podvigih. Ko sva se s fotografom predstavila, nama je takoj pomolil pod nos odrezek iz sobotnega Primorskega s člankom in fotografijo naših goriških kolegov o njegovi goriški etapi. Ta Domingo Collado Rostro je pa odličen »public relation man«, zelo dobro zna skrbeti za svoj imidž, sem pomislil.

A saj drugače navsezadnje tudi ne bi šlo. Kako bi lahko sicer, brez denarja in drugih ekonomskih sredstev, brez pomoči, prekolesaril vse, kar je doslej prekolesaril?

»Pri moji avanturi mi pomagajo večinoma levičarske organizacije, Rdeči križ, sindikalne zveze, mi-

rovna gibanja, pa tudi kolesarske zveze in posamična kolesarska društva, ki vidijo v meni nekakšnega svetovnega kolesarskega maratona,« je objasn timeru«. Ob tej pomoči se lahko nasloni tudi na solidarnost posameznikov, ki so jim pri srcu mir, sožitje in nenasilje. Sam pravi, da pripada načelom nenasilja, ki jih je razširjal Mahatma Gandhi. Med srečanjem je med drugimi zanimivostmi omenil tudi dogodek, ki zgovorno pričča, kako je tudi v Evropi prodor teh idej še vedno zelo težaven. Bilo je v nekem francoskem mestecu. Collado je začel govoriti o miru sredi manifestacije Le Penovcev. Župan, tudi sam Le Penovec, je dal povelje vodji žandarjev, naj ga izženejo, vodja žandarjev pa ga je bil prepoznal, ker je dan prej po televiziji sledil njegovemu intervjuju, in vso zadevo lepo uglasil. Tudi takrat je »kolesarja miru« rešil imidž...

Domingo Collado Rostro se bo danes ustavil v Trstu, jutri pa bo odpotoval proti Bellunu, kjer ga pričakujejo v soboto. Svoj tržaški postanek bo izkoristil za vzpostavitev stikov s mirovnimi gibanji na Hrvaškem, v Bosni in Hercegovini, Srbiji, na Kosovu in Makedoniji. Kljub vojni vihuri namreč namerava Collado obiskati Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Beograd, Prištino in Skopje, da bi tudi v te vroče kraje ponesel ohlajajočo besedo miru, tistega miru, ki ga je med včerajšnjim srečanjem v Trstu najlepše ponazarjala izstopajoča značka bele golobice z zeleno oljčno vejico, ki mu jo je bil eden od tolkih prijateljev pripel na dres.

Predstavlja se nova ženska, pretežno literarna revija Alpe-Jadrana SCRIPT: besede žensk v 3 jezikih

Kako razmišljajo, o čem pišejo, kaj načrtujejo ženske, ki živijo na precej raznolikem območju Alpe-Jadrana: iskanju skupnega ob spoštovanju razlik oziroma različnosti iz strogo ženskega vidika je namenjena nova trijezična revija Script, ki se je zaenkrat predstavila s poskusno številko namenjeno odkrivanju »alpe-jadranskih« mest. V kratkem bo izšla prva »prava« številka ženske pretežno »razmišljujoče« literarne revije, ki bo izhajala dvakrat letno. Uredništvo ima sedež v Celovcu, kjer bo revija tudi tiskana, v revijo, ki objavlja prispevke v nemščini, slovenščini in italijanščini, pa bo pisal širši krog sodelavk iz

ožjega in širšega področja Alpe-Jadrana.

Zato so revijo mlade in zavzete urednice - Bettina Wellacher, Jolanda Woschitz in Ursula Herzog - predstavile tudi v Ljubljani in Trstu z dvojno željo, da seveda ilustrirajo nov projekt in si pridobijo dovolj sodelavk. Odziv na vabilo je bil v Ljubljani boljši, v Trstu (sicer to ni nikakršna novost) pa bolj medel, saj rezervirani prostori v kavarni San Marco niso bili polno zasedeni. Sicer pa lahko posameznice k reviji, ki jo bodo v glavnem prodajali preko naročnin, pristopijo v kateremkoli trenutku. Osrednja tema majske, se pravi prve številke bo Ženska in pisanje, decembrske pa Tujinstvo.

V gozdiču dolinske občine blizu meje včeraj zjutraj našli posmrtno ostanke ženske

Včeraj so v gozdiču blizu italijansko-slovenske meje v dolinski občini našli človeške kosti, med katerimi so bile razpoznavne kosti noge, nekaj reber, del hrbtenice in lobanje. Na kraj žalostnega odkritja so takoj prišli agenti znanstvenega oddelka tržaške kvesture, letečega oddelka miljske postaje in pa sodni zdravnik Costantinides. V prvem trenutku so domnevali, da gre za posmrtno ostanke kakšnega otroka, kasneje pa se je izoblikovala verjetnejša domneva. Pred približno letom je namreč dolinskimi karabinjerjem ženska iz Šri lanke javila izginotje lastne matere: ženski sta skušali ilegalno pribežati v Italijo, vendar pa se je starejša izgubila v gozdu in niso je več našli. Možnosti, da najdeni posmrtni ostanki pripadajo ženski, je pritrdil tudi sodni zdravnik.

Zelo obsežen delovni program Narodne in študijske knjižnice

Pred dnevi je imela Narodna in študijska knjižnica v Trstu občni zbor. O njem smo že poročali, nismo pa za beležili programa delovanja knjižnice za tekoče leto. Iz njega naj povzamemo informacijo, da je knjižnica odprta od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure.

Knjižnica računa, da se bo knjižni fond v tem razdobju povečal še za 2000 enot. Vodstvo knjižnice bo nadaljevalo z otroškimi uricami za slovenske osnovnošolske otroke iz mesta. Prav tako namerava izvesti vrsto predstavitev, predavanj, srečanj ter jih ponuditi slovenskemu, pa tudi italijanskemu kulturnemu svetu. V zborniku Jadranski koledar za leto 1993, bo izšla Slovenska bibliografija v Italiji (1991-1992), sad dela knjižničark NSK. V drugi polovici leta bo knjižnica izpeljala tečaj o knjižničarstvu, razen tega bo priredila manjše razstave v prostorih knjižnice in poskrbela za izid glasila Informacije (štev. 15).

Poseben program je namenjen ljudski knjižnici Damira Feigla v Gorici, nato pa Odseku za zgodovino v Trstu. Tu sta med drugim predvidena izid dvojezičnega zbornika Laško '91 z izsledki 11. mladinskega raziskovalnega tabora med Slovenci v Italiji ter izid knjige Prazgodovina gradišča na Tržaškem, katere avtorja sta Lidija Rupel in Stanko Flego. V načrtu je tudi izid publikacije »Društveni prapori na Tržaškem in v Istri« v letih 1848 - 1918. Izdajatelj sta Odsek za zgodovino pri NSK in Pokrajinski muzej v Kopru, založnik pa založba Kras.

Dvanajsti mladinski raziskovalni tabor je predviden v času od 24.8. do 5.9.1992 v videmski pokrajini.

Odsek bo nadaljeval z raziskavo o izseljeništvu, oziroma o pomenu tranzitne vloge Trsta pri tem od srede 19. stoletja do danes.

Zaključeno bo terensko delo za zemljevid Goriško ozemlje s seznamom ledinskih in mikrotoponomastičnih imen.

Predviden je izid zbornika o Narodnem domu v Trstu (založnik Založništvo tržaškega tiska) in izvedba razstave društvenih praporov za obdobje 1848-1918.

V načrt je vključen odsek za slovenski jezik, oziroma Jezikovna posvetovalnica. Predvideni so izid zbornika Jezik in književnost, vrsta predavanj na temo slovenskega jezika in književnosti ter nadaljevanje sodelovanja z Inštitutom za slovensko filologijo univerze v Trstu.

Končno je v načrt vključen tudi odsek za etnografijo z mentorstvom nad mladinskim raziskovalnim taborom, kot tudi redno zbiranje narodnega blaga, ki priča o bogatem izročilu Slovencev.

Sledi še Odsek za zgodovino in etnografijo v Gorici, ki bo priredil razne razstave in zbiral dokumentacijo o preteklosti in sedanjosti Slovencev v Gorici.

In končno še knjižnica Ivana Trinka v čedadu, ki bo preverila možnost za začetek rednega profesionalnega dela knjižnice. (nl)

■ Včeraj je v katarinski bolnišnici umrl 40-letni Dobrivoje Cvetković, ki je pred tednom padel s štiri metre visokega odrskega odra v Sesljanu. Cvetković je delal za tržaško podjetje Fegiz.

Razgovor o možnostih sodelovanja med tržaško in koprsko policijo

V ponedeljek sta se na tržaški kvesturi srečala šefa tržaških policijskih oddelkov (kvestor) in koprsko policije. V spremstvu s sodelavci sta pretresla vrsto vprašanj skupnega interesa.

Dvojčicama se je mudilo!

Konec dober, vse dobro: temu reku prav gotovo lahko srečno pritrdita Letizia Marchesin in njen mož, ki sta včeraj zjutraj povsem nepričakovano dobila dvojčici. Letizia Marchesin, ki bo proti koncu junija stara 32 let, je seveda vedela, da je noseča, vendar dvojčkov ni pričakovala. Prav tako si ni mislila, da bo porod tako hitro in istočasno bliskovit. Včeraj zgodaj zjutraj se je namreč nosečnica počutila slabo oziroma začutila je, da so se pričeli poročniški krči. Zato se približno ob 5. uri poklicala rešilca, vendar pa je zdravnik ugotovil, da ni več časa za prevoz nosečnice v porodnišnico Burlo Garofalo. Kmalu po prihodu zdravnika sta namreč na splošno začudenje na svet privekali dve deklici: takoj po porodu, do katerega je silom razmer prišlo na domu nosečnice v drugem nadstropju stanovanjske hiše v Ul. Corelli 10, so mater in obe novorojenki - vse so se dobro počutile - pripeljali v bolnišnico Burlo Garofalo.

EZIT potrdil letni proračun

V torek se je sestalo vodstvo Ustanove za tržaško industrijsko cono, ki je razpravljalo o proračunu za leto 1992. Po obširni analizi predsednika Franca Tabacca o ugovorih nadzornih organov in po poročilu preglednikov računov, ki so ponovno potrdili proračun, je vodstvo soglasno potrdilo (bilo je prisotnih 21 članov) proračunski dokument s potrditvijo vseh izdatkov in prihodkov, ki jih je sicer prinašal dokument, ki so ga pred tem zavrnili nadzorni organi.

Vodstvo EZIT je bilo tudi mnenja, da je potrebno odločno pozvati nadzorne organe, da bi le-ti poskrbeli za dokončno rešitev številnih problemov, ki stalno spremljajo življenje in delovanje Ustanove v pomanjkanju dotacijskih sredstev in občutnih javnih prispevkov. Ustanova za tržaško industrijsko cono nadalje poudarja, da bi nadaljevanje sedanjega stanja (2,5 milijardi lir letno za izdatke o samem upravljanju, medtem ko Dežela letno prispeva 120 milijonov lir) lahko občutno okrnilo dejavnost Ustanove, ali pa povzročilo težke posledice njenemu administrativnemu in finančnemu stanju.

† Po kratki bolezni nas je zapustil naš dragi mož, oče in nono

Emil Sardoč

Pogreb bo danes, 16. t. m., ob 12.30 iz mrtvašnice bolnišnice v Trziču v šempolajsko cerkev.

Žalostno vest sporočajo žena Slavica, hči Danila in sin Ladi z družinoma, brat, sestra ter ostalo sorodstvo.

Prečnik, Šempolaj, Johannesburg, 16. aprila 1992

V nedeljo na povabilo domačega KD Primorsko

Ricmanjski amaterji gostovali v Mačkoljah

S prireditvijo, ki je bila v nede-
ljo popoldne v dvorani srenjske
hiše, je KD Primorsko iz Mačkolj
tako rekoč zaključilo svojo zimsko
prireditveno sezono. Seveda se v
okviru tega društva nadaljuje de-
javnost istoimenskega mešanega
pevskega zbora, ki se med drugim
pripravlja tudi na praznovanje
svojega desetletnega uspešnega
obstoja. Po ponudbi dvoranskih
kulturnih utrinkov pa bodo člani
mačkoljskega društva poskrbeli
še za vsakoletno običajno šagro,
pravi večdnevni praznik na odpr-
tem, ki označuje poletni del druš-
tvenega delovanja.

Kot rečeno je KD Primorsko
sklenilo niz letošnjih prireditev v
nedeljo popoldne, in to z nadvse
veselo in razvedrilno ponudbo. V
mačkoljski srenjski hiši so se
namreč domačemu občinstvu

predstavili člani dramskega odse-
ka ricmanjskega SKD Slavec, ki
so nastopili z narečno veseloigro
izpod peresa in v režiji Tatjane
Turko. Ricmanjski gledališki ama-
terji so igro »Dobro, da sem zdrav
in močen« pripravili ob letošnjem
praznovanju vaškega zavetnika
sv. Jožefa, po dveh ponovitvah v
domači dvorani pa so se takoj
nato predstavili tudi v Prebenuju,
pri Domju in v Mavhinjah. Gostje
KD Primorsko pa so v nedeljo bili
tudi David Danieli, izvrsten godec
na diatonično harmoniko, ob tem
še svetovni prvak, in njegova go-
jenca, Mitja Malalan in Egon Tau-
čer. Z nizom veselih in razpelo-
ženjskih skladb so trije godci na
diatonično harmoniko ponudili
res prijeten koncertni uvod ne-
deljski prireditvi KD Primorsko.
(dam)

Nova trgovina čevljev na Proseku

Na Proseku je 23-letna Alenka Kralj te dni odprla preurejeno trgovino z obutvijo in drugimi usnjenimi izdelki. Mladi članici (na sliki Maria Magjane) vošči Slovensko deželno gospodarsko združenje obilo uspeha pri novi dejavnosti.

Ivanki Dolenčevi v slovo

V preteklih dneh je Opčine ob-
šla žalostna vest, da je prenehalo
biti plemenito srce priljubljene
Openke Ivanke Dolenčeve, rojene
Mesar. V starosti 87 let je umrla v
Domu upokojencev v Sežani. Od
nje smo se polnoštevilo poslovili
v torek, 7. t.m., na domačem pokopališču. Na zadnji poti so jo po-
spremile vaščanke v narodnih no-
šah in ob odprtem grobu ji je za-
pel v slovo moški pevski zbor Ta-
bor.

Pokojna Ivanka se je rodila na
Opčinah kot najmlajša hčerka v
družini Mesarjevih, ki so imeli
svojo hišo tik za pokopališčem.
Zrasla je v delovno in vedro de-
kle, vključeno v takratne kulturne
dejavnosti v vasi. Bila je aktivna
članica pevskega zbora Zvon vse
do njegove prisilne ukinitve. Vr-
sto let je pela tudi v cerkvenem
pevskem zboru.

Poročila se je z domačinom Mi-
lanom Dolencem in mu v zakonu
povila štiri otroke. Z možem sta
složno premagovala vse tegobe, ki
jih je prinašalo družinsko življenje
in težke ekonomske in politične
prilike v času fašizma. Kljub temu
življenje ni bilo radodarno z našo
Ivanko. Globoko jo je prizadelo v
njenem materinstvu, saj je postopoma izgubila vse svoje otroke; že
pred vojno obe hčerkici v nežni
otroški dobi in leta 1942 šestnaj-
stletnega sina Milka.

Kot v mnoge zavedne primor-
ske družine so tudi v Ivankino

družino globoko posegla dogaja-
nja druge svetovne vojne. Njen
mož Milan, ki je bil borec 19. bri-
gade Srečka Kosovela, je padel
oktobra 1944 na Otlici. Tudi Ivan-
ka je bila aktivna v NOB in v svo-
ji hiši je več dni skrivala tovariša
Dušana Hreščaka, predno je odšel
v partizane. Osvoboditev je doča-
kala sama s sinom Jadrantom, ki je
ostal njeno zadnje upanje in opo-
ra. Žal je tudi njega nepričakovano
izgubila leta 1963, starega ko-
maj 25 let. Nekaj let pozneje se je
poročila s sedaj pokojnim Jožetom
Grizančičem, težkim partizanskim
invalidom.

Čeprav je Ivanka šla skozi težke
življenjske preizkušnje in bila
močno prizadeta, ni nikoli tarnala.
Bila je polna življenjske moči in
vedrega duha. Po osvoboditvi se
je med prvimi vključila v obnov-
ljeni pevski zbor Zvon in v open-
sko dramsko družino ter odigrala
več značilnih vlog. Ljubezen do
slovenske pesmi jo je spremljala
skozi vse življenje. Rada je pela,
tako tudi v domači cerkvi, vse do-
kler so ji moči to dopuščale. Sle-
dila je vsemu dogajanju pri nas in
v svetu. Bila je zvesta bralka Pri-
morskega dnevnika in raznih slo-
venskih tednikov.

Ohranili jo bomo v hvaležnem
spominu kot priljubljeno vaščan-
ko in sosedo ter predvsem kot za-
vedno Slovenko.

Nada Kapun

menjalnica			15. 4. 1992		
TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST	TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1241,95	1205.—	Švicarski frank	817,40	810.—
Nemška marka	752,56	745.—	Avstrijski šiling	106,912	105,50
Francoski frank	222,22	219.—	Norveška krona	192,14	189.—
Holandski florint	668,24	662.—	Švedska krona	208,23	204.—
Belgijski frank	36,567	35,50	Portugalski eskudo	8,768	8.—
Funt sterling	2192,70	2170.—	Španska peseta	11,985	11,30
Irski sterling	2007,60	1885.—	Avstralski dolar	949,20	900.—
Danska krona	194,16	191.—	Jugoslov. dinar	—	—
Grška drahma	6,441	6.—	ECU	1541,75	—
Kanadski dolar	1051,40	1000.—	Slovenski tolar	—	13,75
Japonski jen	9,334	9.—	Hrvaški dinar	—	9,25

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 031-131
Agencija Rojan 411-611
Filiala Cedad 0432/730-314

A. Pregarc

Črni galebi

Danes, 16. t. m., ob 20.30 - Red E

gledališča

Slovensko stalno gledališče Kul-
turni dom

Ponovitve Pregarčeve drame ČRNI
GALEBI: **danes, 16. t.m., ob 20.30** -
abonma red E; jutri, 17. t.m., ob 16. uri -
abonma red I; v ponedeljek, 20. t.m., ob
16. uri - abonma red G; v torek, 21. t.m.,
ob 16. uri - abonma red H in v petek, 24.
t.m., ob 20.30 - abonma red F.

Gledališče Rossetti

Danes, 16. t.m., ob 20.30 bo Stalno
gledališče FJK predstavilo delo OBLO-
MOV po romanu Ivana Gončarova. Reži-
ja Furio Bordon. V glavnih vlogah nasto-
pata Glauco Mauri in Tino Schirinzi. V
abonmaju: odrezek št. 9 (red četrtek).

Predprodaja vstopnic in rezervacije pri
osrednji blagajni v Pasaži Protti.

Jutri ponovitev ob 20.30 za red petek.

Gledališče Verdi

Opera in baletna sezona 1991/92

Danes, 16. t.m., ob 20. uri(red C) šesta
predstava Puccinijeve opere MANON
LESCAUT. Dirigent Tiziano Severini, re-
žija Gianfranco Ventura. Predprodaja
vstopnic pri blagajni gledališča.

Ponovitev v torek, 21. t. m., ob 20. uri
(red L).

La Contrada - Gledališče Cristallo

Danes ob 16.30 bo gledališka skupina
Teatra Popolare La Contrada zadnjič up-
rizorila delo DIETRO LA COMETA.
Tekst in režija Francesco Macedonio.
Scena Demetrij Cej, glasba Carlo Moser.
V glavnih vlogah nastopajo Paola Bone-
si, Patrizia Burul, Riccardo Canali, Adria-
no Giraldi in Maria Grazia Plos.

razna obvestila

Magnet in Fare Teatro - do 15. maja v
domu A. Sirk v Križu se nadaljuje gleda-
liška šola-laboratorij, ki ga vodi Enzo
Sulini. Za informacije in vpisnine kličite
od ponedeljka do petka od 10. do 12. in
od 16. do 18. ure na št. 311590.

ŠK Kras sklicuje v četrtek, 23. t. m., ob
20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem
sklicanju v športno - kulturnem centru v
Zgoniku 28. REDNI OBČNI ZBOR.
Dnevni red: otvoritev občnega zbora,
izvolitev delovnega predsedstva in komi-
sij, poročila upravnega sveta, pozdravi in
razprava, odobritev poročil in finančnih
dokumentov, razrešnica upravnemu sve-
tu, volitve in razno. Upravni svet.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 16. aprila 1992

BERNARDA

Sonce vzide ob 6.17 in zatone ob 19.52
- Dolžina dneva 13.35 - Luna vzide ob
19.28 in zatone ob 5.25.

Jutri, PETEK, 17. aprila 1992

RUDOLF

VREME VČERAJ: temperatura zraka
14,6 stopinje, zračni tlak 1013,8 mb pada,
veter jugovzhodnik 6 km na uro, vlaga
59-odstotna, nebo oblačno, morje mirno,
temperatura morja 10,6 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Maria Cristina Iurhan,
Alice Galimberti, Samanta Zagó.

UMRLI SO: 60-letni Gaetano Volpe,
80-letni Rodolfo Petric, 68-letni Stanislao
Vrabec, 65-letni Giovanni Michelini, 79-
letni Mario Bonivento, 79-letni Aldo
Spongia, 78-letni Alessandro Scharz, 84-
letni Giuseppe Campanella, 88-letna Gi-
useppina Paulissich, 41-letni Dobrivoje
Cvetkovic, 78-letni Umberto Chinelli, 49-
letni Gianfranco Ulcigrai, 70-letni Davi-
de Zerial, 56-letni Antonio Battista.

SLUŽBA LEKARN
Od ponedeljka, 13.,
do nedelje, 19. aprila 1992

Normalen urnik lekarn:
8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Pasteur 4/1 (tel. 911667), Drevored
XX. Septembra 4 (tel. 371677), Drevored
Mazzini 1 - Milje (tel. 271124).
PROSEK (tel. 225141/225340) - samo po
telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Pasteur 4/1, Drevored XX. Septem-
bra 4, Ul. dell'Orologio 6, Drevored Maz-
zini 1 (Milje).
PROSEK (tel.225141) - samo po telefonu
za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. dell'Orologio 6 (tel. 300605).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL
NA DOM TEL. 350505 - TELEVITA

URAD ZA INFORMACIJE KZE

Urad za informacije KZE deluje od po-
nedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel.
573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761,
predpraznična od 14. do 20. ure in pra-
znična od 8. do 20. ure.

izleti

SKD Barkovlje prireja izlet v Kosta-
njevico, Otočec in Stično na velikonočni
ponedeljek. Za informacije tel. 363452 v
jutranjih in popoldanskih urah.

ŠKD Cerovlje - Mavhinje organizira
izlet v Rimini in San Marino dne 25. in
26. t. m. Cena izleta 135.000 lir. Za infor-
macije tel. št. 299798 od 18.30 do 20.30.

Sekcija VZPI - ANPI iz Boljunca vabi
borce, aktiviste in simpatizerje na pro-
slavo 50. obletnice ustanovitve notranj-
skega partizanskega odreda v Cerknico
dne 25. t. m. Odhod avtobusa ob 8. uri iz
Boljunca. Za informacije tel. št. 228050.
Vpisovanje v Partizanskem klubu.

**Zveza upokojencev SPI CGIL iz Kri-
ža** prireja v nedeljo, 10. maja izlet v Be-
nečijo. Cena izleta je 38.000 lir. Vpisuje
Mario Turel - tel. št. 220266.

SPDT priredi na velikonočni ponedel-
jek, 20. t. m. izlet z avtomobili v Goriška
Brda. Izlet vodi Franc Armani - tel. št.
51360 - zvečer. Odhod izpred sodne pala-
če v Trstu ob 8. uri in ob 8.15 s trga v
Sesljanu. Potrebna je prepisnica.

Društvo naravoslovcev in tehnikov
T. Penko prireja v nedeljo, 26. t. m. stro-
kovno vodeni izlet v Trnovski gozd. Ge-
ološke značilnosti območja bo orisal uni-
verzitetni prof. dr. Rajko Pavlovec. Pred-
viden je tudi ogled hidrocentrale v Sol-
kanu. Zbirališče ob 8.30 pred sodno pala-
čo v Trstu, oz. ob 9.30 v Solkanu pred
hidroelektrarno. Kosilo iz nahrbrtnika.
Prevoz z lastnim sredstvom. Vabljeni!

kino

ARISTON - 16.30, 18.25, 20.20 in 22.15 **Il**
padre della sposa r. Charles Shyer, i.
Steve Martin, Diane Keaton.

EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15
Mediterraneo, r. Gabriele Salvatores,
i. Diego Abatantuono.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 19.45,
22.00 **Analisi finale**, i. Richard Gere,
Kim Basinger.

NAZIONALE I - 16.00, 17.30, 19.00, 20.30
22.15 **Biancaneve e i 7 nani**.

NAZIONALE II - 16.00, 18.00, 20.10, 22.15
Il silenzio degli innocenti, r. Jonat-
han Demme, i. Jodie Foster, Anthony
Hopkins.

NAZIONALE III - 16.15, 18.15, 20.15, L'a-
mante, r. Jean Jacques Annaud.

NAZIONALE IV - 15.45, 17.55, 20.05,
22.15 **Il principe delle maree**, dram.,
ZDA 1991, r-i. Barbra Streisand, i. Nick
Nolte.

GRATTACIELO - 17.00, 19.30, 22.00
Hook - Capitan Uncino, r. Steven Spi-
elberg, i. Dustin Hoffman, Bob Hos-
kins.

MIGNON - 17.00, 18.45, 20.30 22.15 **Il**
dottor Stranamore, r. Kubrick.

EDEN - 15.30, 22.10 **Analiti proibite di**
una casalinga, porn., □□

CAPITOL - 18.00, 21.30 **J.F.K. una caso**
ancora aperto, r. Oliver Stone, i. Ke-
vin Costner, Jack Lemmon, Gary Old-
man.

LUMIERE - 16.30, 18.20, 20.10, 22.15 **L'al-**
to delitto, r. Kenneth Branagh, i.
Kenneth Branagh, Andy Garcia.

ALCIONE - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 **Om-**
bre e nebbia, r. Woody Allen, i. Ma-
donna, Mía Farrow, John Malkovich.

RADIO - 15.30, 21.30 **Gustose**, porn., □□

mali oglasi

NOVA POOLŠČENA
AVTOMEHANIČNA
DELAVNICA

FIAT
popravila v garanciji

EUROPA
V SREDIŠČU TRSTA
Ul. Goppa 2/F - Tel. 370250

OSMICO ima odprto Jurij Stubelj v
Šempolaju.

NUDIM inštrukcije iz matematike in ke-
mije. Tel. št. 212688.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
potrebuj večje skladišče za scenski
material. Kličite na tel. št. 632664.

RESNA GOSPA iz bližnje okolice Trsta,
večša vsakega dela nujno išče delo pri
slovenski družini, tudi gospodinjska
pomočnica. Kličite na tel. št. 726289.

PETSTANOVANJSKO hišo s tremi trgo-
vinami v Tržiču prodam po ugodni
ceni. Zainteresirani naj tel. ob uri kosi-
la (0481) 31487.

PRODAM 3-sobno stanovanje v Trstu
(območje Burbo). Tel. v večernih urah
na št. 764065.

PRODAM lancio delto LX, letnik 87,
70.000 km, rdeče kovinske barve, s pre-
mično streho, nove gume, cena po re-
viziji 4R, tel. ob večernih urah na št.
(040) 225519.

PRODAM opel ascona 1.6 SR s priključ-
kom za prikolico v zelo dobrem stanju.
Tel. v večernih urah na št. 759148.

PRODAM motor aprilja ETX 125, letnik
86, prevoženih 29.700 km, v dobrem
stanju, taksa plačana do leta 1993, za
1.000.000 lir. Tel. ob urah kosila na št.
214297.

PRODAM fiat 145S, bele barve, letnik
'83, v dobrem stanju, cena ca 3.000.000
lir. Tel. 213043 po 18. uri.

PRODAM fiat uno 55 S, bele barve v
dobrem stanju, letnik '84. Edini lastnik,
prevoženih 45.000 km za 3.000.000 lir.
Tel. št. 410476 v popoldanskih urah.

PRODAM renault 11 v dobrem stanju,
bele barve, letnik '88 po ugodni ceni.
Tel. št. 824381.

PRODAM lancia delta, letnik '89, rdeče
barve, prevoženih 49.000 km v odlič-
nem stanju. Tel. št. 228908 ob uri obe-
dov.

PRODAM vespo PX 125 E v dobrem stan-
ju, plave barve, 31.000 prevoženih
km, cena po dogovoru. Tel. (0481)
521822 ob delavnikih ob uri kosila.

RIBOGJOJNICA GLINŠČICA IZ BOL-
JUNCA obvešča cenjene odjemalce,
da se je začela prodaja odličnih salmo-
niranih postrvi. Urnik prodaje: vsak
petek in soboto od 8.30 do 12.30. Tel.
228297.

razstave

V galeriji Malcanton bo do 30. t. m.
na ogled razstava slikarja Jožeta CJU-
HE.

V umetnostni galeriji Rettori-Trib-
bio 2, Piazza Vecchia 6, je odprta razsta-
va akvarelov slikarja MICHELEJA LO-
BERTA. Razstava bo na ogled do 23. t. m.
vsak dan od 10.30 do 12.30 in od 17.30 do
19.30, ob nedeljah od 11. do 13. ure, ob
ponedeljkih zaprto.

V galeriji **Palače Costanzi** bo na
ogled do 26. t. m. retrospektivna razstava
tržaškega slikarja G.M. CAMPITELLIJA
po običajnem urniku.

V galeriji **Studio d'arte Nadia Bassa-**
nese bo do 22. t. m. odprta razstava BRU-
NA MUNARIJA.

V galeriji **Torbandena** v Ul. Tor Ban-
dena 1 je odprta razstava risb JEANA
COCATEAUA.

V knjigarni **"Servi di Piazza"** v Ul.
Venezian 7, bo do 24. t. m. na ogled raz-
stava slikarja BORISA ZULJANA.

V galeriji **Cartesius**, Ul. Marconi 16,
je odprta razstava akvarelov nemškega
slikarja MANFREDA MYKA. Razstava
bo na ogled do 23. t. m., vsak dan od 11.
do 12.30 in od 16.30 do 19.30, ob prazni-
kih od 11. do 13. ure, od ponedeljkij za-
prto.

V **gledališču Miela** je na ogled razsta-
va skulptur PAOLE BITELLI. Razstavo
sta organizirala Zadruga Bonawentura in
Gabriella Gabrielli za Juliet Production.

Včeraj je praznovala v Gropadi
svojo 50-letnico

MARTA MUŽINA

Vse najboljše ji prav iz srca vošči
KD Skala

koncerti

Società dei concerti

Tržaško koncertno društvo

V **ponedeljek, 27. t.m., ob 20.30** bosta
v gledališču Rossetti nastopila V. MUL-
LOWA in B. CANINO.

Gledališče Miela

Tržaški jazzovski krožek

Pianist Stanislav Bunin v Rossettiju
Velika ročna spretnost
a premalo občutljivosti

Na predzadnjem abonmayskem koncertu Tržaškega koncertnega združenja, ki je bil pretekli ponedeljek v tržaškem gledališču Rossetti, smo občudovali tehnične dosežke klavirske igre in virtuoznosti. Predstavnil nam ji 25-letni Moskovčan Stanislav Bunin, ki od leta 1988 živi v Nemčiji. Bunin je zmagovalec številnih mednarodnih pianističnih tekmovanj. Z nastopi po vsem svetu si je pridobil naklonjenost poslušalcev. Svojo visoko razvite ročne spretnosti je Bunin pokazal pri izvedbi Chopinovih in Rahmaninovih del. Iz Rahmanove klavirske zakladnice je izbral Fantazijo v F molu op. 49 in znamenito Sonato v B molu op. 35, v kateri je najbolj znana žalostinka - žalna koračnica. Sonata v B molu ni sonata v klasičnem pomenu besede, ker ni organska celota, ampak so pod imenom sonata združene štiri samostojne klavirske skladbe. Delo je dobilo vzdevek »pesnitev smrti«, ker je polno Chopinovih najbolj presunljivih čustev. Buninu pri izvedbi tega dela ni kaj oporekati: vrhunsko virtuosno igranje, muzikalno fraziranje, upoštevanje vseh dinamičnih stopenj, pa vendar smo ostali čustveno neprizadeti. Kje se je izgubila Chopinova duševna stiska in mora »... žabje dežele, ki jo oblegajo sence brez imen ...« (Ziem) ter suvrta razdiralna in uničujoča moč smrti? Med Rahmaninovimi klavirskimi skladami je Bunin izbral najbolj znane preludije iz opusov 3, 23 in 32 ter dve etudi iz opusov 39. Rahmaninova glasba je polna ruske lirčnosti, ki gane z rahlo-

čutno lepoto. »Možganski« glasbi skladatelj ni bil naklonjen. V Buninovem igranju smo začutili delček ruske duše v glasbi, ki poje o lepoti. Med poslušanjem Rahmaninove glasbe pa se nisem mogel otestiti občutka, da je Bunin dal prednost izvedbenim problemom in da so bile glasbene vsebine potisnjene v ozadje. Na izvajalsko vrhunskih koncertih mladih glasbenikov vedno bolj opažam, da sta zastopljena občutljivost in fantazija, ki sta po mnenju Somerseta Maughama poleg znanja potrebni, da doživimo lepoto, ki jo je ustvaril umetnik. Današnja vzgoja stremi predvsem za znanjem in izurjenostjo. Upam, da se bo izobraževanje vrnilo na pot dojemljivosti in fantazije in dalo človestvu zopet Človeka in ne stroj.

MIRKO SLOSAR

sklad mitje čuka
V Ljubljani si vneto prizadevajo
da bi ustanovili materinski dom

Sicer z resnično zamudo poročamo o marčni številki revije Otroki in družina, ki predlaga na naslovnici teme o ženski, preverjanju znanja, o privatizaciji v vrtcu, načrtih za zeleni planet, prevod o najboljših šolah na svetu in zapis o rastlinah, ki uničujejo strupe. Vsebinske je torej dovolj pestra in k njej se bomo še povrnili. Še prej pa bi vas radi opozorili na pomembno pobudo, ki jo ta revija skuša uresničiti in o kateri piše v tokratni številki s posebnim poudarkom. V decembru leta 1991 so pri reviji Otroci in družina ustanovili Odbor za materinski dom, da bi končno lahko uresničili večletna prizadevanja za ustanovitev posvetnega doma te vrste. V Ljubljani bi namreč želeli ustanoviti (poleg že obstoječih domov take ali podobne vrste, ki so večinoma v organizaciji

cerkvenih krogov, še dom, ki bi bil popolnoma laične narave. Prizadevanja za to potekajo že nekaj let, vendar tako državne kot mestne oblasti še niso mogle zagotoviti sredstev za uresničitev tega projekta. Posameznikom, ki so ugotovili, da bi bil tak dom potreben, je uspelo zbrati na ljubljanskem mestnem sekretariatu za socialno varstvo v zadnjih dveh letih nad 100.000 tolarjev, posebej pa je jeseni daroval v ta namen 20.000 DEM slovenski rojak iz Švice. Sedaj je tolarjskih sredstev za približno 325.000. Odbor, ki smo ga omenili, ima sedež pri Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Namen članov je, da bi v prvi fazi zbrali dovolj sredstev za nakup večjega stanovanja v Ljubljani, v katerem bi se odvijale dejavnosti materinskega doma, kasneje pa bi odbor skrbel za nemoteno delovanje tega objekta. Delavci v domu bodo prostovoljci - že sedaj zbirajo njihove prijave, da bi se kasneje na posebnem sestanku pogovorili o potrebnem delu in organizaciji. Država naj bi prekrbela le socialno delavko. Člani odbora se trudijo, tudi z osebnimi dopisi, da bi čim več ljudi seznanili z nameni pobude za to, da bi bilo nabiranje sredstev lažje in hitrejšo. S prostovoljnimi denarnimi prispevki posameznikov bodo skušali nabrati dovolj sredstev za odkup stanovanja. Prispevke zbirajo na žiro računu Zveze prijateljev mladine Slovenije št. 50101-678-45223, potreben pa je pripis »za materinski dom«. O svojem delovanju in uspehih redno poročajo v reviji Otroci in

družina. Njihov namen je namreč v roku enega leta zaključiti nabiralno akcijo, ki naj bi jo podprle še nekatere dobrodelne prireditve. Kdor bo prispeval vsaj 100.000 tolarjev, postane pokrovitelj materinskega doma. V Sloveniji si lahko darovalci v humanitarne namene darovano vsoto odštejejo od davka na dohodek. Seveda revija Otroci in družina ne piše samo o problemu materinskega doma. Njena pestra vsebina nas vodi od problemov predšolske vzgoje (privatizacija vrtcev, otrokov razvoj, vloga gibanja, vrtičkarstvo, skrivanje otroških težav) do planetarnih problemov, ki jih obravnava pred kratkim izšla knjiga v slovenskem prevodu Načrt za zeleni planet. Pomemben poudarek imajo tudi problemi šole, tokrat posebej preverjanje in težave pri pouku zgodovine. Praktične nasvete pa lahko razberemo tudi iz rubrik Vi sprašujete, mi odgovorjamo; Zdravje; Mladostniki in Družina. Posebej zanimiv je članek Otrokov razvoj, pravila, vrednote. Nastal je na osnovi knjige z istim naslovom, ki je izšla pred kratkim pri slovenski založbi Didakta. Njena avtorja sta dr. Maja Zupančič in dr. Janez Justin. Avtorja predvsem poudarjata informacijo o tem, kako se pri otroku in mladostniku razvija sposobnost za presojanje medčloveških odnosov in za vrednotenje svojih ter tujih dejanj. Ne gre za poskus vsiljevanja moralnih vsebin, marveč za informacijo o načinu, kako pri otroku pospešiti nekatere razvojne sposobnosti.

Nocoj Apokalipsa v puščavi

RIM - Z ažurnostjo, ki je nenavadna za italijansko televizijo, bo drevi tretja mreža RAI ob 22.45 predvajala Herzogov film-dokumentarec Apokalipsa v puščavi, ki ga je nemški režiser posnel v Kuvajtu, da bi dokumentiral grozljive posledice zalivske vojne. Film, ki je bil predstavljen na berlinskem festivalu, čeprav v stranski sekciji, je imel velik odmev. Herzog je namreč v svojstvenem slogu posnel gašenje miniranih in zažganih naftnih vrelcev. Zvest svojemu liku »režiserja nemogočih situacij«, ki tvega tudi življenje, da bi prikazal moč narave, je Herzog posnel dokumentarec s pomočjo specializiranih britanskih dokumentaristov, grozljive posnetke gorečih vrelcev pa dopolnil s kratkimi intervjuji in zlasti z Wagnerjevo glasbo. S snemalci se je v družbi tehniokov, ki so gasili vrelce, Herzog podal na minirana naftna ležišča. »Zavedam se tveganja,« je dejal režiser, »mislim pa, da se ne smemo bati prikazovanja sveta in stvarnosti, ki nas obdaja.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
6.55 Aktualno: Unomattina
10.00 Jutranji dnevnik
10.05 Gospodarstvo
10.15 Aktualno: Ci vediamo
11.00 Kratke vesti
11.05 Ci vediamo (2. del)
12.00 Nan.: Guglielmo Tell
12.30 Dnevnik
12.35 Nanizanka: La signora in giallo
13.30 Dnevnik in Tri minute
14.00 Mladinski variete: Big!
14.30 Otroški variete
15.00 Aktualnosti: Primmissima, 15.30 Cronache italiane
16.00 Mladinski variete: Big!
16.15 Nogomet v 5-ih (SP)
18.00 Dnevnik 1
18.05 Variete: Hočeš zmagati?
18.40 Dok.: Kvarov svet - Yellowstone gori
19.35 Aktualno: Una storia (vodi Enzo Biagi)
19.50 Vreme in dnevnik
20.40 Variete: Luna di miele (vodijo Gabriella Carlucci, Gigi in Andrea)
22.45 Nočni dnevnik
23.00 Aktualno: Sredozemlje
24.00 Dnevnik in vreme
0.30 Rubrika opolnoči
1.10 Film: Un astronauta alla corte di Re Artù (fant.)
2.40 Nočni spored

RAI 2
7.00 Nanizanke in risanke
9.05 Dok.: Campus
10.00 Film: Il sogno di Lisetta Müller (kom., Nem.)
11.50 Kratke vesti
11.55 Variete: I fatti vostri
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.20 Gospodarstvo
13.25 Rubrika: Nonsolonerio
13.50 Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
15.35 Film: Totò, Peppino e le fanatiche (kom., It. 1958, r. Mario Mattoli)
17.00 Aktualno: Diogenes
17.25 Kratke vesti
17.30 Aktualno: Bellitalia
17.55 Glasba: Rock café
18.05 Športne vesti
18.20 Nanizanka: Un giustiziere a New York
19.05 Nad.: Beautiful
19.45 Dnevnik in šport
20.20 Moliteve Matere Tereze
20.30 Film: Cattive compagnie (dram., ZDA 1989, r. Curtis Hanson)
22.15 Nanizanka: Il commissario Köster
23.15 Nočni dnevnik
23.30 Košarka
0.30 Vreme in horoskop
0.35 Glasba: Rock café
0.40 Film: Pianoforte

RAI 3
11.00 Umetnostno drsanje
11.30 Kolesarstvo
12.00 Krožek ob 12 in vesti
14.00 Deželne vesti
14.30 Popoldanski dnevnik
14.45 Dokumenti: Strade di altre città, 15.15 DSE - Šola se posodablja
15.45 Šport: kolesarska dirka po Kalabriji, 16.10 pregled amaterskega nogometa, 16.25 rubrika o atletiki, 16.40 sabljanje
17.00 Popoldan na 3. mreži
17.45 Pregled tujega tiska
18.00 Dok. oddaja: Geo
18.45 Derby in vreme
19.00 Dnevnik
19.30 Deželne vesti
19.45 Risanke: BlobCartoon
19.55 Varieteja: Blob cinico TV, 20.05 Blob
20.25 Aktualno: Una cartolina spedita da A. Barbato
20.30 Aktualno: Un giorno in pretura
22.30 Dnevnik ob 22.30
22.45 Dok.: Apocalisse nel deserto (W. Herzog)
23.45 Aktualno: On-off
0.10 Posebnosti TG3
0.30 Dnevnik in vreme
0.55 Filmske novice
1.05 Variete: Fuori orario

TV Slovenija 1
9.25 Video strani
9.35 Spored za otroke: Pedenžep, 10.05 Stare japonske pravljice - Ribič Urashima
10.20 Šolska TV: Boj za obstanek, 10.45 Angleščina - Follow me, 11.10 Kemija
11.30 Slovenci v zamejstvu
12.00 Poročila
14.45 Napovednik
14.50 Športna sreda
16.55 Poslovne informacije
17.00 Dnevnik
17.10 Spored za otroke in mlade: Ebu drame za otroke - Uršine ljubezni, 17.40 Živ Žav
18.35 Svetovalno izobraževalna oddaja: Že veste
19.05 Risanke in Napovednik
19.30 Dnevnik, vreme in šport
20.00 Žarišče
20.30 Košnikova gostilna
21.35 Teknik
22.25 Dnevnik, vreme, šport
22.50 Poslovna borza
23.00 Plesni nokturno: Soba 3-6-6 (Igor Jelen)
23.20 Napovednik
23.25 Sova, vmes nan. Razrednik in nad. Anno Domini ter Singen
1.40 Video strani

TV Koper
13.00 Nadaljevanke: Rayanovi, 13.20 Amandoti
14.00 Film: Lov za največjim diamantom na svetu (pust., It. 1971)
15.30 Nan.: Nanavadni policaj
16.00 TV Novice
16.10 Otroški program
16.30 Aktualno: Kramljanja, 17.00 Sever Vzhod
18.00 Slovenska kronika
18.10 Studio 2
19.00 Dnevnik - Vsedanes
19.30 Šport
20.05 Nadaljevanke: Rayanovi
20.30 Aktualno: Meridiani
21.10 Glasbena odd. v živo: Juke box (vodi Alex Bini), vmes dnevnik
23.20 Šport

TV Slovenija 2
15.50 Sova, vmes nanizanka Krila, nad. Anno Domini ter dok. Ves svet je oder
18.00 Regionalni programi in Slovenska kronika
19.00 Videolestvica
19.30 TV dnevnik RAI
19.55 Košarka: finale PEP
21.30 Dok.: Znanost in resnica
22.25 Umetniški večer: Obisk v igralskem studiu

CANALE 5
7.00 Aktualno: Na prvi strani
8.30 Nanizanka: Cinque del quinto piano
9.00 Rubrika: Il mondo del bebè (vodi A. Vianini)
9.35 Film: La Bibbia (zgod., ZDA 1966, i. Michael Parks, 1. del)
11.50 Kviz: Il pranzo è servito
12.40 Aktualno: Affari di famiglia
13.00 Dnevnik TG 5
13.20 Variete: Non è la RAI
14.30 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa), 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parlamento (obe vodi Marta Flavi)
16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke
18.00 Kviza: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna (vodi Mike Bongiorno)
20.00 Dnevnik TG 5
20.25 Variete: Striscia la notizia
20.40 Kviz: Telemike (vodi Mike Bongiorno)
23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) Dnevnik TG 5
1.45 Nočni spored

RETE 4
8.00 Nadaljevanke: Così gira il mondo, 8.25 La mia piccola solitudine, 9.00 La valle dei pini, 9.30 Una donna in vendita, 10.00 General Hospital
10.30 Kviz: Cari genitori
10.55 TG 4 vesti
11.35 Nad.: Marcellina
12.10 Otroški variete
13.30 TG 4 vesti
13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)
13.45 Nad.: Sentieri, 14.45 Vendetta di una donna, 15.40 Io non credo agli uomini, 16.10 Tu sei il mio destino, 16.50 Cristal, 17.20 Febbre d'amore, vmes (17.50) TV 4 vesti
18.00 Variete: C'eravamo tanto amati
18.30 Kviz: Gioco delle coppie
19.15 Nad.: Dottor Chamberlain, 19.50 Primavera
20.30 Film: Il gioiello del Nilo (pust., ZDA 1985, r. Lewis Teague, i. M. Douglas)
22.40 Film: Barabba (zgod., ZDA 1962, r. Richard Fleischer, i. Anthony Quinn, Jack Palance)
1.25 Nočni spored

ITALIA 1
6.30 Pregled tiska
6.40 Otroška variete: Ciao
Ciao in risanke
8.30 Odprti studio
9.05 Nanizanke: SuperVicky, 9.30 Chips, 10.30 Magnum P.I.
11.30 Odprti studio
11.45 Variete: Mezzogiorno italiano (vodi G. Funari)
14.00 Odprti studio
14.30 Nanizanke: Genitori in blue jeans, 15.00 Supercar - Bocca di serpente, 16.00 Paradise - Segreti, 17.00 A-Team, 18.00 MacGyver - Il tesoro di Manco
19.00 Odprti studio
19.30 Studio sport in vreme
19.40 Kviz: Il gioco dei nove
20.30 Film: American Kickboxing (pust., ZDA 1990, r. Lucas Lo, i. Loren Avendon, Joseph Campanella, Keith Vatali)
22.30 Film: Salvador (dram., ZDA 1986, r. Oliver Stone, i. James Woods, John Savage, Jim Belushi)
0.45 Vreme in Odprti studio
1.05 Studio sport
1.20 Nočni spored

ODEON
13.00 Risanke
15.30 Nad.: Happy end
16.15 Film: Caccia tragica (dram., It. 1947, r. Giuseppe De Santis, i. Massimo Girotti)
18.00 Nad.: Veronica
19.30 Risanke
20.00 Nanizanka: Un equipaggio tutto matto
20.30 Film: La contestazione generale (kom., It. 1970, r. Luigi Zampa, i. Vittorio Gassman, Alberto Sordi)
22.30 Zakulisne zanimivosti
23.30 Film: Prima Linea chiama Commandos (vojni, 1959, r. Burt Topper)

TMC
8.30 Nanizanki: Batman, 9.00 Ai confini dell'Arizona
10.00 TV film: Goldie e il pugile (dram., ZDA 1979)
11.45 Variete: Kosilo z Wilmo
12.30 Nanizanka: Get Smart
13.00 Dnevnik in šport
14.00 Mladinska varieteja: Amici mostri, 14.35 Oscar junior
15.05 Risanke: Snack
15.25 Rubrika: Ženska TV
17.35 Film: Fuoco sulla montagna (dram., ZDA 1981,

r. Donald Wrye, i. Buddy Ebsen, Ron Howard)
19.30 Sportissimo '92
20.00 Vesti: TMC News
20.30 Igra: No zapping!, vmes film Assisi Underground (dram., ZDA 1984, r. A. Ramati, i. Ben Cross, Maximilian Schell)
23.00 Košarka: EP, finale
0.35 Vesti: TMC News
0.55 Film: Il masnadiero (pust., VB 1953, r. Peter Brook, i. L. Olivier)
2.45 Aktualno: CNN News

TELEFRIULI
10.45 Telefriuli non stop
15.00 Nan.: Adorabili creature
16.00 Kratke vesti
16.05 Risanke
17.00 Ena rastlina na dan
18.00 Kratke vesti
18.05 Nad.: La padroncina
19.00 Večerne vesti
19.30 Dok.: Zgodovina ZDA
20.00 Rubrika: Belo & Črno
21.30 Nad.: Una donna a Venezia (r. Sandro Bolchi, i. Fernando Rey)
23.00 Nočne vesti
23.30 Rubrika

TELE 4
(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Dogodki in odmevi

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Dopisnice z najbližnjega vzhoda; 8.40 Znani ansambli; 9.00 Evergreeni; 9.30 Beležka; 9.35 Dvajset minut z...; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert; 11.30 Roman: Oblomov (28. del); 11.50 Melodije; 12.00 Moji prijatelji za boljši svet; 12.20 Lahka glasba; 12.40 Zbori; 12.50 Orkestri; 13.25 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Evergreeni; 15.30 Spoznajmo Slovenijo; 15.50 Orkestri; 16.00 Mi in glasba: Akademski zbor iz Brna in komorni zbor Canticum; 17.00 Kronika; 17.10 Četrtekova srečanja; 17.40 Mladi val; 19.20 Zaključek sporedov.

RADIO SLOVENIJA
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 8.00 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Obvestila; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.00 Radio danes; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila; 17.05 Studio ob 17.00; 18.30 Varnostna kultura; 19.30 Obvestila; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Četrtekov večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Lepe melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Nokturno.

RADIO KOPER (slovenski program)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 12.30 Dnevnik; 6.00 Glasba in koledar; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Modri val - Na rešet; 11.00 Hladno-Toplo-Vroče; 12.00 Souvenir d'Italy; 12.30 Popoldnevnik RK; 13.00 Jagode in podoknice; 15.00 Dance music; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasbeni desert; 16.30 Aktualna tema; 16.40 Pesem tedna; 17.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos RS.

RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Jutranja glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.45 Kulturni koledarček; 7.00 Simfonija zvezd, horoskop; 8.00 Pozdravljeni; 8.15 Raba in zloraba italijanskega jezika; 8.25 Pesem tedna; 8.45 Uganka; 9.00 Glasba je...; 9.35 Glasbene želje; 10.00 Pregled tiska; 10.40 Svet družine: ideje, recepti in nasveti; 11.00 Sanje o počitnicah; 12.00 Glasba po željah; 13.35 Pesem tedna; 13.45 Edig Galletti; 14.00 Želja po glasbi; 14.33 Alphabet street; 16.00 Popolne ob štirih; 16.05 Promocija plošče; 16.20 Kulturni koledarček; 16.50 Rock-slovar; 17.40 Kantavtorji; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Jazz glasba; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE
7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 16.30 Te zanima tvoja prihodnost; 17.30 The story of...; 21.00 Radio ga ga.

V teh dneh zasedajo krajevna vodstva številnih strank

Stranke ocenjujejo volilne izide in načrtujejo bodoče strategije

Vodstva strank tudi v Gorici nadaljujejo z analizo volilnih izidov in razčiščevanjem odnosov tudi znotraj lastnih vrst. Včeraj smo poročali o dokaj vročem zasedanju pokrajinskega vodstva KD, na katerem so postavili na zatožno klop skupino članov stranke, ki so se v zadnjem času približali gibanju La Rete oz. niso spoštovali strankarske discipline in so pred volitvami na pol javno nastopili proti kandidaturi bivšega župana Scarana za senat. Zadevo bo obravnavalo vsedrjavno razsodišče stranke v Rimu, lahko pa pričakujemo, da bo to razčiščevanje povzročilo še kak pretres v stranki. Zdi se namreč, kot da so "obtoženci" namenoma izsilili konflikt, da bi postavili pod vprašaj dosedanje vodstvo stranke.

Z ocenami volilnih izidov pa so se te dni oglasila tudi vodstva drugih strank. Iz njihovega čeprav strnjenega pregleda dobimo lahko zanimivo sliko stališč, ki bodo najbrž vplivala na razvoj političnih odnosov v bližnji prihodnosti tudi v krajevnem merilu.

Občinsko vodstvo DSL, ki se je sestalo v prejšnjih dneh pod vodstvom tajnika Oliviera Furlana, je

seveda še enkrat poudarilo zadovoljstvo zaradi izvolitve Darka Bratine v senat kot edinega parlamentarca iz Goriške pokrajine. Prav dejstvu, da KD tokrat ni izvolila svojih zastopnikov v Rim, posveča DSL največjo pozornost. Poraz bivšega župana Scarana in KD ter zelo negativen volilni izid za PSI v mestu, ocenjuje DSL, pomenita skrajno negativno oceno za dosedanje mestno upravo in znak zahteve po spremembah. Protest se je izrazil seveda tudi v glasovih za Ligo, vendar DSL ni nezadovoljna s svojim rezultatom. V primerjavi z občinskimi volitvami pred dvema letoma in kljub tokratni prisotnosti SKP je namreč stranka izgubila malo glasov.

Pokrajinsko tajništvo PSI je v prvi analizi volilnih izidov vzelo na znanje poraz, ki ga pripisujejo predvsem nepričakovani razsežnosti protesta, ki ga utelešajo lige. Tajnik Stacul se brani pred morebitnimi notranjimi nesoglasji in poudarja, da je PSI na Goriškem izgubila manj kot v bližnji Furlaniji, četudi je šele pred kratkim na izrednem kongresu obnovila vodstvo po dolgotrajnih razhajanjih. Vsekakor pa bodo podrob-

nejšo analizo opravili stankini organi, ki bodo morali med drugim pojasniti tudi vzroke nadpovprečne izgube glasov v samem mestu Gorica.

Pokrajinski odbor SKP se nasprotno veseli izidov, saj je stranka kljub organizacijskim težavam in zunanjim pritiskom dosegla pri nas visok odstotek glasov. Volilci so po mnenju SKP kaznovali vladne stranke, po drugi strani pa zbuja zaskrbljenost porast Severne lige, saj je izraz zmede volilcev, ki so hoteli izraziti protest proti sistemu, v resnici pa so podprli stranko z rasističnimi in protiljudskimi komponentami. SKP vsekar poziva levičarske sile od DSL do Mreže in Zelenih, naj se ob spoštovanju razlik povežejo in dosežejo vsaj akcijsko enotnost leve opozicije zoper os KD-PSI in napade na socialne pridobitve šibkejših razredov.

Zadovoljni z volilnimi izidi so tudi člani Goriške zelene liste. Upoštevaajo dejstvo, da so se njeni somišljeniki ob volitvah porazdelili med tri liste, Zelene smejočega se sonca, Listo Pannella in Listo za referendum, je skupni rezultat teh list kar dober.

Delegat Quebeca na obisku v Gorici

Nove gospodarske vezi s kanadskim Quebecom

V teh dneh se je mudil v Gorici delegat avtonomne kanadske dežele Quebec prof. Donat Taddeo. Na sedežu trgovinske zbornice se je sestel z nekaterimi predstavniki tukajšnjega političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, ogledal pa si je med drugim avto-terminal pri mejnem prehodu Štandrež-Vrtojba.

Kanadski gost se je na sedežu Trgovinske zbornice pogovarjal z njenim predsednikom Bevilacqua, predsednikom Pokrajine Saccavinijem, goriškim občinskim odbornikom Baresijem, dekanom fakultete za mednarodne in diplomatske vede Pagninijevo in s predsednikom združenja Associazione artigiani Sacchettiijem. Beseda je tekla predvsem o sedanjem stanju in možnostih gospodarskega sodelovanja med Quebecom in Goriško, zlasti na vinogradniškem, prehrambenem, biotehnološkem, elektronskem in prevozniksem področju. Posebno pozornost so udeleženci namenili tudi vlogi, ki naj bi jo Gorica v bodoče odigrala s pomočjo snujočega se Servisnega in dokumentacijskega centra za sodelovanje z vzhodnimi državami, pa tudi perspektivam

goriške univerze, za kar je zainteresiran tudi Quebec.

O perspektivah sodelovanja z evropskim Vzhodom se je Taddeo pogovarjal tudi med obiskom na avtoportu, kjer ga je sprejel predsednik Družbe za goriške carine in avtoport (SDAG) Brunello.

Pristavimo naj, da bo družba SDAG zastopala goriški avto-terminal na salonu prevoznništva Transportec 92, ki bo od 23. do 26. aprila v Veroni. Goriški avtoport se bo predstavil v standu avtoterminlov alpskega loka skupno s Trstom, Trbižem, Vipitenom, Ventimiglijo in Aosto.

Gorica kinema

Sporod Gorica kinema je v tej sezoni že ponudil nekaj očarljivih srečanj s kinematografijo Daljnega vzhoda. Ponovna priložnost se ponuja nocoj ob 20.45 v kinu Vittoria s predvajanjem kitajskega filma »Ju Dou« (režija Zhang Yimou), ki je bil predstavljen na Festivalu v Cannesu 1991. V dvasetih letih tega stoletja se stari Yang Jin-Shan poroči z mlado Ju Dou, ki pa se zaljubi v njegovega posvojenca. Iz te zveze se rodi sin, »pol božansko, pol demonsko bitje«, skrivnostno nemi otrok.

Danes ob 20. uri bo otvoritev

SHERLOCK HOLMES PUBA

Ul. Ossario 5, Oslavje (bivša gostilna pri Tildi)

Vabljeni!

kino

Gorica

VITTORIA 20.45 Gorica kinema: »Ju Dou«, Režija Zhang Yimou.

CORSO 17.00-19.30-22.00 »Hook capitan uncino«. D. Hofmann in J. Roberts.

VERDI 17.30-22.00 »Il silenzio degli innocenti«.

Tržič

COMUNALE Ni predstave.

EXCELSIOR 17.30-22.00 »La viziosa«. Prep. ml. do 18. leta.

Nova Gorica

SOČA 20.00 »Oskar je kriv za vse«.

SVOBODA (Šempeter) 20.00 »Na tuj račun«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
D'Udine - Trg sv. Frančiška 4 - tel. 530124.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Alla Salute - Ul. Cosulich 117 - tel. 711315.

pogrebi

Danes ob 9. uri Rosa Campanella vd. Spalluto iz bolnice v cerkev sv. Janeza od Boga ter na glavno pokopališče v Gorici; ob 11. uri lside Bertolano vd. Pigano iz bolnice v cerkev sv. Justa in nato na glavno pokopališče v Gorici; ob 12.30 Franc Doles iz splošne bolnice v cerkev in nato na pokopališče v Štandrežu; ob 12. uri Antonio Della Rupe iz splošne bolnice v Trzič; ob 12.30 Midenana Anigo iz splošne bolnice v Ronke.

† Za vedno nas je zapustila naša draga mama in nona

Fani Hmeljak
vd. Devetak

v 81. letu starosti

Žalostno vest sporočajo sinova Marjo in Rajko z družinoma in ostalo sorodstvo

Pogreb drage pokojnice bo danes, 16. t.m., ob 14. uri v Sovodnjah in hiše žalosti (Ul. 1. maja 51) v župnijsko cerkev in na pokopališče.

Sovodnje, 16. aprila 1992

Danes ob 17.30 zadnji nastopi v novogoriškem Kulturnem domu, nato pa skupna zabava v disku

Gledališki nastopi so združili mlade ob meji

Tekmovanje Palio Teatrale spodbudilo ustvarjalnost in približalo dijake Gorice in Nove Gorice

V Kulturnem domu v Novi Gorici bo danes od 17.30 dalje še zadnji niz nastopov dijaških gledaliških skupin, ki sodelujejo na tekmovanju Palio Teatrale. Pobudnik tega zanimivega tekmovanja med mladimi iz Gorice in Nove Gorice je združenje Gorizigiovani, ki je zamisel uresničilo s podporo in ob sodelovanju krajevnih ustanov ter javnih iz zasebnih kulturnih združenj, med temi tudi ZSKD in ZSKP.

Odziv na tekmovanje je bil kar dober, saj na njem sodeluje kar šestnajst skupin, prav tako dober pa je bil tudi odziv občinstva. Dosedanjim nastopom v Verdijevi dvorani v Gorici je sledilo številno občinstvo, ki so ga privabili tudi mikavni naslovi nastopov posameznih skupin. Res je, da vsi nastopi niso bili na ravni pričakovanj, sicer pa najbrž nihče ni mogel pričakovati izjemnih gledaliških podvigov od dijaških skupin, ki so v nekaj mesecih s pomočjo profesorjev večinoma same pripravile in naštudirale izvirna be-

sedila, koreografije in druge elemente nastopov. Zato predstavljenih iger ne gre ocenjevati s strogim kritičnim peresom, pač pa gre izpostaviti predvsem požrtvovalnost in navdušenje, ki sta spremljala uresničevanje teh vsekakor zanimivih projektov. V tem je manifestacija gotovo že dosegla cilje,

ki so si jih postavili organizatorji: spodbudila je mladinsko ustvarjalnost in dala priložnost za skupno doživljanje kulturnega dogodka mladim z obeh strani meje.

Prav s poudarkom na ta združevalni trenutek naj bi se odvijal današnji sklepni dan tridnevne manifestacije. Po dveh popoldne-

vih v Verdijevi dvorani v Gorici se bodo danes nastopi preselili v novogoriški Kulturni dom. Predstavilo se bo še preostalih pet sodelujočih skupin s sledečimi deli: Državni likovni zavod M. Fabiani iz Gorice, *Skupaj opazujmo strah* (izvirno besedilo); Državni licej P. Trubar iz Gorice, *Wonder why?!* (izvirno besedilo); Trgovski tehnični zavod Einaudi iz Štaranca-na, *The dear departed* Williama Stanleya Houghtona (v izvirnem jeziku); Jezikoslovni licej Paolino d'Aquileia iz Gorice, *Nihče mi ni ukazal, da vstopim v to kavarno, da srečam stare prijatelje in da se ob skodelici kave z njimi pogovarjam o šoli* (izvirno besedilo III.B); Likovni zavod M. Fabiani iz Gorice, *Otok*, izvirno delo Matjaža Kramarja.

Zvečer bodo podelili nagrade za najboljše predstave, sledila pa bo zaključna zabava v disku Odeon v Novi Gorici.

Na sliki (foto Marinčič) **plesnogledališki nastop ene od sodelujočih skupin**

V župnijah delijo vstopnice za skorajšnji papežev obisk

Čez dva tedna bo papež Janez Pavel II. prišel na obsik v našo deželo. Kot je znano, bo pripotoval v četrtek, 30. aprila, v popoldanskih urah na ronško letališče. Prvi dan bo prebil v Ogleju. Na Goriško se bo vrnil v soboto, 2. maja, ko bo v popoldanskih urah prišel v Gorico, potem ko bo že obiskal San Vito al Tagliamento, Pordenon, Concordio in Trst. V nedeljo bo iz Gorice nadaljeval pot v Humtin in Videm, pred odhodom z ronškega letališča pa se bo v nedeljo zvečer ustavil še v kostnici v Redipuglii.

Medtem se je tudi na Goriškem že pričelo razdeljevanje vstopnic za udeležbo na obredih in srečanjih s papežem. Vstopnice za obrede v Ogleju, za mašo na Travniku v Gorici ter za molitev rožnega venca v goriški stolnici delijo po posameznih župnijah na Goriškem. Zainteresirani se morajo zanje obrniti na svoje župnike. Pri tem velja upoštevati, da je število vstopnic omejeno, kakor tudi, da bodo vstopnice delno rezervirane za nekatere kategorije, kot so duhovniki, pevci ipd., ter za goste iz sosednjih držav.

V okviru priprav na papežev obisk bo danes ob obhajanju velikega četrтка škof razdelil duhovnikom in predstavnikom župnijskih svetov sveta olja, da bi na tak način simbolično podčrtal povezanost škofije, vsi škofijski duhovniki pa bodo prejeli tudi izvod Nove zaveze v jeziku baoulé, s čimer bodo potrdili povezanost vesoljne Cerkve.

Lepo darilo občinskim socialnim ustanovam

Združenje Corso Italia Vip bo darovalo občinskim socialnim ustanovam 18 čokoladnih pirhov, vsak od katerih bo tehtal 5 kilogramov. Pirhe bodo slovesno izročili v soboto ob 10. uri v domu za ostarele A. Culot pod geslom »Velika noč za druge«. Župan Tuzzi in odbornik Colella sta se združenju zahvalila za darilo in določila, da bodo pirhi tako razdeljeni: 6 domu A. Culot, 2 skupini Comunità, 4 zavodu Lenassi, 2 centru za ostarele v Ul. Faidutti in 4 večnamenskemu socialnemu centru.

Rajonski svet za severno četrtdaroval sejnino za ploščo puntarjem

Pobuda za postavitev štirijezičnega obeležja v spomin na tolminske puntarje je v ponedeljek zvečer sočasno s pomembnim glasovanjem v občinskem svetu, o katerem smo obširno poročali, dobila polno podporo tudi v rajonskem svetu za Svetogorsko četrtr in Placuto. Rajonski svetovalci so namreč na predlog predstavnika DSL Siria Bana ne samo izrekli povoljno mnenje glede postavitve, pač pa so tudi sklenili, da prispevajo po eno sejnino v sklad za postavitev obeležja. Severna mestna četrtr, v kateri je narodnostno mešana sestava prebivalstva še bolj izrazita kot v drugih strogo mestnih predelih, je že v preteklosti preko svojega izvoljenega predstavištva pokazala dokajšnjo pozornost za vprašanja sožitja in obmejnega sodelovanja, s to potezo pa je potrdila svojo odprtost in zavračanje ozkih nacionalističnih pogledov.

KNa preturi se danes nadaljuje proces zaradi nedovoljene manifestacije

Shod za Slovenijo, tretja obravnava

Danes bo na preturi v Gorici od 9. ure dalje tretja obravnava v procesu proti občinskima svetovalcema zelenih v Gorici oz. Pordenonu Renatu Fiorelliju in Mariu Puiattiju zaradi nedovoljenega spreveda nekaj sto ljudi po lanski manifestaciji za Slovenijo na goriškem Travniku. Na vrsto naj bi prišle še zadnje priče, javna tožilka pa je že napovedala potrebo po dodatni preiskavi, ki naj osvetli nekatere nejasne okoliščine dogodkov in kasnejše policijske prijave.

■ **Vročekrvna mladeniča** sta se v Trziču znašla v zaporu zaradi pretepa. 25-letni Gennaro Donnarumma in 27-letni Vincenzo Sagristano doma iz Neaplja sta predčvršajšnim parkirala avto na dvorišču podjetja Crespi ob cesti proti Gradežu, kjer so v teku dela. Delavci naj bi jima nenamerno odrgnili avto, odtod prepri, nekaj žaljivk na račun njunega južnjaškega porekla in pretep z delavci. Neapeljčana so aretirali, ker sta žalila in grozila tudi možem javnega reda, ko so ti skušali vzpostaviti mir.

Književnost ob meji za miroljubno kulturo

Kot je Primorski dnevnik že za beležil, je od 28. septembra do 1. oktobra 1990 v Trstu potekal mednarodni simpozij Književnost ob meji za miroljubno kulturo, nadaljeval pa se je tudi jeseni 1991. leta, načrtujejo pa tudi še nadaljnja srečanja. Pred nedavnim (z letnico 1991) sta pri rimski založbi Bulzoni izšla tudi obsežna zvezka zbornika s prvega dela tega znanstvenega srečanja (210 + 220 strani). Časovni zamik pri izidu, ki je pri podobnih publikacijah običajen, nikakor ne zmanjšuje njene aktualnosti, ki je za Slovence še posebno zanimiva, saj smo v njej zastopani tudi mi in naši problemi.

Prvi del simpozija je potekal kot 25. kongres AIMAV, ki v okviru UNESCO skrbi za mednarodno kulturno izmenjavo, predsedovala pa mu je prof. Giovanna Trisolini s tržaške univerze, ki je bila poleg nekaterih drugih javnih ustanov tudi soorganizator tega znanstvenega srečanja, na katerem je sodelovalo z referati domala petdeset strokovnjakov iz različnih delov Evrope: univerzitetni profesorji s tržaške, barcelonske, turinske, celovške, grenobelske, videntske, dunajske, beograjske, praške, bratislavske, dveh pariških, beneške, dveh bruseljskih, cortiljske, tourske, namurske, bukkareštanske, milanske, basilikaške, varšavske, pavijske, atenske, ginevrške, sofijske, rimske in še katere univerze, sodelovali pa so tudi nekateri politiki in pisatelji (Ciril Zlobec, Fulvio Tomizza, Boris Pahor, Christoforos Milionis).

Pred nami je tako mnogostranska obdelava vprašanj, ki so v našem zamejstvu vsakdanja, ne pa edinstvena, kot si prepogosto predstavljamo. Iz referatov, ki so večinoma objavljeni v italijanščini, vendar tudi v francoščini, razberemo, s katerimi vprašanji se sooča celotna sodobna Evropa, ki je dežela meja, v kateri so nacionalne meje in etnolingvistične bariere, Evropa, v kateri so poleg zunanjih tudi notranje meje, tako da pozabljamo na hebrejsko književnost v Evropi, na tatarsko v

Rusiji, na poljsko književnost na njenih zahodnih mejah, na probleme Moravcev, na španski in belgijski spekter problemov, na manjšine »velikih narodov« - Nemcev v Alzaciji, Italiji (tudi v Gorici, ne le v Gornjem Poadižju), Belgiji, itd. Poleg splošnih literarnozgodovinskih in literarnoteoretičnih vprašanj, so nekateri strokovnjaki obravnavali tudi posamezne pisatelje, katerih delo in zorenje je zaznamovano s takšno ali drugačno mejo. Kar nekajkrat je bil v središču pozornosti Tomizza, pa tudi Ladislav Ballek, Peter Handke, Nikolaj Gogolj, Arthur Rimbaud, večkrat Christoforos Milionis, Franco Vegliani, Richard Bloch, Mihail Eminescu, nekateri slovenski pisatelji in še kdo.

Kot gostitelji so na simpoziju prispevali Tržačani izrazit delež. Poleg predsednice kongresa prof. Giovanna Trisolini, ki je imela dovolj dela z organizacijo, pripravila pa je tudi uvodni ekspoze, poleg protokolarnih intervencij rektorja ter tržaškega župana, je Giorgio Negrelli analiziral vprašanje meja v Avstroogrski. Elvio Guagnini je obravnaval najvidnejše tržaške pisatelje šestdesetih let. Johann Drumbl je eden tistih, ki je kritično opozoril tudi na čeri in na sovraštvo, ki jih postavlja meja. Grškega pisatelja Milionsa, ki je tudi sam prispeval esej o lastnem zorenju, je predstavila Lucia Marcheselli Loukas. Zanimanje sta zbudila tudi referata Marije Pirjevec ter Diomire Fabian Bajc.

Čeprav so bili Tržačani kot navadno diplomatsko molčeči glede slovenske stvarnosti v Trstu, so le to prikazali z različnih zornih kotov slovenski referenti, ki so prispevali več kot desetino referatov ter tako dosegli, da se je slovenski glas slišal tudi na tem mednarodnem zboru, ki je Trst poznal kot mesto na meji s tedanjo Jugoslavijo, komajda kdo pa je vedel za naše korenine ter za našo prisotnost v tem mestu, gotovo pa marsikdo med gosti do tedaj sploh še ni nikoli slišal za Slovence.

Ciril Zlobec je razmišljal o obravnavani temi s širšega vidika ter o eminentnih lastnosti književnosti, ki po svoji naravi in zaradi svoje univerzalnosti ne more biti obmejna in zamejena. Boris Pahor ter Diomira Fabian Bajc sta predstavila nekoliko ožje teme; prvi je obravnaval morje kot simbol pri Ketteju ter pri Kosovelu, druga pa Alojza Rebulo. Marija Pirjevec je podala rezultate raziskave, s katero se je ukvarjala več let in jo je slovenski strokovni javnosti predstavila že v Jeziku in slovstvu 1986. leta. Obravnavala je, kako italijanski tržaški pisatelji prikazujejo Slovence, o katerih imajo vse prej kot pozitiiven odnos, v njihovih delih ne srečamo resnično pozitivnega lika Slovencev, vsi smo le pripadniki nižjih slojev, itd. Čeprav je referat ohranjal akademsko distanco in ni zašel v polemičnost, je bil več kot zgovorno zrcalo marsikateri retorični frazi drugih akademikov.

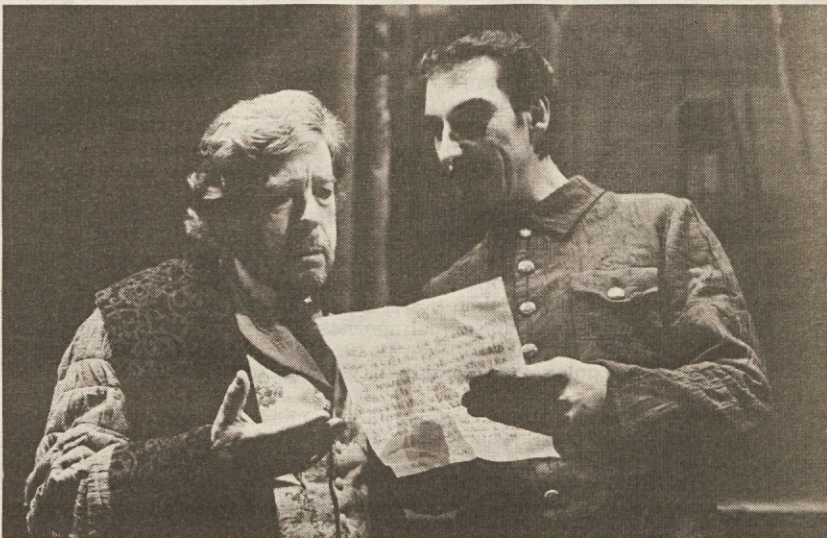
Poleg Primorcev so slovensko problematiko omenjali tudi nekateri drugi referenti, med njimi npr. Johann Strutz s celovške univerze, ki je primerjal poetiko Tomizze, Handkeja, Lipuša in Pasolinija. Beograjska slovenistka Marija Mitrović nas je tudi upoštevala, omenja nas tudi Johan Drumbl ter še nekateri.

Zbornik tako ponuja zanimivo mednarodno gradivo o vprašanjih, ki nas živo zanimajo zaradi podobnosti z našimi problemi. Po drugi strani pa smo Slovenci izkoristili priložnost, da smo predstavili našo stvarnost z nastopi naših tržaških univerzitetnih profesorjev, pisateljev in politikov.

V razmislek še osvežitev spomina. Slovenci smo podobna mednarodna srečanja organizirali že večkrat, nekatera med njimi so bila že kar tradicionalna, pa naj gre za srečanja, ki jih organizira slovenski PEN na Bledu, za srečanja pisateljev v Portorožu ali Piranu, ali pa za srečanja v sezanski Vilenici. Primerjavo prepuščamo bralcem.

ZOLTAN JAN

Oblomov v postavitvi Stalnega gledališča FJK Vprašljiva smiselnost takšnih dramatizacij

Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine je za svojo drugo predstavo (na sliki prizor s predstave) v lastni produkciji v sezoni 1991-1992 izbralo dramatizacijo romana *Oblomov* Ivana A. Gončarova. To je eno najpomembnejših del ruskega realizma in ruske literature sploh. Josip Vidmar označuje glavnega junaka Ilja Iljiča Oblomova kot nenavadno zanimivo in tudi očarljivo ali vsaj ganljivo literarno osebnost, kot plemenitega človeka otroško čiste duše, katere je več kot polovica mrtva, ker je v njem ves predel volje in dejanja hrom. Oblomov in »oblomovščina« sta porodila in še porajata ničkoliko razmišljanj o nasprotju med dejanjem in inertnostjo ter pozitivnih in predvsem negativnih sodb o tem tipičnem predstavniku ruske duše.

Ob vsem tem se skeptičnim gledalcem verjetno utrne marsikak dvom o smiselnosti odrske postavitve tako obsežnega pripovednega dela. Najbolj konservativni izmed nas se sprašujejo, ali se ob tako bogatem zakladu del vseh zvrsti, ki so bila pisana prav za odrsko uprizoritev, splača strniti v približno dve uri in pol trajajočo predstavo 522 strani drobno tiskane knjige (prim. izdajo iz zbirke

Sto romanov Cankarjeve založbe iz leta 1986). Poleg tega je za Gončarova značilno, da podaja celotno in natančno sliko nekega sveta, neke družbe, z množico oseb, ki pa so vse pomembne, tako da je obsežno klestenje, ki ga dramatizacija zahteva, precej kočljiva zadeva.

Vrnimo se torej k začetnemu vprašanju: se taka operacija izplača? Po torkovi premieri je odgovor žal negativen. Predstava je dajala vtis korektne, a nenatančne in neiznajdljive radijske dramatizacije. Klestenje je preveč osromašilo dogajanje, tako da stranski junaki niso mogli zaživeti in so ostali le nekakšne papirnate figure. Režiser Furio Bordon, ki je roman tudi priredil, je predvsem poudaril Oblomovo intertnost in lenobno neboljnost. Dejavnega Stolca, Oblomovega prijatelja iz otroštva, in mlado Olgo, v katero se Oblomov zaljubi, vendar se ji v strahu pred tveganjem odreče, pa opisuje kot nekakša »yuppija«. Predstava sloni predvsem na odnosu med Oblomovom in njegovim starim služabnikom Zaharjem, predvsem po zaslugi odlične igrice Glauca Maurija in Tina Schirinzi-ja. (bov)

Tomaž Gorjup samosvoj v slovenskem slikarstvu

Izid monografije o slovenskem umetniku še pred nekaj leti ni bil posebno redek dogodek, a sedaj, ko si zaradi splošne obubožanosti založbe skoraj ne morejo privoščiti tveganja s tako nekomercialno naložbo, je pravi podvig za slikarja, če se mu posreči, da se predstavi javnosti tudi v knjigi, čeprav ne obsežni in razkošno opremljeni. Ob pregledni razstavi svojih slik v novomeški Dolenjski galeriji in ljubljanski Mestni galeriji je pripravil svojo monografijo Tomaž Gorjup, samosvoja in zanimiva osebnost slovenskega slikarstva. Knjiga, ki sta ji uvodna teksta napisala Aleksander Bassin, direktor Mestne galerije in avstrijski gale-rist in univerzitetni profesor dr. Wilfried Skreiner, prinaša šestinpetdeset reprodukcij, od tega precej barvnih, in popolno bibliografijo avtorju. Nemara je škoda, da se avtor, ki je spreten tudi v besednem izražanju, ni odločil vključiti tudi osebnih razmišljanj o umetnosti iz svojih dnevninskih zapisov, polnih neobičajnih pogledov in pronicljivih definicij, ki bi prav gotovo še povečali vrednost in zanimivost knjige.

Že s svojimi prvimi razstavami v drugi polovici sedemdesetih let je Gorjup opozoril nase kot na slikarja, ki hodi po svojih poteh, dvomljivca, ki ne naseda ideologiji trendov in diktatu mode, temveč z ironično distanco razmišlja o osnovnih vprašanjih slikarstva. Parafraziran pregovor »Dubito, ergo sum«, ki se včasih pojavlja v naslovih njegovih del, označuje njegov odnos do sveta in umetnosti. V času, ko so se mladi slovenski umetniki zavedli pomena avtonomnosti likovnega jezika in slikarskih sred-

stev, popolne neodvisnosti slike od pojavnega sveta in se posvetili raziskovanju možnosti, ki jih nudita slikovna ploskev in bavno polje, ter so s skoraj religiozno gorečnostjo zavračali mimezis, je Gorjup prignal slikarstvo iluzije do absurdnih skrajnosti - privoščil si je z veristično natančnostjo naslikati zadnjo stran slike, slepi okvir in rob platna, ali polivinilski omot okrog slike (aluzija na Apellovo zaveso). Kasneje se parodiji iluzionizma pridruži globlja in osebnejša vsebina. Čevlji ali noge v kočljivih in komičnih medsebojnih odnosih in še kasneje izpraznjene telesne lupine v položajih, ki povzročajo nelagodje, napor, torture, v včasih intenzivnih, a vedno povsem nečutnih barvnih odtenkih, nam govore o bivanjskih stiskah, utenjenosti in zavrtim erotizmu. Zadnjih nekaj let se v njegovih slikah pojavlja mitična ali biblijska tematika, ki prerašča v alegorijo ali vsaj parabolo o psihičnih situacijah, frustracijah in kompleksih, o nemoči človekove volje, o absurdnosti hrepenenja. Vendar, dodan jim je tudi bolj optimističen element - svetloba. Nekateri izmed slik tega obdobja so prežarjene z blagim, a hladnim sijajem, včasih je videti celo, kot da barva rahlo sublimira v svetlobo. In potem ciklus Arkidija: iskanje odrešitve, raja, izsanjane srečne pokrajine. A tudi tu je svetloba ledeno mrzla, zrak steklen in tudi tu ni mogoč dotik enega bitja z drugim. Tudi tu so nanosi barve skrbni in preiščeni, hote neosebni, skoraj sterilni, kot da hoče slikar zadržati distanco celo do katarze, kot da mu je Dvom edina vera.

JIRI BEZLAJ

Zanimiva publikacija Narodne in študijske knjižnice Jezik kot vprašanje svobode

V teh dneh je izšla publikacija *Jezik in književnost* šte. 2, ki jo je izdal Odsek za slovenski jezik pri Narodni in študijski knjižnici. V bistvu gre za objavo predavanj, ki so bila organizirana v okviru rednega delovanja odseka. Iz publikacije povzemamo uvodno misel Ljudmile Cvetek Russi, ki je znala strniti smisel in pomen publikacije.

Z Jezikom in književnostjo 2 Narodna in študijska knjižnica uresničuje svoj načrt, napovedan že ob izidu prvega zvezka te občasne publikacije: objavlja in ponuja v branje širšemu občinstvu nekaj predavanj - pripravil jih je njen odsek za jezik v sodelovanju z Inštitutom za slovensko filologijo na tržaški univerzi - ki so kot vsebinsko in problemsko vidneje vezana na naš ožji primorski prostor, najsi bo v preteklosti ali v sodobnem času.

Kot uvod v posamezne jezikovno-literarne teme je na prvem mestu filozofsko zastavljena razprava Borisa Paternuja o jeziku kot »na vse strani odprtem, gibljivem in nikoli do kraja spoznanem« fenomenu ter o odnosu med jezikom in človekovo svobodo, tako tisto zunanjo, družbeno, kot ono notranjo intimno, ki je - morda ni odveč izpostaviti to misel - v veliki meri odvisna od posameznikovega obvladanja izraznih možnosti določenega jezika in poznavanja njegovih socialno-funkcijskih zvrsti. - Kako je jezikovno obnašanje pogojeno in določeno s številnimi družbenimi in individualnimi silnicami, bi bilo mogoče ugotavljati tudi ob drugem objavljenem predavanju z naslovom Slovenski rokopisi z 18. stoletja, v katerem nam Lojzka Bratuž predstavlja v slovenskem jeziku napisane pridige goriškega nadškofa K.M. Attemsa. Ob osvetlitvi družbenega konteksta in jezikovni analizi besedil utemeljeno ugo-

taavlja, da Attemsova zapuščina in njegova pastoralna dejavnost med slovenskimi ljudmi dokazujeta, podobno kot npr. tudi pisma plemiških rodbin Marenzi-Coraduzzi iz 17. stoletja, da slovenščina ni bila samo jezik najnižjih slojev slovenskega prebivalstva, temveč da so jo znali in govorili tudi pripadniki višjih, celo tujerodnih družbenih plasti. Gre za spoznanje, ki je danes pri oblikovanju jezikovne in narodne identitete tako pomembnika kot skupnosti nadvse pomembno, a vendarle v naši zavesti še vedno premalo prisotno.

Medtem ko je študija Lojzke Bratuž tehten prispevek k spoznavanju slovenske kulturne in jezikovne preteklosti, ki je avtoportret pesnika Marka Kravosa, ki ji sledi, upoštevanja vredno dopolnilo k dojemanju njegovega pesniškega dela in avtentično pričevanje o nenehnem

ustvarjalnem iskanju v »kozmosu« umetniške besede. Kravosova odkritja, sproščena in hkrati globoko premišljena interpretacija lastne poezije, ob kateri nam ponuja tudi nekaj pesmi »za pokušnjo«, med drugim kaže, kako nezavrti in prosto se giblje po »hiši jezika«. — Domiselna ustvarjalnost, seveda skupaj s temeljitim poznavanjem obravnavane snovi, pa omogoča tudi piscu študije Krpanova sol, Miranu Košuti, da svoj pretehtani, na pomembnejša dejstva osredotočeni pregled slovensko-italijanskih in obratnih literarnih odnosov posreduje z metaforo Krpanove zgodbe. Zavedajoč se razsežnosti problematike, omejuje Košuta ta prikaz na »empirično preverljivo recepcijo obeh književnosti v obravnavanih nacionalnih prostorih« in ga hkrati ves čas dopolnjuje s številnimi, za nadaljnje raziskovanje koristnimi podatki in opombah ter obsežnem seznamu uporabljenih virov in strokovne literature.

Drugi zvezek Jezika in književnosti se končuje z jezikovno študijo, v kateri nas Patrizia Vascotto seznaja z rezultati svojih raziskav sociolingvističnega položaja slovenske skupnosti v Italiji, njene specifične dvojezičnosti in problemov, ki so z njo povezani, zlasti na področju šolstva in časnarskega jezika. Avtorica se je strokovno in metodološko oblikovala v šoli znanega italijanskega sociolingvisti Giuseppea Francescata in njena opažanja so za nas še posebej zanimiva glede na to, da prihajajo iz drugačnega, »neslovenskega« zornega kota. Želeti je le, da bi se z jezikovno problematiko Slovencev v Italiji ukvarjalo čim več slovenskih in italijanskih strokovnjakov, ki bi s svojimi raziskavami prispevali k prepotrebni medsebojni poznavanju.

LJUDMILA CVETEK-RUSSI

Po sinočnih uspešnih nastopih v pokalu prvakov in v pokalu UEFA

Sampdoria in Torino v finalu

Pokal prvakov: Boškov tretjič

SAMPDORIA - PANATHINAIKOS 1:1 (1:1)
STRELCA: Maragos v 26' in Mancini v 36'
SAMPDORIA: Pagliuca, Mannini, Katanec, Pari, D. Bonetti, Lanna, Silas, Invernizzi (v 78' Buso), Vialli, Mancini, Orlando.
PANATHINAIKOS: Wandzyk, Apostolakis, Kalatzis, Christodoulou, Kurbanas, Mavridis, Saravakos, Karageorgiu, Warzycha, Donis, Maragos.
SODNIK: Roethlisberger (Švi.); KOTI: 7:3 za Panathinaikos; GLEDALCEV: približno 37 tisoč.

GENOVA — Sampdoria je dosegla toliko željeni cilj, finale pokala prvakov, ki bo 20. maja v Londonu, vendar je pred tem precej trepetala in se tudi namučila. Večji del srečanja jo je namreč pogojeval strah, da lahko zadnji trenutek, proti najbolj skromnemu nasprotniku v skupini, vse splava po vodi. Z enim ušesom so namreč sledili poročilom s srečanja med Anderlechtom in Crveno zvezdo: Beograjčani so teoretično še imeli možnost, da prehitijo Boškovovo moštvo, vendar bi morali zmagati s 5:0. Vse pa je ostalo v mejah logike, Crvena zvezda ni dosegla pet golov, niti zmagala ni. Genovežani lahko naročijo vozovnice za Wembley.

Kot smo dejali, zaradi strahu Sampdorie skorajda ni bilo prepoznati. Poleg tega je nad igralci vseskozi visel Damoklejev meč rumenih kartonov: Vialli, Mancini, Dario Bonetti, Pari, Invernizzi in Katanec so imeli že po enega, zato so se morali skrbno paziti, da si ne prislužijo novega, ki bi pomenil izključitev s finala. Tako so Vialli in tovariši bolj »skrbeli zase« kot za nasprotnika. Ko so Grki v 26. minuti zasluženoma prišli do gola, je gledalcem zledenela kri v žilah. Oddahnili so si 10 minut kasneje, ko je Mancini po podaji Invernizzija le zatresel mrežo.

Ko je bila rešena more (tudi zaradi vesti, ki so prihajale iz Bruslja), je Sampdoria v 2. polčasu nadaljevala bolj odločno in koncentrirano, pripravila pa je tudi nekaj res lepih priložnosti. Proti koncu so se tudi Grki priprajznili z neodločenim izidom in vsi so le čakali na odrešilni sodnikov žižg.

Za trenerja Sampdorie Boškova bo to že tretji finale pokala prvakov, ki mu še manjka v vitrini. Po tekmi je izrazil zadovoljstvo, da se bo pomeril z Barcelono. »Španci igrajo zelo agresivno, je dejal, mi pa se jim moramo oddolžiti za poraz izpred dveh let v Bernu«.

Tako v skupini A						Tako v skupini B							
IZIDI 6. KOLA						IZIDI 6. KOLA							
Sampdoria - Panathinaikos			1:1			Barcelona - Benfica			2:1				
Anderlecht - C. zvezda			3:2			Dinamo Kijev - Sparta Praha			1:0				
LESTVICA						KONČNA LESTVICA							
Sampdoria	6	3	2	1	10:4	8	Barcelona	6	4	1	1	10:4	9
C. zvezda	6	3	0	3	9:10	6	Sparta	6	2	2	2	7:7	6
Anderlecht	6	2	2	2	8:9	6	Benfica	6	1	3	2	8:5	5
Panathinaia.	6	0	4	2	1:4	4	Din. Kijev	6	2	0	4	3:12	4

Kolesarstvo: Valonska puščica

M. Argentinu je nasledil Furlan

HUY — Italijani so v letošnji izvedbi kolesarske Valonske puščice računali na tretji zaporedi uspeh Argentina, ki bi tako na tej dirki izenačil rekord slovitega Merckxa. Zmaga je sicer res pripadla Italijanom, a je ni osvojil Argentin, temveč njegov klubski tovariš Furlan, ki je na zadnji vzpetini pred ciljem dohitel Delgado.

Vrstni red: 1. Furlan (It.) 5.29'22"; 2. Ruè (Fr.) po 9'; 3. Cassani (It.) 16'; 4. Ekimov (SND) i.c.; 5. Delgado (Šp.) 23'; 6. Kvalsvoll (Nor.) 30'; 7. Roosen (Bel.) 44'; 8. Rooks (Niz.) 58'; 9. Argentin (It.) 1'05".

Košarkarsko prvenstvo NBA

Petrović blesti

Do pričetka play offa v ameriškem košarkarskem prvenstvu NBA manjka le še nekaj tekem, ki pa bodo še odločale o usodi nekaterih ekip, ki se potegujejo za zadnja razpoložljiva mesta. Med temi je tudi vse bolj presenetljivi New Jersey Nets, pri katerem je Dražen Petrović prevzel vlogo najboljšega igralca in se je v letošnje izredno uspešno sezono oddolžil tistim, ki niso verjeli v njegove sposobnosti: povprečno igra kar 36 minut, daje po 20 točk, pri metu za dve ima poprečje 51%, za tri 45%. Prejšnji teden je proti Indiani Pacers dosegel kar 38 točk, protagonist pa je bil tudi na zadnji tekmi svoje ekipe, ki je direktnega konkurenta za uvrstitev v play off, Miami Heat, premagala s 105:100. New Jersey mora sedaj odigrati še dve srečanji (Indiana in Orlando), z novima zmagama pa bi se gotovo udeležila play offa.

Slabše se piše Divcu, ki je z Los Angeles Lakersi na tem, da se ne uvrsti v nadaljnji del prvenstva. Brez Magica Johnsona in zaradi dolge odsotnosti srbskega centra so se Lakersi znašli v velikih težavah in so šele v zadnjih tednih vsaj delno izboljšali svoj položaj na lestvici. Zaenkrat so na 9. devetem mestu, torej izven play offa, morajo pa odigrati še pet tekem, kar pomeni, da niso še izven konkurence. Vlade Divac igra spremenljivo. Proti Phoenixu (zmaga 109:104) je bil najboljši na igrišču s 30 točkami (13:18 v metu in 13 odbitih žog), zatem pa ni prišel do izraza proti Seattlu (poraz 88:117), saj je dosegel le 8 točk in ujel 3 odbite žoge, ter proti San Antoniu (poraz 94:102), ko je zbral 6 točk in ujel 5 odbitih žog.

Doslej so se v končnico prvenstva že uvrstili Chicago Bulls, Cleveland Cavaliers, New York Knicks, Boston Celtics in Detroit Pistons v vzhodni skupini, v kateri je tudi New Jersey Nets, ter Portland Trail Blazers, Golden State Warriors, Utah Jazz, Phoenix Suns, San Antonio Spurs in Seattle Supersonics v zahodni skupini, v kateri je tudi Los Angeles Lakers. (V.J.)

Potem ko je dalj časa skrbel za nemška teniška

Slovenski trener Breskvar v Portorož pripeljal še Huberjevo

Potem ko je dalj časa skrbel za nemška teniška

Mladinske igre: orodna telovadba
Tudi »I. Trinko« na državni fazi
Pred dnevi je bilo v športni dvorani UGG v Gorici tekmovanje v orodni telovadbi, ki je veljalo za pokrajinsko fazo Mladinskih iger. Zbirnega tekmovanja se je udeležila tudi moška vrsta NSS »I. Trinko« iz Gorice. Pod vodstvom prof. Aleksandra Kodriča so šolo zastopali naslednji dijaki: Luca Boškin, Simon Černic, Mitja Morgut, Matej Leopoli, Danjel Marušič in Boris Princič. Šlo je za ekipno preizkušnjo, na kateri so se pomerili v štafetnem poligonu in pa v vaji z glasbo.

Dijaki naše šole so nalogo dobro opravili ter si s tem zagotovili nastop na državni fazi Mladinskih iger, ki bo oktobra v Genovi. Povejmo, da na Mladinskih igrah lahko nastopajo samo fantje, ki se s telovadbo aktivno nikjer ne ukvarjajo, kar pomeni, da niso člani nobenega društva. (VP)

UEFA: Torino slavi, Genoa out

TORINO - REAL MADRID 2:0 (1:0)
STRELCA: Rocha (avtogol) v 7' in Fusi v 76'.

TORINO: Marchegiani, Bruno, Musisi (Sordo od 87'), Fusi, Annoni, Cravero, Scifo, Lentini, Casagrande (Benedetti od 78'), Martin Vasquez, Venturin.

REAL MADRID: Buyo, Chendo, Lasa (Luis Enrique od 67'), Rocha, Maqueda, Milla, Butragueno, Michel, Hierro, Hagi, Llorente.

SODNIK: Galler (Švica); KOTI: 5:1 za Torino; GLEDALCEV: 65.000.

TORINO — Real Madrid ni več to, kar je bil in Torino se je popolnoma zasluženoma uvrstil v finale pokala UEFA, čeprav je imel tudi nekaj sreče. Tako je Rocha že v začetku zakrivil avtogol, ki je domačinom omogočil, da so umirili igro (v prvi tekmi je Real zmagal z 2:1) in zavarovali obrambo. Pričakovati je bilo, da bo Real silovito pritisnil, a do pravega obleganja turskih vrte je prišlo le v zadnjih minutah tekme (po drugem голу, ki ga je po protinapadu dosegel Fusi) in še to bolj zaradi živčnosti domačih igralcev, kot pa zaradi dejanske premoči Špancev, ki so le blela senca nekdanje ekipe in so tokrat na svoji poti našli izredno borbeno in taktično premeteno postavbo, ki je pred svojimi navdušenimi gledalci tudi po požrtvovalnosti prekosila nasprotnike.

AJAX - GENOA 1:1 (0:1)
STRELCI: Iorio v 38', Bergkamp v 46'.

AJAX: Menzo, Blind, Silooy, Jonk, De Boer, Winter (Vink), Van'T Schip, Kreek, Pettersson, Bergkamp, Roy (Van Loen).

GENOA: Braglia, Collovati, Branco, Eranio, Caricola, Signorini, Ruotolo

(Onorati od 76'), Bortolazzi, Iorio, Skuhravy, Ferroni (Fiorin od 76').
SODNIK: Biguet (Fr.); KOTI: 5:1 za Ajax; GLEDALCEV: 40 tisoč.

AMSTERDAM — Genoi se »čudež« ni posrečil, a tekmovanje v pokalu UEFA vseeno zapušča z dvignjeno glavbo.

Čeprav so v Genovi prvo tekmo izgubili s 3:2, so Bagnolijevi varovanci igrali sinoči obrambno in so skušali presenetiti nasprotnike z nasprotnimi napadi.

Pokazalo se je, da je nekdanje moštvo slovitega Crujffa odločno boljše od Genoe, ki pa je bila s svojo obstrukcionistično igro na lastni polovici terena na pragu podviga, saj je v 38. minuti povedla z Ioriom, ki je nadomeščal diskvalificiranega Aguilero. A veselje Genovežanov je bilo kratkotrajno, saj je domači zvezdnik Bergkamp izenačil že v prvi minuti drugega polčasa. Bergamp je bil tudi najboljši mož na igrišču in je upravičil sloves naslednika Van Bastna. Izenačujoči zadetek je potrl goste, ki so s težavo in grobstvimi zaustavljali vnovične napade Ajaxa.

Pokal pokalnih zmagovalcev: finale Werder - Monaco

ROTTERDAM — Letošnja finalistka pokala pokalnih zmagovalcev sta francoski Monaco in nemški Werder Bremen.

Monaco je v Rotteramu igral neodločeno 2:2 (0:1) s Feyenoordom (prva tekma 1:1), a Werder je na domačih tleh z 2:0 (1:0) premagal belgijski Bruges. V prvi tekmi je Bruges zmagal z 1:0.

Maradona ne sme igrati niiti v dobrodelne namene

BUENOS AIRES — Mednarodna nogometna zveza FIFA je Maradoni prepovedala, da bi nastopil na nogometnem srečanju v dobrodelne namene. Tekmo so organizirali v korist svojcev pred nekaj meseci umrlega argentinskega igralca Juana Alberta Funesa. FIFA je argentinski zvezi sporočila, da bo vse tiste igralce, ki bi nastopili skupaj z Maradono, kaznovala. Slednjemu ni ostalo drugega, kot da ostane na tribunah, čeprav je osebno organiziral tekmo.

Manchester predstavil kandidaturu za Oi

LONDON — Britanski olimpijski odbor je včeraj uradno predstavil kandidaturu Manchestra za izvedbo olimpijskih iger leta 2.000.

Predsedniku mednarodnega olimpijskega odbora Samaranchu sta pisala predsednik britanskega odbora Gold in župan Manchestra Stringer.

V 1. slovenski nogometni ligi

Obalni trojici samo dve točki

KOPER — Včeraj so v slovenski nogometni ligi odigrali 30. kolo, v katerem je obalna trojica iztržila vsega dve točki, a obe je osvojila Izola Belvedur, ki je pred okrog 800 gledalci na svojem stadionu z zadetkoma Čendaka in Čučka brez težav premagala novogoriški SAOP. Domačo tekmo je izgubil Jadran Lama z 0:2, v Ajdovščini pa so praznih kar ostali tudi rume-no-modri (1:0), kar je drugi poraz Kopranov v spomladanskem delu prvenstva. V vodstvu je še vedno SCT Olimpija, ki je gladko odpravila lanskeoletne državne prvake iz Velenja, enako število točk pa ima Maribor, ki je bil uspešen v Murski Soboti.

IZIDI 30. KOLA: L.M. Svoboda - Elektroelement Zagorje 0:0, Publikum - Živila Naklo 1:1, Domžale - Potrošnik 0:0, SCT Olimpija - Rudar (V) 2:0, Belvedur Izola - SAOP Gorica 2:0, Primorje - Koper 1:0, Jadran Lama - Eurospekter Ljubljana 0:2, Mura - Maribor Branik 1:2, Medvode - Slovan Mavrica 0:2, Rudar (T) - Nafta 0:0, Steklar prost.

LESTVICA: SCT Olimpija in Maribor Branik 45, Belvedur Izola 42, Živila Naklo 36, Koper 35, SAOP Gorica 34, Publikum 31, Mura, Slovan Mavrica in Eurospekter Ljubljana 30, Steklar 28, L.M. Svoboda 27, Rudar (V) in Elektroelement Zagorje 26, Primorje 25, Potrošnik 24, Nafta 21, Rudar (T) 20, Medvode 17, Domžale 16, Jadran Lama 12. (Kreft)

Jadrarno prvenstvo Sredozemlja

Naslov Brčinu

IZOLA — Naslov sredozemskega prvaka v jadrnanju v razreda evropra, ki so ga včeraj sklenili s šesto regato v sijajni izvedbi izolske Burje, je zasluženoma osvojil mladi član koprskega Jadra Branko Brčín. Naslov si je Brčín prijadral prav v zadnji regati, v kateri je dobesedno zasenčil vso konkurenco. Med dekleti je zlato kolajno osvojila domačinka Vesna Dekleva.

Sicer pa je prvenstvo minilo v znamenju slovenskih jadralcev, med prvimi petimi so trije, med desetimi pa jih je pet. V sklepnih regati je prepričljivo zmagal Branko Brčín pred Potokarjem, ki je vodil od prve regate, na koncu pa se je moral zadovoljiti s srebrno kolajno. Vesna Dekleva je bila šele na 22. mestu, kar jo je stalo uvrstitve med deseterico in za mesto jo je prehitel zamejski jadralec Miran Guštin (Sirena), ki je bil soliden osemnajsti: če bi ne doživel diskvalifikacije v peti regati, bi bil zelo blizu peterice.

KONČNI VRSTNI RED: 1. Brčín (Slo., Jadro) 20,1; 2. Potokar (Slo., ŠD Piran) 21,7; 3. Blemberg (Šve.) 27; 4. Deržek (Slo., Pirat) 65; 5. Mongelli (It.) 67; 6. Benussi (It.) 69,7; 7. Diaschi (It.) 74; 8. Benčič (Slo., Burja) 76; 9. Kranjc (Slo., Sidro) 86; 10. Bjorsander (Šve.) 86; 11. Guštin (It., TPK Sirena) 96; 12. Dekleva (Slo., Burja) 87; 16. Jurak (Slo., Sidro) 103; DEKLETA: 1. Dekleva (Slo., Burja; 2. Zerial (It.); 3. Kraigher (Slo., Pirat). (Kreft)

Manchester predstavil kandidaturu za Oi

LONDON — Britanski olimpijski odbor je včeraj uradno predstavil kandidaturu Manchestra za izvedbo olimpijskih iger leta 2.000.

Predsedniku mednarodnega olimpijskega odbora Samaranchu sta pisala predsednik britanskega odbora Gold in župan Manchestra Stringer.

Potem ko je dalj časa skrbel za nemška teniška

Slovenski trener Breskvar v Portorož pripeljal še Huberjevo

Mladinske igre: orodna telovadba

Tudi »I. Trinko« na državni fazi

Pred dnevi je bilo v športni dvorani UGG v Gorici tekmovanje v orodni telovadbi, ki je veljalo za pokrajinsko fazo Mladinskih iger. Zbirnega tekmovanja se je udeležila tudi moška vrsta NSS »I. Trinko« iz Gorice. Pod vodstvom prof. Aleksandra Kodriča so šolo zastopali naslednji dijaki: Luca Boškin, Simon Černic, Mitja Morgut, Matej Leopoli, Danjel Marušič in Boris Princič. Šlo je za ekipno preizkušnjo, na kateri so se pomerili v štafetnem poligonu in pa v vaji z glasbo.

Dijaki naše šole so nalogo dobro opravili ter si s tem zagotovili nastop na državni fazi Mladinskih iger, ki bo oktobra v Genovi. Povejmo, da na Mladinskih igrah lahko nastopajo samo fantje, ki se s telovadbo aktivno nikjer ne ukvarjajo, kar pomeni, da niso člani nobenega društva. (VP)

PORTOROŽ — Na portoroških teniških igriščih je mogoče te dni opazovati dve dokaj znani imeni iz teniskega sveta. Prva je mlada, sedemdesletna nemška tenišačica Anke Huber, enajsta na svetovni ATP lestvici. Drugi pa je njen trener, vsesplošni vodja - »coach« Boris Breskvar, najuspešnejši slovenski teniški mož v svetu.

Boris Breskvar prihaja že trinajsto leto z mladimi nemškimi teniškiimi upi na prve spomladanske priprave na peščena igrišča v Portorožu. Sodi prav gotovo v sam vrh slovenskega tenisa, saj je znan po tem, da je v nemškem kraju Leimen pri Heidelbergu vsa ta leta kalil najbolj obetavne in najuspešnejše teniske ase. Odkril in zgradil je Borisa Beckerja, z njim je prišel v Portorož na spomladansko vadbo v letih 1979, 1980 in 1981, ko Beckerjeva zvezda ni še tako svelila, bila pa je tik pred tem. Breskvar se je zavedal težke naloge in se je raje odrekel težkemu trenerskemu delu z Beckerjem. Kasneje, oziroma skoraj v istem času, je osem let treniral Steffi Graf. Tudi Grafovo je sredi osemdesetih let pripeljal na vadbo v Portorož, tik predno se je začela vzpenjati v sam teniški vrh.

Nemška teniška zveza je angažirala Brėskvarja za projekt Anke Huber, ki je zdaj njegova poglavitna naloga. Z njenimi starši se tudi veliko bolje razume, kot se je s sicer znanim in muhastim očetom Grafove. Tako tudi ni bilo nobenih težav pri odločitvi za 15-dnevni trening v Portorožu. Tudi Huberjeva je letos petič v Portorožu, toda še nikoli ni bila tako slavna, kot je sedaj. »Veliko povprečnih Nemcev še zmeraj ne loči Slovenije od Slavonije, Slovenije od Jugoslavije in je zato marsikoga težko prepričati, da lahko Portorož ponudi idealne počitnice, idealne možnost za igranje tenisa,« pojasnjuje izkušeni in prav nič od slave prevzeti trener. Pove, da je bil nedavno z Anke Huber tudi na Floridi, kjer pa ni bilo tako dobrih pogojev, kot jih ima v Portorožu, saj se zdaj tu oba počutita že kot doma.

Anke Huber bi lahko postala nekakšna naslednica Grafove, vendar ji bo to težko uspelo, saj je zaradi velikih denarjev, ki krožijo v teniskem »cirkusu«, konkurenca vse večja. Anke si je v začetku februarja natrgala vezi na nogi in od takrat ni tekmovala, zdaj pa v Portorožu trenira po šest ur dnevno, da bi lahko 27. aprila spet nastopi-

la na turnirju v Hamburgu. Zanj o skrbi velika menežerska firma AMG McCormack, seveda pa ima zdaj vse več ponudb. Zanj o se menda zanima tudi slavni Tiriac.

Boris Breskvar se pripravlja, da bo doma, iziroma v Tomačevem, 16. maja odprl prvo slovensko teniško akademijo »Breskvar«. Kolikor mu čas dopušča, sodeluje tudi s slovensko teniško zvezo in minulo nedeljo je prav v Portorožu pripravil seminar za 40 slovenskih teniških trenerjev. Svojega znanja ni ljubosumno skrival, kar je po svoje nenavadno. Gotovo se v Portorožu in okolici ne boji konkurence.

BORIS ŠULIGOJ

obvestili

ZŠSDI obvešča, da se bo začel tečaj za vaditelje smučanja. Vsi zainteresirani so vabljeni na sestanek, ki bo danes, 16. t.m., ob 20. uri na sedežu ZŠSDI v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20.

SHINKAI KARATE CLUB sporoča, da sklicuje jutri, 17. t. m., ob 19. uri v prvem in ob 19.30 v drugem sklicanju, občni zbor v dvorani športno-kulturnega centra v Zgoniku.

Na deželnem namiznoteniškem prvenstvu v zgoniškem športnem centru Kras (11 naslovov) brez tekmecev

Dva naslova (Bersan med mladinkami in mešane dvojice) osvojil tudi Bor Rencis

Deželno prvenstvo v izvedbi namiznoteniškega odseka Krasa ob 30. obletnici delovanja društva je ponovno potrdilo, da je Kras najmočnejše društvo v deželi z bogatim zaledjem mladih perspektivnih igralcev, ki mu odpirajo široko pot tudi v prihodnosti. Manifestacija je uspela tudi v organizacijskem smislu, zato se Kras zahvaljuje vsem javnim ustanovam in zasebnim podjetjem za njihov doprinos.

Na dvodnevem tekmovanju v Zgoniku je nastopilo 16 društev s preko sto nastopajočih, ki so se pomerili v 24 kategorijah posamezno in v dvojicah. V šestevku točk je bil Kras daleč najboljšo društvo. Osvojil je enajst deželnih naslovov, devet drugih mest in 18 tretjih mest. Krasovi zmagovalci posamezno so bili: Monika Radović v absolutni kategoriji, Igor Milič v tretji kategoriji in Vanja Milič med mlajšimi pionirkami. Zlate pokale si je domov odneslo tudi osem Krasovih parov.

Bor Rencis je osvojil dva naslova: Ana Bersan pri mladinkah in v mešanih dvojicah absolutno. Med društvi se je na drugo mesto uvrstil CMM Nazario Sauro pred videmskim Rangers San Rocco. Med mlajšimi pionirkami so bile krasovke premočne in so zasedle vsa mesta pod vrhom. Med fanti se je izkazal Peter Santini (drugo mesto) in Miran Simoneta, ki je bil takoj za Petrom. Mladinki Bora Rencis (Bersan in Possega) sta imeli boljši dan od Krasovih; Bersanova in Monika Radović pa sta se v tretji kategoriji srečali v finalu, kjer je končno zmago slavila Borova igralka.

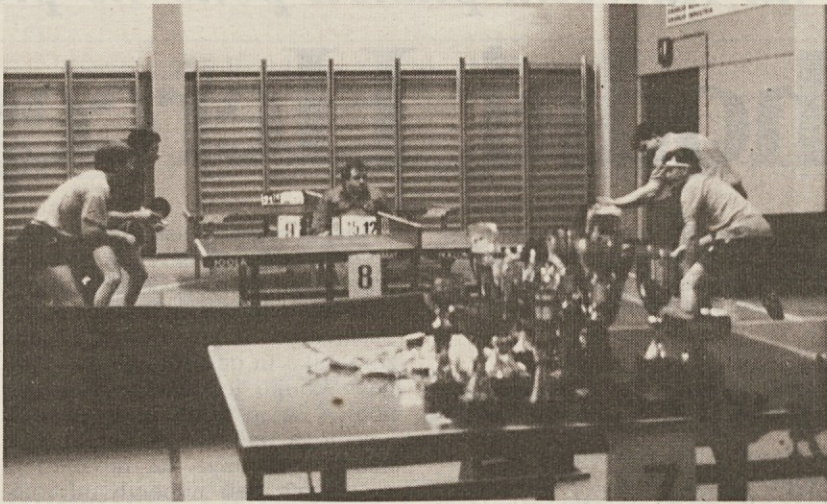
Igor Milič je začel svojo zmagovito pot v isti najštevilčnejši kategoriji z izločitvijo Mitje Petelina (Bor Rencis) in jo zaključil z zmago nad Petagno (CMM). Bolj kot med mladinkami, se je Monika Radović razigrala v absolutni kategoriji, kjer je bila nepremagljiva. Razveseljivi so zlasti rezultati mlajših pionirk Katje in Vanje Milič (3./4. mesto) in Stubljeve (5./8. mesto) v 3. kategoriji, da ne govorimo o velikem uspehu Erike Radović v absolutni konkurenci (3./4. mesto) ter osebnem najboljšem rezultatu Marjana Miliča (3./4. mesto) med tretjekategorniki. Christianu Mersiju v napetem boju v najvišji kategoriji ni uspelo premagati Infantulina.

Nastopili so tudi veterani, kjer Kras edino ni imel tekmovalcev. Sicer pa je bilo prvenstvo pravi namiznoteniški maraton za nekatere igralce in preizkušnja njihove vzdržljivosti, zlasti za tiste, ki so začeli z najnižje kategorije, na primer Erika Radović, ki je v dveh dneh odigrala 16 tekem, oziroma 42 setov.

POSAMEZNO

Mlajše pionirke: 1. Vanja Milič, 2. Erika Radović, 3.-4. Ivana Stubelj, Katja Milič (vse Kras).

Mlajši pionirji: 1. Stefano Bagnariol (San Giovanni), 2. Peter Santini, 3.

Prizor z deželnega namiznoteniškega finala v Zgoniku (Foto M. Magajna)

Miran Simoneta (oba Kras), 4. Andrea Radini (Pellicana TS).

Starejše pionirke: 1. Francesca Gambini (Rangers), 2. Nataša Grom (Kras).

Starejši pionirji: 1. Federico Ceppi (CMM), 2. Gabriele Prosperi (Sacuro Grado), 3.-4. Igor Sossi (CMM), Alberto Cassutti (Selena).

Mladinke: 1. Ana Bersan, 2. Lara Possega (obe Bor Rencis), 3. Biserka Simoneta, 4. Monika Radović (oba Kras).

Mladinci: 1. Carlo Rossetti (Libertas Latisana), 2. Moreno Baricevich (Chiadino), 3./4. Ennio Scridel (Rangers).

DVOJICE

Pionirke: 1. K. Milič/V. Milič (Kras), 2. N. Grom/Gambini (Kras Rangers).

Pionirji: 1. Prosperi/Ceppi (Sacuro Grado/CMM), 2. Anastasi/Sommariva (Chiadino).

Mešane dvojice: 1. Ceppi/E. Radović (CMM/Kras), 2. Marussi/Gambini (CSI/Rangers).

Mladinke: 1. M. Radović/Simoneta (Kras), 2. Bersan/Possega (Bor Rencis).

Mladinci: 1. Rossetti/Baricevich (Libertas Latisana/Chiadino), 2. Sersin/Scridel (CSI/Rangers).

Mešane dvojice: 1. M. Radović/Rossetti (Kras/Libertas Latisana), 2. Bersan/Baricevich (Bor/Chiadino).

Veterani: 1. Giuseppe Borme (Fincantieri), 2. Luigi Ciccolo (CMM), 3./4. Otello Affatati (Fincantieri).

3. KATEGORIJA

POSAMEZNO

Ženske: 1. Ana Bersan (Bor Rencis), 2. Monika Radović, 3.-4. Vanja Milič, Katja Milič (vse Kras), 5./8. Francesca Gambini (Rangers), Ivana Stubelj (Kras), Cristina Butelli (Chiadino), Stefania Basso (S. Giovanni).

Moški: 1. Igor Milič (Kras), 2. Gianfranco Petagna (CMM), 3./4. Marjan Milič (Kras), Roberto Petronio (Azzurra).

DVOJICE

Ženske: 1. M. Radović/V. Milič, 2. K. Milič/E. Radović, 3./4. Stubelj/Grom (vsi Kras), Peresson/Della Barca (CMM).

Moški: Legissa/Simeonato (Azzurra), 2. I. Milič/M. Milič (Kras), 3. Frediani/Cipollat (Rangers/Chiadino), 4. Olivio/Val (San Marco).

MEŠANE DVOJICE

1. M. Radović/I. Milič (Kras), 2. Frediani/Gambini (Rangers), 3./4. Butelli/Flego (Chiadino), V. Milič/M. Milič, 5./8. K. Milič/Stocca (oboji Kras), Bersan/Petelin (Bor Rencis).

ABSOLUTNA KATEGORIJA

POSAMEZNO

Ženske: 1. Monika Radović (Kras), 2. Lorena Peresson (CMM), 3./4. Ana Bersan (Bor Rencis), Erika Radović, 5./8. Vanja Milič, Katja Milič, Ivana Stubelj (vse Kras), Stefania Basso (San Giovanni).

Moški: 1. Davide Infantolino (San Marco), 2. Christian Mersi (Kras), 3./4. Erik Schuster (CMM), Armando Leghissa (Azzurra), 5./8. Alessandro Cosciani (CMM), Igor Milič (Kras), Lucio Saltarini (CMM), Andrea Frediani Rangers.

DVOJICE

Ženske: 1. Simoneta/M. Radović (Kras), 2. Peresson/Della Barca (CMM), 3./4. K. Milič/E. Radović, Stubelj/Grom (oboji Kras).

Moški: 1. Mersi/I. Milič (Kras), 2. Schuster/Saltarini (CMM), 3./4. M. Milič/Stocca (Kras), Baricevich/Flego (Chiadino).

MEŠANE DVOJICE

1. Infantolino/Bersan (San Marco/Bor Rencis), 2. I. Milič/M. Radović (Kras), 3./4. Mersi/V. Milič (Kras), Schuster/Peresson (CMM). J.J.

Mladinski nogomet na Goriškem

Naraščajniki Juventine na končnem 6. mestu

NARAŠČAJNIKI

JUVENTINA - NATISONE 2:2 (0:2)
STRELCA: Ferfolja in Florenin.

JUVENTINA: Pavio, Scimone, Todde, Florenin, D. Gergolet, Zanier, Gallo, P. Gergolet, Ferfolja, Brumatti, Černigoj (Ambrosi).

V zadnji tekmi prvenstva naraščajnikov je šandreška Juventina gostila furlanski Natisone. Domačini so takoj prevzeli pobudo v svoje roke, vendar so bili v zaključnih akcijah nezbrani in netočni. Gostje so le poredkoma prihajali do kazenskega prostora Juventine, vendar so bili precej bolj učinkoviti. Po dveh naiivnih napakah domače obrambe so prišli celo do dvojnega vodstva in vse je kazalo, da bodo Šandrežci končali prvenstvo s porazom. V drugem polčasu so naši še bolj pritisnili in z goloma Ferfolje in Florenina povsem zaslužno izenačili. Juventina je imela še nekaj priložnosti (s prostega strela je Brumatti zadel vratnico), vendar se rezultat do konca ni spremenil.

Prvenstvo je s tem končano. Resnici na ljubo, morajo odigrati še nekaj zastalnih tekem, vendar se to Juventine ne tiče, ker je že odigrala vse tekme. To bo sicer privedlo do manjših sprememb na lestvici, kar pa ne bo vplivalo na končno uvrstitev Šandrežcev, ki so z 29 točkami pristali na več kot solidnem šestem mestu.

Ostali izidi zadnjega kola: San Sergio - Muggesana 8:1, Staranzano - Real Isonzo 6:1, Pro Gorizia - Azzurra 10:1, Aris - San Canzian 5:0, Pro Romans - San Michele 0:1, JUVENTINA - Natisone 2:2, Lucinico - Pieris 2:2.

Lestvica: Pro Gorizia 48, San Sergio 41, Pieris 37, Pro Romans 36, Staranzano 32, JUVENTINA 29, Aris 26, Natisone 23, San Canzian 22, Muggesana 17, Lucinico 16, Real Isonzo 11, San Michele 11, Azzurra 8.

ZAČETNIKI

ARIS - MLADOST 1:2 (0:1)

STRELCA za Mladost: Jelen, Florenin. MLADOST: Sergio, Devetak, M. Jarc, Petejan, Jelen, D. Ferletič, Čotič, Florenin, Moro, Bagon (Prinčič), M. Ferletič (Jarc Mt.).

Na majhnem in trdem igrišču v Tržiču se dokaj okrnjena postava Mladosti nikakor ni mogla znajti in je z veliko težavo organizirala kolikor toliko prodorne akcije. Vsekakor so bili naši boljši in so povsem zaslužno slavili. Končna razlika ni bila izdatnejša predvsem po »zaslugi« izredno omahljivega sodnika, ki je s svojimi odločitvami spravljal v obup in ob živce obe ekipi, gledalce pa v splošen smeh. Sicer razumemo, da na tekmah začetnikov ne morejo soditi sodniki A lige, ne morejo pa jih voditi niti ljudje, ki sploh ne obvladajo najosnovnejših nogometnih pravil. To ni pošteno in tudi vzgojno ne.

Začetniki Mladosti bodo jutri ob 17.30 v Doberdobo odigrali prijateljsko tekmo z Mosso. Že danes pa bodo nekateri člani doberdobskega društva sodelovali na turnirju in spretnostnih vajah »Si priden v nogometu?«. Pobuda je namenjena igralcem letnika '80 (začetniki), ki se bodo zbrali ob 15. uri na igrišču v Redipuglii.

Ostali izidi 7. povratnega kola: Gradese - Pieris 2:0, Junior - Romana 3:1, Aris - MLADOST 1:2, Real Isonzo - Ronchi 0:2, S. Michele - San Canzian 1:1, Monfalcone - Staranzano 0:2.

Lestvica: Staranzano 31, Monfalcone 27, Real Isonzo 25, Ronchi 22, MLADOST 20, Gradese 20, Aris 17, S. Michele 17, Pieris 9, San Canzian 9, Junior 4, Romana 1.

CICIBANI

GORIŠKA SKUPINA

SOVODNJE - AZZURRA 0:8 (0:3)

SOVODNJE: Piras, Monti, Frandolič, Čotič, Figelj, Tomšič, Pavšič, Mauri, S. Tomšič, D. Tomšič.

Minuli konec tedna so sovodenjski cicibani odigrali kar dve prvenstveni tekmi. Obakrat so žal odšli z igrišča poraženi. V prvem srečanju z Audaxom (2:3, polčas 0:2) so Sovodenjci dobro igrali in bili na pragu ugodnega izida, vendar jim je na koncu zmanjkalo moči in zmaga je ostala v Gorici. Za Mladost je oba zadetka dosegel Tomšič.

V drugi tekmi pa so Sovodenjci gostili Azzurro, ki velja za eno najboljših moštev prvenstva. Za naše najmlajše nogometne upe je bil nasprotnik premočan in točki sta šli gostom.

Ostali izidi 2. povratnega kola: Sanrocchese - Audax 4:2, SOVODNJE - Azzurra 0:8, Itala - S. Anna 6:0, Cormonese - JUVENTINA 5:1, Isontina B - Piedimonte 4:1.

Začasne lestvice žal nimamo, ker več tekem niso še odigrali, poleg tega je bilo na sporedu tudi več zaostalih srečanj.

TRŽIŠKA SKUPINA

MLADOST - REAL ISONZO 1:0 (0:0)

STRELEC: Perna.

MLADOST: Gergolet, Bagon, Zanier, Zuljan, Ferletič, Todde, Perna, E. in K. Lavrenčič, Spacal, Titus Robinson, Pezulic.

Povratni del prvenstva je doberdobska Mladost pričela z zmago. Mladi Kraševci so sicer slavili z najnižjim možnim rezultatom, toda skozi vso tekmo so bili boljši nasprotnik. Uspeh je torej povsem zaslužen. Povejmo še, da pri Mladosti igra tudi mladi Američan Titus Robinson, sin ameriškega vojaka, ki je nastanjen v neki vojaški bazi v Furlaniji.

Ostalih rezultatov in lestvice žal nimamo, ker nam jih tržiška nogometna zveza pošilja z veliko zamudo. (VP)

Teniško prvenstvo C lige

Gajevke osvojile prvi par točk

V teniškem prvenstvu C lige sta Gajni ekipi ta teden odigrali dve domači srečanji. Članice so v 3. kolu v soboto premagale TC Campagnuza iz Gorice z 2:1, člani pa so v nedeljo, kljub porzrtovni igri, izgubili z 1:5 proti postavi teniškega kluba iz Campoformida.

Gajevke so tako osvojile prvi letošnji par točk, največ po zaslugi Devettijeve, ki je zmagala v dolgem in napetem srečanju proti bivši klubski tovarišici Loprestijevi. Ta uspeh bo gotovo pozitivno vplival na Gajine tenisačice, ki imajo pred sabo dvotedenski premor ter še eno samo srečanje, in sicer proti klubu San Vincenzo, ki ima svoje igrišče v velesejmskem paviljonu na Montebellu in proti kateremu ni izključena možnost za uspeh.

Neglede na končni rezultat lahko rečemo, da so v nedeljo naši fantje odigrali doslej najboljšo srečanje. Razen Gomizlja, ki se je pomeril z res boljšim nasprotnikom, so ostali igrali dokaj izenačeno, le Max Pacor pa je znal izkoristiti prednost in zaključiti tekmo v svojo korist. Izredno priložnost je zapravil Alberto Prelec, ki je popustil v končnicah obeh setov. Pred zaključkom prvenstva čaka gajevce še nastop v Šklednju proti ekipi krožka tamkajšnje železarnice. Srečanje, v katerem naši lahko končno upajo na pozitiven razplet, bo šele po Veliki noči.

REZULTATI

ŽENSKA C LIGA

Gaja - TC Campagnuza 2:1
Devetti - Lopresti 7:5, 6:4; Grgič - Andretti 1:6, 0:6; Devetti/Bruno - Lopresti/Andretti 6:3, 6:4.

MOŠKA C LIGA

Gaja - Campoformido A 1:5
Puglia - Alt 6:7, 2:6; Pacor - Godeas 7:5, 2:6, 7:5; Gomizelj - Varutti 2:6, 0:6; Prelec - Favalli 5:7, 5:7; Puglia/Pacor - Alt/Favalli 5:7, 1:6; Prelec/Gomizelj - Godeas/Varutti 2:6, 5:7. (M.R.)

iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta - iz planinskega sveta

Izlet v Goriška Brda

Kot je bilo že najavljeno prejšnji teden, pripravlja SPDT na velikonočni ponedeljek (20. aprila) spomladanski izlet z avtomobili v Goriška Brda. Izletniki se bodo odpeljali ob 8. uri izpred sodne palače v Trstu in četrte ure kasneje s trga v Sesljanu. Mimo Štivanja, Gorice in Ločnika se bodo nato pripeljali do Moše in pri Vipolžah prestopili mejo. Pri tem je treba poudariti, da je možen prehod meje samo s prepustnico in ne s potnim listom ali osebno izkaznico. Izletniki torej naj ne pozabijo na prepustnico.

Izlet vodi Franc Armani, ki odgovarja na tel. št. 51360 v večernih urah in je na voljo za vsa potrebna pojasnila. Spremljal bo udeležence izleta v Dobrovo in preko mosta za Slavce. Od tam bo pot vodila do ozkih tesni rečice Kožbanjšček, ki so prava mojstrovina narave, in dalje v vas Nozno, kjer bo postanek in pokušna dober briške kapljice. Od Noznega se bo potem pot spuščala do Dobrova. Skupno bo za 5 ur nezahtevne hoje, prav primeren spomladanski izlet za premostitev zimske otroplosti.

Številna udeležba na pohodu od Práprota do Repna

Nad tristo planincev in ljubiteljev pohodov v spomladanski naravi se je v nedeljo udeležilo tradicionalnega, že šestega, pohoda od Práprota preko Lenarta in Malega volnika do Repna, ki ga v aprilu prireja SK Devin, v spomin na nepozabnega javnega delavca in odbornika Mirka Škabarja. Vreme je bilo kot naročeno in vsi so, po prijavi v Práprotu, veselo zakorakali v sončen dan na pot, ki se vije po kraških gmajnah, dolinicah in borovih gozdičkih do Repna. Najhitrejši so pot opravili v manj kot dveh urah, sicer pa je bilo hoje za štiri ure.

Pohoda se je udeležila tudi številna skupina članov SPDT, med katerimi je bilo dosti takih, ki so si za šestkratno udeležbo prisluzili zlato značko. Med temi je bil tudi Adrian Rehar, ki si letos kar na veliko nabira priznanja, saj je v zadnjih dveh mesecih dobil plaketi za desetkratno udeležbo na zimskih pohodih na Snežnik in Porezn.

Predavanja SPDT

Po uspelem in izredno dobro obiskanem predavanju Lojzeta Abrama, ki je prejšnji četrtek opisal svoje nedavne podvige na treh afriških pettisočakah, pripravilja SPDT še eno predavanje, in sicer 30. aprila v Gregorčičevi dvorani: To pot se bo predstavil dolgoletni prijatelj našega društva Sergio D'Infanti iz Ravascletta, ki nam bo pripovedoval o svojih dogodivščinah v gorah in zlasti o podvigih na Agapo Sarapu in Everestu kot član odprav. Sergio D'Infanti je bil namreč tudi član odprave »Sagarmatha 90«, ki jo je organiziralo SPDT. Vabljeni so vsi ljubitelji takih podvigov v visokogorjih. (L. A.)

Osnovnošolski izlet v Glinščico

Člani Mladinskega odseka SPDT so prejšnjo v nedeljo, 12. aprila, popeljali skupino osnovnošolcev na ogled znamenite doline reke Glinščice. To je bil letošnji izlet, namenjen otrokom osnovnih šol, ki sodelujejo s Športno šolo Trst ali pa ne.

Kakih 30 mladih izletnikov se je zbralo že ob 9. uri na Gorici v Boljuncu, od koder se je v spremstvu vodičev mladinskega odseka napotilo proti Botaču. Pot jih je vodila najprej tik ob reki Glinščici, nato ob strmih meliščih do Botača, kjer je bil prvi postanek. Zatem se je skupina povzpela na vrh hriba Stena in se spustila v spodnjo Drago, kjer so se otroci oddahnili na širokem travniku. Tu so bili na vrsti poligon, veljaven za točkovanje Športne šole in seveda druge zabavne igre.

Povratak je bil po poti stare železnice skozi predore nazaj v Boljunc, kamor so vsi srečno prispeli ob 17. uri. Več otrok si je že pridobilo pravico do bronaste značke, saj je že opravilo tri izlete z mladinskim odsekom. Nekateri pa se že približujejo srebrni znački. Tole si bodo priborili po šestih izletih. Tisti otroci, ki bi radi začeli nabirati planinske značke, se lahko udeležijo prihodnjega izleta, ki bo 17. maja. Vabljeni! (R. D.)

Na tradicionalnem pohodu, ki ga SK Devin prireja v spomin na Mirka Škabarja, se je zbralo več kot tristo planincev in ljubiteljev pohodov, ki so se zatem odpočili v Repnu (Foto Mario Magajna)

Predavanje Lojzeta Abrama o nedavnih podvigih na treh afriških pettisočakah je bilo zelo dobro obiskano (Foto Mario Magajna)

Naročnina: za Italijo mesečna 23.000 Lir - Letna naročnina za 1992 znaša 276.000 lir. Poštni tekoči račun Založništva tržaškega tiska, Trst 13512348; za Slovenijo: mesečna 450 SLT (dnevna 22 SLT); Letna prednaročnina 5.000 SLT za tiste, ki jo poravnajo do 29. 2. 1992. Ziro računa 50101 - 601 - 85845, ADIT Sežana - Partizanska 75 a, telefon 067/73360; Fax 067/72441.

Oglaš:1 trgovski modul (šir. 1 stolpec viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni 120.000 lir; ob praznikih povisek 20%; mali oglasi 850 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Iva 19%. Naročila sprejemajo: iz dežele Furlanije-Juljske krajine agencija PUBLIEST Srl (vsak dan od 8.30 do 12.30), Trst, ul. Montecchi 6 - Tel. 7796-611 - Fax 768697; iz drugih dežel v Italiji podružnice SPI; iz Slovenije in Hrvaške STUDIO VISTA d.o.o., Ljubljana, tel.-fax 216155 vsak dan od 9. do 13. ure razen sobote.

primorski

dnevnik

četrtek, 16. aprila 1992

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190 - FAX 0432/730462

Odgovorni urednik **Vojimir Tavčar**

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Cian italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Globoko sovraštvo med ljudmi na Kupreški planoti ponovno privrelo na dan

Drama v zahodni Hercegovini

TOMISLAVGRAD - »Kaj pa ste od njih pričakovali? Mi Hrvati, ki smo tu doma, smo prav dobro vedeli, da nas bodo Srbi prej ali slej napadli. O tem sta mi pripovedovala oče in ded. Oni so vse to že videli med drugo svetovno vojno. Je pač tako, da mi katoliki ne moremo živeti skupaj s Srbi. Hercegovina je lahko samo Hrvaška, naj stane kar hoče.« Tako nam je govoril mlad, enaindvajsetleten Hrvat, ki je doma iz Livna. Srečali smo ga v Hotelu Tomislavgrad, v istoimenskem mestu. Nosil je maskirno uniformo Hrvaške vojske, okrog leve epolete je imel ovit rožnivenec. Skupaj s svojimi soborci je čakal na kamione, ki

bi jih morali odpeljati na fronto. Ekstremizem tega mladeniča v Hercegovini ni redkost. Edine politične kategorije, ki jih poznajo Hercegovci, ne glede na to, če so srbske, hrvaške ali muslimanske narodnosti, so »mi« in »oni«. Posameznik je lahko samo »naš« ali »njihov«. Včasih ta ekstremizem pripelje tudi do komičnih situacij. Po drugi svetovni vojni so komunistične oblasti spreminile ime Tomislavgradu in mu povrnilo staro ime Duvno. Na prvih večstrankarskih volitvah pa je oblast v Duvnu prevzela HDZ. Zaradi vsesplošnega protikomunističnega razpoloženja so novi občinski možje sklenili, da bo Duvno ponovno To-

mislavgrad. Pri tem so verjetno pozabili, da je Duvno dobilo ime Tomislavgrad, ko se je rodil Tomislav, sin kralja Aleksandra Karadjordjeviča.

Začetek v Kupresu

V zahodni Hercegovini se je vojna začela pred dobrimi tremi tedni, ko sta banjaluški in kninski korpus jugoslovanske armade napadla Kupres in Kupreško planoto. V tej pokrajini živijo Srbi, Hrvati ter Muslimani. Hrvoje, priimka nam ni hotel povedati, je Hrvat iz Kupresa. Zdaj je v teritorialni obrambi. O dogajanjih v Kupresu nam je povedal: »Srbi so neko jutro začeli postavljati barikade in streljati na mimoidoče. Bili so dobro oboroženi. Četniki in armada so napadali tudi sosednje vasi, nam ni ostalo drugega, kot da se umaknemo. V Kupresu smo se kar nekaj časa bojevali. A oni so bili premočni. Očitno jih je armada dobro založila z orožjem, mi pa s puškami proti tankom nismo imeli nobene šanse.« Hrvati so sicer izvedli kar nekaj protinapadov, v enem izmed teh jim je celo uspelo osvojiti nekatere dele Kupresa, armada pa jih je kaj kmalu vrgla nazaj. Zdaj se je fronta ustalila pri vasi Šuica, na pol poti med Kupresom in Tomislavgradom, nekako tam, kjer Kupreška planota preide v Duvansko polje. Tu so se Hrvati vkopali in dokaj uspešno kljubujejo oklepnim enotam jugoslovanske armade.

Prisebni pilot

V Šuici smo bili minulo nedeljo. To jutro so Hrvati nad vasjo celo sestrelili jugoslovanski lovski bombnik. Mig 21 je pilotiral kaptan prve klase Predrag Granić, ki se je čudežno rešil. Takoj ko so Hrvati zadeli avion, je pilot spustil pomožno padalo. V to padalo so streljali praktično vsi hrvaški vojaki v Šuici. Granić pa je za skok z letala čakal prav zadnji trenutek. Hrvati so ga nato našli na nekem smetišču, sicer z zlomljeno nogo, a živega.

Ta dan, bila je oljčna nedelja, je jugoslovansko topništvo večkrat obstreljevalo Šuico. Konec enega izmed teh napadov smo novinarji pričakali v štabu hrvaške sanitete. Tu smo srečali dva frančiškana iz

Livna, ki stalno obiskujeta položaje, da bi dala »duhovno« podporo borcem. Ko je topniški napad prestal smo se podali v bolnico v Tomislavgrad. Poiskali smo nekega zdravnika in ga zaprosili, naj nam pove koliko je mrtvih. »Žal gospodje,« se je glasil odgovor, »jaz vam tega podatka ne smem dati. Imamo pač ukaz, da novinarjem ne smemo dati nobenih informacij. Informacije lahko dobite na kriznem štabu.« Na zdravnikov odgovor smo v bolnici čakali približno dvajset minut. V tem času so reševalci v ambulanto pripeljali enega ranjenca in enega mrtvega teritorialca.

Vojna cenzura

Hrvaške oblasti v Tomislavgradu kolikor morejo onemogočajo delo novinarjem. Prepovedano je vsakršno fotografiranje ali snemanje. Nihče izmed uradnih oseb ni pooblaščen, da daje informacije ali izjave. Za to skrbi, ali naj bi skrbel, predsednik tomislavskega kriznega štaba Mijo Tokić. Škoda, da ta človek nima nobenega smisla za odnose s tiskom. Nedeljska tiskovna konferenca se je začela s Tokićevo izjavo: »V Kupresu še zmeraj potekajo hudi boji. Hrvaška vojska je uničila trideset tankov in oklopnikov. Naše protiletalsko topništvo je danes sestrelilo letalo.« Eden izmed prisotnih hrvaških novinarjev je na to izvajanje odgovoril: »Oprostite, vsem je dobro znano, da je Kupres pal pred petimi dnevi.« Na to je Tokić odgovoril: »To ni res. To je četniška propaganda. Kdor širi take novice je objektivno na strani sovražnika.« Lahko verjamete, da v Hercegovini ni preveč zdravo biti »na strani sovražnika«, tako da nihče ne more zameriti, če novinarji v svojih poročilih marsikaj spregledajo. Taka informativna politika je za Hrvate seveda povsem pogubna. Z nami v Šuici je bila tudi novinarka BBC World Service Cathy Jenkins, ki je seveda poročala samo o tistem, kar je lahko sama videla. Isti dan pa si je njena kolegica, ki poroča iz Sarajeva, skupaj z drugimi tujimi novinarji lahko ogledala bojišče na srbski strani. Jugoslovanska armada jih je na lice mesta pripeljala kar s helikopterjem. O propagandni učinkovitosti te akcije seveda nihče ne dvomi.

Prostovoljci, hosovci in »gastarbajterji«

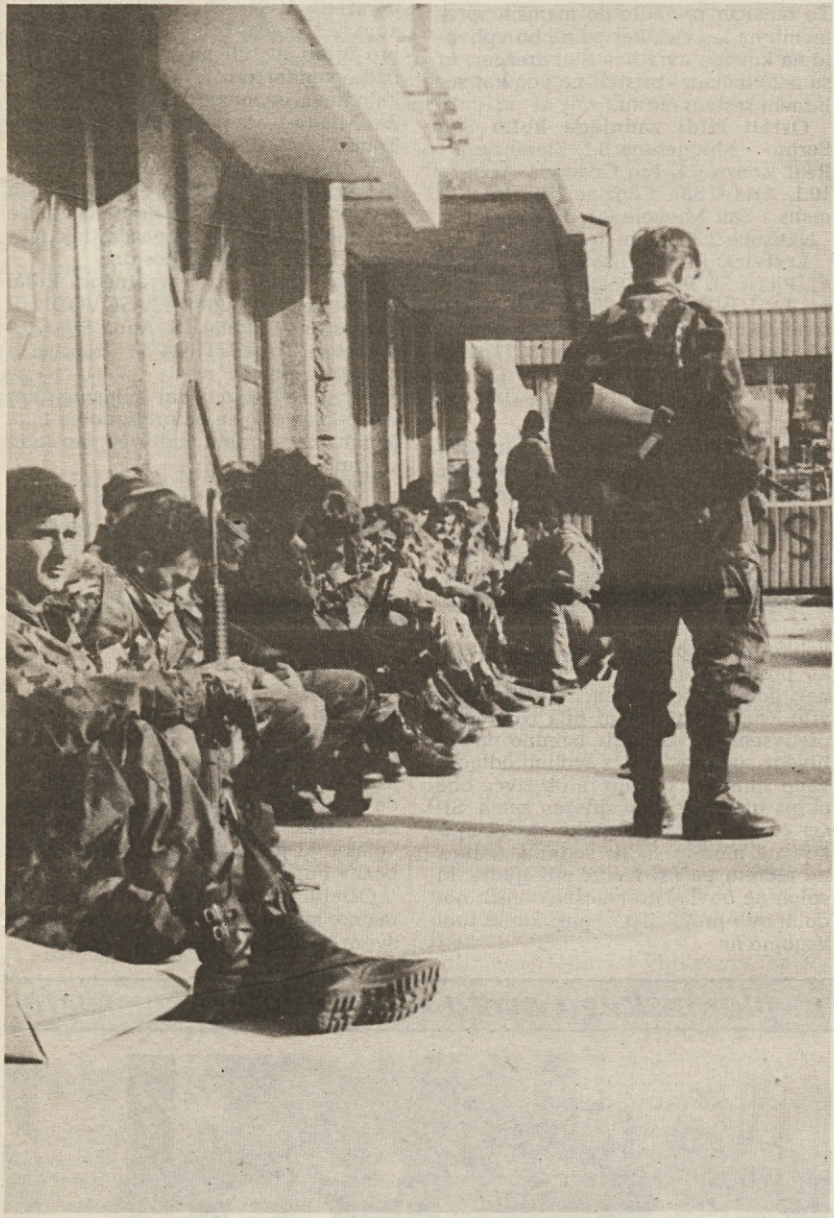
Hrvati v Hercegovini lahko računajo na dokaj heterogeno vojaško silo. Glavnino te vojske sestavljajo domačini, ki so vključeni v Teritorialno obrambo. Poleg njih so še prostovoljne enote Hosa ter razne enote Hrvaške vojske. Vojaški teh enot na uniformah nimajo nobenih oznak, uradno so v Hercegovini kot prostovoljci. V Tomislavgradu je med drugim nameščena tudi bojna enota Frankopan, to so hrvaški komandos, ki so si med vojno že nabrali marsikatero izkušnjo. Z dvemi izmed njih smo se pogovarjali v pivnici hotela Tomislavgrad. Na koncu je izpadlo, da so za urjenje te enote med drugimi bila odgovorna, tudi tista dva bivša pripadnika tujske legije, ki jih je pred nedavnim na Fernetičih aretirala italijanska policija zaradi ilegalnega uvoza orožja.

V Tomislavgrad, odkoder so že pred dnevi odšli vsi prebivalci, ki niso sposobni za obrambo, se vsaki dan vračajo emigranti, ki so pred leti morali s trebuhom za kruhom po svetu. Enega izmed teh smo srečali na glavni cesti. Bil je še v civilu, v desni roki je držal šotorko v kateri je bila uniforma, v levi pa staro mavzerico. Vprašali smo ga zakaj se je pravzaprav vrnil? »Ker tukaj imam vse sorodnike,« se je glasil jedrnat odgovor.

WALTER ŠKERK

Klic domovine.

Hrvaška vojska v Tomislavgradu.

V Istanbulu so imeli zbor pravoslavni cerkva; navzoči so bili predstavniki vseh držav, oziroma nacij, v katerih so pravoslavne cerkve; zraven so kajpak bili tudi Rusi in Srbi. Vemo, da na nedavnem ekumenskem zboru, ki ga je organiziral Vatikan v Rimu, ni bilo ne Rusov in ne Srbov in sicer tako, da so ruski predstavniki pravočasno sporočili, da jih ne bo, Srbi pa so se odločili v zadnjem hipu očitno potem, ko so svojo udeležbo preklicali Rusi.

Zdajšnji zbor v Istanbulu je kajpak vzbudil pozornost prav zavoljo nedavnega katoliškega zbora v Rimu ter sploh zavoljo odnosov med katoliško in pravoslavno cerkvijo, o katerih vemo, da posebno zadnje čase niso zgledni. Zbor je ne samo potrdil, marveč tudi pokazal, da so medsebojni odnosi resen problem in da bo bržčas še dolgo nerešljiv. Predstavniki pravoslavni cerkva so se sešli samo dvakrat v zadnjem petdesetletju, saj so zadnje srečanje imeli leta 1948.

Tedaj je bilo bistveno vprašanje, kako ravnati v zvezi z ateistično politiko takratnih komunističnih režimov na vzhodu, ki jih je nadzorovala stalinova »nomenklatura«. Sprejeli so nekaj sklepov, ki pa jih niso mogli uresničiti; dobršen del pravoslavne duhovščine je sicer ostal na svojem mestu, vendar se je »pasivno« obnašal do vladajočega režima, nekateri pa so se mu kar odkrito pridružili pač na liniji, da so pravoslavne cerkve »krajevne« in da spoštujejo nacionalni segment.

Znano je, da je Stalin (pa tudi poznejši sovjetski režimi in režimi v drugih vzhodnih državah) v glavnem toleriral pravoslavno cerkev, je pa bil odločen proti katoliški, češ da s »slovanskim svetom« nima kaj opraviti, kakor je pogosto zatrjeval »ideolog« Ždanov. Že te-

Vojna v nekdanji Jugoslaviji skalila odnose med cerkvami

daj je prišlo do globokega razkola med pravoslavno in katoliško cerkvijo, pri čemer pa so katoliški eksponenti sprejemali to stanje pač kot »razumljivo« glede na protiversko politiko sovjetskega režima in na to, da je pravoslavna cerkev bila takorekoč njegova prva žrtev.

Zdajšnji zbor v Istanbulu pa je jez med katoliško in pravoslavno cerkvijo žal še poglobil. Vse pa tudi kaže, da so si bili udeleženci pri tem dokaj enotni in da so večinoma brez razprave sprejemali tudi domala žaljive ocene in izraze na račun katoliške cerkve. Manjši katoliški krog, ki je v Istanbulu, je po končanem zboru ocenil, da je šlo dobesedno za »prazne trditve« ter da je nastal zdaj položaj, ki da spominja na »križarske vojne«.

Na zboru je bržčas bil zlasti agresiven srbski pravoslavni škof Irinej Bulović, ki se ga je udeležil skupaj s srbskim patriarhom Pavlom; slednji nemara, da še danes ne podpira »skrajne linije« srbske pravoslavne cerkve, jo pa sprejema in se ji ne izreka javno proti. Tudi v Vatikanu opozovalci sodijo, da se je vse skupaj žal vrnilo v »obdobje križarskih vojn«. Njegovi predstavniki sicer še niso dali uradne ocene in jo najbrže tudi ne bodo, da ne bi še bolj zastrupili medsebojnih odnosov.

Zgodovinarji, ki spremljajo zdajšnje odnose med Vatikanom in poravoslavnimi cerkvami na sploh ugotavljajo, da je katoliška cerkev

že tako javno priznala »napako in sramoto« storjeno leta 1204, ko so križarji osvojili Carigrad. Zato pa ni prav, menijo, če zdaj na pravoslavni ravni obujajo in vztrajno ponavljajo tezo o »križarski vojni«. Glavni vzrok je seveda drugje: najbolj verjetno v tem, da je Vatikan nedavno imenoval vrsto novih škofov, ki naj bi zasedli mesta v nekdanji Sovjetski zvezi (predvsem, seveda, v Ukrajini) in s tem odstranili pravoslavno hierarhijo, ki pa jo je med dvema svetovnima vojnama postavil Stalin.

Oglašajo se hkrati tudi katoliški esponenti v nekdanji Jugoslaviji, v kateri je mestoma vojno stanje, cerkve pa so v vsakem primeru zraven in se zagotovo ne obnašajo »miroljubno«. Žal se ponavlja stanje, ki je bilo med Srbi in Hrvati (se pravi med pravoslavci in katoliki) med drugo svetovno vojno. Katoliški glasniki zdaj spominjajo, da je katoliška cerkev tedaj, ko so pred stoletji Srbi bežali pred Turki, omogočala in ni delala ovire prihodu pravoslavni duhovnikov in pravoslavnim obredom.

Mimograde: v Jugoslaviji sta, kakor vemo, dve proslavni cerkvi, srbska in makedonska. Druga nima nikjer drugje svojih »žup« razen v Makedoniji, medtem ko jih ima srbska cerkev v vseh delih nekdanje Jugoslavije. V Titovem času so namreč priznavali obstoj dveh cerkva, v bistvu pa so uradno podpirali samo

srbsko, saj je bila daleč večja in pomembnejša.

Glasniki katoliške duhovščine opozarjajo, da so se predstavniki dveh cerkva že na prvem ekumenskem koncilu v Rimu leta 1962 zatrdno dogovorili, da ne bodo podpirali tako imenovanega »prozelitizma«, se pravi, v bistvu vmešavanja v drugo vero; ne samo to, katoliška cerkev danes bržčas dopušča svojim vernikom tudi prejemanje pravoslavni zakramentov. Bilo je že nekaj primerov, da sta katoliški papež in pravoslavni primas maševala skupaj, to pa nikogar ni motilo, nasprotno, šlo je za izraz strpnosti in celo sodelovanja med dvema cerkvama.

Zdaj pa je med pravoslavno in katoliško cerkvijo dobesedno razkol. Katoliški predstavniki trdijo (če imamo v mislih nekdanjo Jugoslavijo), da si srbska cerkev, tudi s svojim ravnanjem v Istanbulu, očitno prizadeva opravičiti zločine na Hrvaškem, pravoslavni pamenijo, da se je katoliška cerkev v zadnjem času lotila »ekspanzionistične« politike, kar se v nekdanji Jugoslaviji bržčas vidi po obnašanju zdajšnje Hrvatske. Skratka, pravoslavni forumi trdijo, da je kriv »katoliški ekspanzionizem«, katoliški pa »srbsko, oziroma pravoslavno vmešavanje«.

Žal odnosi med dvema cerkvama so doma la zastrupljeni. Nekdanji vatikanski državni sekretar Cedaroli utemeljeno pravi, da je treba krnilo obrniti v drugo smer ter brž, čeprav deloma na račun svojih pogledov, pristopiti k pogajanjem. Vatikanska in pravoslavna diplomacija naj takoj navežeta stike; da bi le začeli ravnati in uresničiti ekumensko načelo o sodelovanju in združevanju.

MIRO KOCJAN